

GÜNEYDOĞU'NUN IŞIĞI KADINLAR

*Öyküleri ve Fotoğrafları ile
Güneydoğu Anadolu Kadını'nın
Varoluşu*

GÜNEYDOĞU'NUN IŞIĞI
KADINLAR

*Öyküleri ve Fotoğrafları ile
Güneydoğu Anadolu Kadını'nın
Varoluşu*

Kitabın Hazırlanmasında Emeği Geçenler:

Aygül FAZLIOĞLU, Nilüfer DERSAN, Ahmet KATIKSIZ, Emine EKEN, Gülpınar ER, Enver CERİT (GAP İdaresi), Gönül SULARGİL (GAP-UNDP), Hacer DEMİRTAŞ (Adıyaman ÇATOM), Deniz YILDIZ (Yeşiltepe ÇATOM), Şükran ALTUN (Batman ÇATOM), Sabahat GÜN (Huzurevleri ÇATOM), Seylan MÜNGAN, Leyla GÜN (Mardin ÇATOM), Lamia KURT (Dargeçit ÇATOM), Özlem AVUKA (Latifiye ÇATOM), Leyla Onur YANAR (Kızıltepe ÇATOM), Dilek KARA (Bozova ÇATOM), Dilek SİNAVU (Medrese ÇATOM), Derya KARATAŞLI (Siverek ÇATOM), Tayyibet BABAT (Şırnak ÇATOM), Gönül ATAMAN (Beytüşşebap ÇATOM), Hasan ŞIK (Cizre ÇATOM), Tuğba ÖZMEN (İdil ÇATOM), Fidan BAYRAM (Uludere ÇATOM), Pelin ERTEKİN (Siirt ÇATOM), Arzu KORKMAZ (Kurtalan ÇATOM), Sabriye ÖDÜMLÜ (Şirvan ÇATOM), Nimet TAŞ (Kilis ÇATOM), Hülya AKGÜL (Ömerli ÇATOM)

Kitap Tasarımı: Demir Tasarım (Yeşim Demir, Didem Uraler, Aykut Genç)

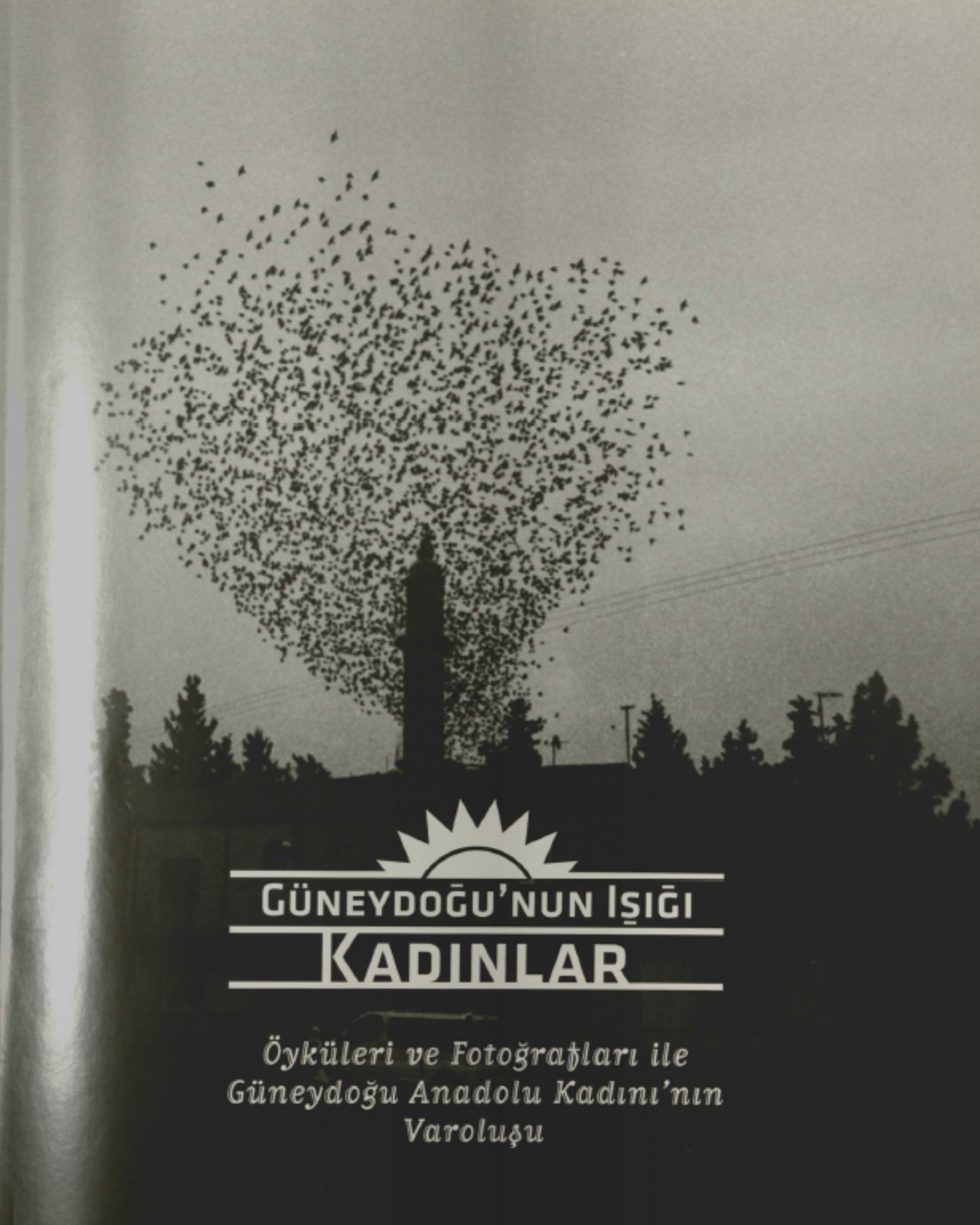
Baskıya Hazırlık: Didem Uraler

Fotoğraflar: Şafak Taner, Barış Aras, Elif Çakırlar, GAP-AFSAD Fotoğraf Arşivi

Renk Ayrımı, Baskı, Cilt: A4 Ofset

2010, İstanbul

"Güneydoğu'nun Işığı Kadınlar, Öyküleri ve Fotoğrafları ile Güneydoğu Anadolu Kadını'nın Varoluşu"nun Basın ve yayın hakkı T.C. Başbakanlık GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ve Birleşmiş Millet Kalkınma Programı (UNDP)'na aittir. Bu kitabın hiçbir bölümü, yazılı izin alınmaksızın hiçbir şekilde basılamaz, çoğaltılamaz ve dağıtılamaz. Kitaptan kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Kitaptaki hikayeler, resimler ve şiirler gerçek olup genç kız ve kadınlara aittir. Bu kitap, GAP idaresi ve UNDP işbirliğiyle yürütölen "GAP Bölgesinde Kadının Güçlendirilmesinde Yenilikler Projesi" kapsamında İsveç Uluslararası Kalkınma İşbirliği Ajansı (SİDA) mali desteğiyle bastırılmıştır.

GÜNEYDOĞU'NUN IŞIĞI

KADINLAR

*Öyküleri ve Fotoğrafları ile
Güneydoğu Anadolu Kadını'nın
Varoluşu*

İÇİNDEKİLER

Önsöz (GAP)	007
Önsöz (UNDP)	009
ÇATOM'a dair	011
Eğitim	017
Girişimci Kadınlar	043
İnsan Hakları	053
Sağlık	063
Şiddet	067
Töre	075
Mısırlarla Kadınların Hisleri	079
Çizgilerle Kadınların Düşleri	089
Fotoğraf Bölümü Sunuş	116
Fotoğraflarla Güneydoğu'nun Işığı Kadınlar	117

Sadrettin KARAHOCAGİL
GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanı

Tesadüfler, hep aynı;
Almancada; zufall,
Fince; sattuman
İngilizcede; coincidence,
İspanyolcada; coincidencia,
İsveç dilinde; tillfällighet,
Türkçede; tesadüf...
Her dilde farklı bir sözcük ama hep aynı sahneler...

Gizemli bir sırrı var tesadüflerin, evrenin gizemini bile içinde gizleyebilecek kadar büyük bir sır.

Köyleri, kasabaları, şehirleri, cinsiyetleri, yaşları, gelirleri, kültürel değerleri, hayalleri farklı olan bireylerin buluştukları sözcük; tesadüfler...

Birbirini tanımayan insanların, aynı dili konuşamaları bile, buluştukları noktanın adı; tesadüfler...

Dünya; kıtalara, devletlere, şehirlere, kasabalara bölünmüşken, bütün sınırları ortadan kaldırarak dünyanın bir bütün olduğunu hatırlatan sözcük; tesadüfler...

Bireyler; cinsiyetlerine, varsıl ya da yoksulluklarına, şehirlerine, köylerine ve kültürel değerlerine göre birbirlerinden kopmaya çalışırken, en uzak görünen bireyleri bile birleştirerek, hepimizin "bir" olduğunu gözler önüne seren sözcük; tesadüfler...

Bireylerin içine kapanıp, kendilerini terk edilmiş hissettikleri zamanlarda yeşeren, yalnızlıktan kurtaran anın adı; tesadüfler...

En sıkıntılı olduğumuz, gülmeyi unuttuğumuz anlarda karşımıza çıkan, karamsarlığı dağıtan anın adı; tesadüfler...

Ölüm korkusuna kapılanların, yaşlanmanın hüznüyle yaşamdan kopanların, yaşları kaç olursa olsun yeniden hayata bağlanmasını sağlayan anın adı; tesadüfler...

Nefretle birbirine bakan gözleri çalan bir şarkı melodisiyle birleştiren anın adı; tesadüfler...

Birbirine düşman, dostluğu imkânsız görünen bireyleri birleştiren anın adı; tesadüfler...

Her dilde farklı bir sözcüğe bürünse de, tesadüfler, hep aynı ve hep var.

Hiç ummadığımız bir anda; okul bahçesinde saklambaç oynarken, bir bağda üzüm toplarken, üniversite kampüsünde yürürken, huzur evinde terk edilmişlik duygusuna kapılmışken, nefreti derinden hissederken, hastane odasında ölümü beklerken, kitapçıdan çıkarken, bir mahallenin ara sokaklarında yürürken, düğünde halay çekerken, yalnızlık duygusunu yaşarken, bize ait olan her şeyi kaybetmişken, pencerenin önünde pembe duvarlı ev hayal ederken, dünyanın herhangi bir yerine yaptığımız gezide bizi bulmaya, gizemli gücünü hissettirmeye, yaşama olan bağlılığımızı arttırmaya devam ediyor...

Bu kitabın içindeki yaşanmışlıklar da; en zor anlarda

karşımıza çıkan tesadüfler, hayata açılan yeni bir pencereye ait örnekler ve en zor anlarında cehalete, töreye, yoksulluğa, toplumsal cinsiyet eşitsizliğine karşı bile başarıyı yakalayabilen genç kız ve kadınlar var.

Hani dokunurya bembeyaz bir sayfaya kalem, küçücük bir dokunuşta olsa akar mürekkebi kalemin ve istesek de silemeyiz o lekeyi. Hayatta bizim karşısında çaresiz olduğumuz kalem. Daha doğdumuz ilk andan itibaren bize dokunmaya başlıyor, her gün biraz daha bizi kirletiyor. Ne kadar temiz kalmaya çalışırsak çalışalım ona direnmiyor, hep kirleniyoruz...

Beyaz bir sayfa nasıl kalemle yazacaklarımızı kabul etmek zorundaysa, işte bizde hayatın bizim için yazdıklarını kabul etmek zorundayız. Hepimiz için bambaşka şeyler yazıyor, birimiz gülerken birimiz ağlıyor, birimiz hastalanırken birimiz iyileşiyor, birimiz sevdiklerine kavuşurken, birimiz sevdiklerinden ayrılıyor, birimiz doğarken birimiz ölüyor...

Bu hep böyle devam ediyor...

Kitabın içindeki karakterleri, karakterlerin yaşadıkları olayları, olaylar karşısındaki tavırlarını, hikâyelerinin sonunu merakla okuyabilirsiniz. Her okuduğunuz yaşanmışlıkta yaşama bir tutunuş, her şeye rağmen bir direniş ve en zor anda yaşama renk katan tesadüfler var olacaktır.

Bu kitaptaki genç kızların ve kadınların yaşadıklarında hepimizden bir parça var. Belki sevinçlerinizi, belki acılarınızı, belki yaşadıklarınızı, belki de yaşattıklarınızı hatırlatacak...

Kitap, güçlü ve yaşama tutunmaya çalışan, annelerimizin dediği gibi "çeyizi kalemi" olan genç kızların ve kadınların mücadelesini, hayal dünyalarının zenginliğini, eğer imkân tanırırsa neler yapabileceklerini, bir tesadüf sonucu karşılaştıkları ya da arkadaştan, komşudan duydukları Çok Amaçlı Toplum Merkezleri'nin (ÇATOM) onların hayatlarına neler kattığını ve yaşamlarındaki rehberliğini anlatıyor.

Belki bu kitaptaki en zoru başarabilenlere ait yaşanmışlıklar hepimize bir kez daha bir toplumun gelişmesinde kalkınmasında kadının ne kadar önemli olduğunu, kadının eğitiminin insan hakları yönünden bir gereklilik ve bunun yanı sıra ekonomik ve toplumsal kalkınmayı güçlendirici bir faktör olduğunun anlaşılmasında yol gösterici olmuştur.

Küçük tesadüfler bile bazen yaşamları değiştirebiliyor, belki bizde bu başarı öykülerine sahip kadınların sayısının artması için ÇATOM gibi merkezlere daha fazla destek olmalıyız.

Belki bir yaşamı değiştirecek tesadüfe de biz vesile oluruz;

Belli mi olur...

Bu kitabın hazırlanmasında emeği geçenlere katkılarından dolayı teşekkür ederim.

Türkiye, son yıllarda, özenli ve düzenli çabalarla kapsamlı bir reform sürecinden geçmektedir ve bu süreç şimdiden gelir seviyelerinde artış, sanayi alanında sürekli büyüme, insan haklarının benimsenmesi ve de ilerlemeci sosyal dönüşüm gibi göz alıcı sonuçlar sunmakta. Bu ilerleme, insani gelişme indekslerinin ve geçim standartlarının iyileşmesine açık bir şekilde yansımakta. En son yayınlanan 2009 İnsani Gelişim Raporu'nda Türkiye'yi yüksek insani gelişme seviyesine sahip ülkeler arasına yerleştiren bu olumlu ilerlemelere rağmen, hala farklı grup ve bölgeler arasındaki büyük farklılıklara ilişkin zorlu mücadeleler bulunmakta.

Kadının iktisadi ve siyasi süreçlerdeki aktif katılımını temsil eden Cinsiyet Güçlendirme Ölçütü'ne göre, Türkiye 109 ülkenin bulunduğu listede 101 gibi düşük bir sırada yer almakta. Bunun en temel sebebi kadınların gerek merkezi gerekse yerel siyasette çok sınırlı bir şekilde temsil edilmeleri. Meclisteki koltuklarda sadece %9,1 oranında kadın bulunmaktayken, bu oran kadın belediye başkanları için sadece %0,9. OECD ülkeleri arasında Türkiye kadın istihdamı konusunda %27 ile en düşük orana sahip olan ülke. Buna ek olarak, kadın gelirinin erkek gelirine tahmini oranı % 26. Doğu Bölgelerinde, mevcut bölgesel farklılıklar nedeniyle durum çok daha vahim. Bu durum, Türkiye'nin Binyıl Kalkınma hedeflerini gerçekleştirmesi konusunda zor bir mücadeleye neden olmakta ve özellikle cinsiyet eşitliği ve kadının güçlendirilmesi konularına odaklanmış kapsamlı ve çok güçlü çabaları iş başına çağırmaktadır.

Devlet tarafından başlatılmış olan reformlar, Ceza Yasası, Medeni Kanun ve de İş Kanunu da içine alan yasal düzenlemelerde değişiklikleri ve de Meclis'te son dönemde kurulmuş olan Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu gibi kurumsal yapıların oluşumunu kapsamaktadır. Fakat azimli ve sınırsız bir çaba ile yapılması gereken; bu reformların

hayata geçirilmesi ve uygulanması ve de belirli haklar temelinde eylem planlarına dönüştürülmesidir. Bu mücadelenin büyüklüğü Güneydoğu Anadolu'daki kadınların bu araştırmada yayınlanan hikâyeleri araştırılarak ölçülebilir. Bu hikâyeler ki; kültürel bariyerler, eğitime erişim eksiklikleri, istihdam sıklığının artması ve toplumda kırılan ve zayıf role sahip olma gibi özelliklerle tanımlanan kadınların karşı karşıya kaldıkları mücadelenin yoğunluğunu kanıtlamaktadır.

Böyle bir perde arkasına rağmen, devletin Birleşmiş Milletler'in herkes için aynı standartlarda gelişme fırsatlarını desteklemeyi amaçlayan kalkınma ağıyla aynı doğrultuda belirli girişimleri başlatmış olduğunu görmekten mutluluk duyuyoruz. Bu girişimler, baştan sonra tüm sosyo-ekonomik ve siyasal alanlarda kadının statüsünde gerçek değişik yaratmayı amaç edinmektedir. Bu yayın, uluslararası seviyede sıklıkla iyi uygulama örnekleri arasında gösterilen Çok Amaçlı Toplum Merkezleri'nin (ÇATOM'lar) insanların hayatında nasıl değişiklikler yarattığını somut bir şekilde ortaya koymakta. İnsani Kalkınmada gerçek etkiyi ancak devletin kadının güçlendirilmesine vereceği aktif destek ve de toplumun düşünce tarzlarının değişimi yönünde ortaya koyacağı irade ile gerçekleştirebiliriz. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nın on yıldır gururla işbirliğini devam ettirdiği ÇATOM'lar ve GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, şüphesiz ki benzer bir iradenin güzel bir örneğini ortaya koymakta ve bu iradeyi başarıya dönüştürmekte. Eminim ki, bu başarılı tecrübe, Güneydoğu Anadolu Bölgesi dışındaki bölgeler ve hatta dünyada uygulanabilir bir model olarak hizmet edecektir.

MERKEZİ

ÇATOM

ÇOK AMAÇLI TOPLUM MERKEZLERİ: ÇATOM'LAR

Çok Amaçlı Toplum Merkezleri (ÇATOM'lar), GAP İdaresi tarafından 1992-94 yılları arasında yapılmış beş temel araştırmadan bulgularına dayalı olarak hazırlanan GAP Sosyal Eylem Planı ile bu araştırmalardan biri olan "GAP Bölgesinde Kadının Statüsü ve Kalkınma Sürecine Entegrasyonu Araştırması" bulguları doğrultusunda Eylem Planı'ndan hareketle ortaya çıkmıştır.

Çok Amaçlı Toplum Merkezleri (ÇATOM'lar), GAP Bölgesi'nde 1995 yılından itibaren açılmaya başlanmış olup, halen GAP Bölgesindeki 9 ilde 35 ÇATOM mevcuttur. ÇATOM'ların hedef kitlesi genç kız ve kadınlar olup, gelişmeler doğrultusunda bazı programlara çocuklar ve erkekler de dahil edilmektedir.

Mevcut ÇATOM'lar

Adıyaman (1): Fatih Mahallesi

Batman (3): Petrolkent, Yavuzselim, Yeşiltepe Mahalleleri

Diyarbakır (5): Kayabağlar-Huzurevleri, 5 Nisan ve Fatihpaşa Mahalleleri ve Silvan ve Çermik İlçeleri

Gaziantep (1): Şahinbey İlçesi(Merkez),

Kilis (2): İslambey ve Ekrem Çetin Mahalleleri

Mardin (9): Meydanbaşı, Medrese ve Latifiye Mahalleleri, Dargeçit, Kızıltepe, Midyat, Nusaybin ve Ömerli İlçeleri ile Dargeçit-Kılavuz Beldesi

Siirt (4): Merkez, Kurtalan ve Şirvan İlçeleri, Kayabağlar Beldesi

Şanlıurfa (5): Bağlarbaşı Mahallesi, Parmaksızlar Konutu, Bozova, Siverek ve Viranşehir İlçeleri

Şırnak (5): Merkez, Cizre, Beytüşşebap, İdil ve Uludere ilçeleri

ÇATOM'larda Amaç

ÇATOM'larda amaç; kadınların sorunlarının farkına varmalarına, tanımlamalarına ve çözümü için inisiyatif kullanabilmelerine fırsat yaratmak; kadınların kamusal

alana daha fazla katılımlarını ve kamusal hizmetlerden daha fazla yararlanmalarını sağlamak; kadın istihdamını ve kadın girişimciliğini artırmak; kadını güçlendirerek toplumsal cinsiyet eşitliğinin geliştirilmesine ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin tüm kamu politikalarına dahil edilmesinin sağlanmasına katkıda bulunmak ve bu yolla yerel koşullara uygun, katılımcı toplum kalkınması temelli tekrarlanabilir model/modeller geliştirmektir.

ÇATOM'larda temel ilke kadınlara ne yapacaklarını değil, hangi koşullarda neler yapılabileceğini göstermektir. Çeşitli alternatifler içinden seçimi yapacak olan veya yeni seçenekleri ortaya koyacak olan kadınların kendisidir.

Katılımcı Yönetim

ÇATOM'lar kentlerin daha çok kırdan göç etmiş yoksul hanelerin yaşadığı mahallelerde ve ilçe merkezlerinde kurulan, topluma dayalı ve katılımcılığı esas alan merkezlerdir. ÇATOM'un bulunduğu mahallelerde haneler, çoğunlukla çok düşük ücret/gelir karşılığı, marjinal alanlarda, kayıt dışı, geçici ya da mevsimlik işlerde çalışmaktadır.

Yerelden gelen talep üzerine kurulan ÇATOM'larda öncelikle kadınların sorunları, ihtiyaçları, potansiyellerini ortaya çıkarmak amacıyla odak grup görüşmeleri ve kamu kurum kuruluş, yerel yönetimler, sivil toplum örgütleri ve meslek odaları ile yüz yüze görüşmeler yapılmaktadır.

ÇATOM'ların kuruluşunda yerel talep esas alınmakta, mülki idare ile işbirliği yapılmakta, Türkiye Kalkınma Vakfı (TKV) tarafından projeye teknik destek verilmektedir. ÇATOM'larda toplum katılımının yanı sıra KURULUŞLARARASI İŞBİRLİĞİNE önem verilmekte; yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde ORTAKLIK VE İŞBİRLİĞİ ilişkilerinin yaratılmasına ve genişletilmesine çalışılmakta, ortaklaşa projeler uygulanmaktadır.

ÇATOM modeli, kadınlar için esnek ve bürokratik olmayan bir örgütlenme biçimidir. Model, kadınlar arasında iletişimi, etkileşimi ve dayanışmayı geliştirerek sosyal değişimi kolaylaştırmak amacıyla geliştirilmiştir. Model, bir bütün olarak topluluğun sosyal, kültürel ve ekonomik değişiminde işlevsel olmuştur.

ÇATOM'un yönetiminden o yörede yaşayan lise/üniversite mezunun bir kişi sorumlu olmakta ve ÇATOM'lar katılımcıların kendi aralarından seçtikleri ÇATOM KURULLARI eliyle yönetilmektedir. ÇATOM Kurulları 5-7 kişiden oluşmakta, ÇATOM Sorumlusu ve katılımcılar tarafından seçilen bir eğitici de kurulda yer almaktadır. ÇATOM Kurulları eliyle kadınların yönetim kapasitelerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. ÇATOM'larda kurul üyeleri ile birlikte HANE ZİYARETLERİ yapılarak komşuluk ilişkileri geliştirilmekte, hanelerin ihtiyaç ve öncelikleri belirlenmektedir. ÇATOM programlarının belirlenmesinde yerel koşul ve ihtiyaçlar ile hedef grubun katılımı esas alınmaktadır. Entegre ve esnek bir yaklaşım benimsenmekte ve ÇATOM'a devam eden katılımcıların tüm programlara katılması özendirilmektedir. Gelişmeler paralelinde ÇATOM programları kapsamına çocuklar da dahil edilmiş, okul öncesi eğitim programları başlatılmış ve okuma odaları açılmıştır. Sağlık, bilgisayar, okuma-yazma vb. programlara kısmen de olsa erkekler de dahil edilmektedir. Sosyal destek programları ve kültürel-sosyal etkinliklerle hane bireylerinin tümüne ulaşmaya çalışılmaktadır. Mülki idarelerle yapılan işbirliği çerçevesinde eğitimciler ilgili kamu kuruluşları tarafından sağlanmakta ve görevlendirilmektedir.

ÇATOM Programları

ÇATOM'a gelen bir katılımcı aynı anda birden fazla programa katılabilmekte ve programların saatleri ve içerikleri katılımcıların koşullarına ve ihtiyaçlarına göre düzenlenebilmekte ve esnetilebilmektedir.

ÇATOM'larda aşağıda belirtilen sekiz ana başlık altında programlar uygulanmaktadır:

1. Eğitim Programları: Okuma-yazma, medeni hukuk ve yasal haklar, ev ekonomisi ve beslenme, anne eğitimi, bilgisayar, müzik, İngilizce, genç kızların açık öğretime yönlendirilmesi ve desteklenmesi, öğrenci destek programları vb.

2. Sağlık Programları: Hijyen, çevre temizliği, anne-çocuk sağlığı, genel sağlık vb. sağlık eğitim programları; kısmi poliklinik ve gezici sağlık hizmetleri; kırsal alan ve mahalle çalışmaları, sağlık taraması, aşı kampanyaları vb.

3. Gelir Getirici ve Kadın İstihdamını/Girişimciliğini Destekleyici Programlar:

i) Meslek kazandırıcı ve gelir getirici alanlarda bilgi ve beceri geliştirmeye yönelik eğitim programları; (el sanatları, trikotaj, bıçkı-dikiş, nakış, mefruşat, keçe işleme, gümüş işleme, tekstil, hediyelik eşya, sabun, kumaş boyama, kuaförlük, yöresel mutfak vb.).

ii) İnkübatörlük destekleri; (ÇATOM'larda mesleki bilgi ve beceri kazanan kadınların ÇATOM'larda sipariş üzerine çalışmaları, girişimcilik eğitimi verilmesi, mikro finansman/kredi desteği sağlanmasına aracı olunması, bireysel danışmanlık vb. desteklerle kadın girişimciliğinin geliştirilmesi).

iii) Pazarlama-satışa yönelik etkinlikler; (sergi, fuar vb.) ÇATOM'da üretilen ürünlerin elektronik ortamda tanıtımı ve pazarlanmasına yönelik bir ürün katalogu hazırlanmış ve WEB sayfasında sunuma açılmıştır. ÇATOM'daki programlarla yerel el sanatlarının yaşaması, geliştirilmesi sonucu yapılan ürünlerle katılımcıların para kazanması sağlanmaktadır.

4. Okul Öncesi Eğitim Programları: 4-6 yaş grubuna yönelik eğitim programları yürütülmektedir.

5. Çocuk Okuma Odaları: 4-6 ve 7-14 yaş grubu çocuklara yönelik okul öncesi, açık kapı programları, sanat, müzik, spor ve bilişime erişim faaliyetleri yapılmaktadır.

6. Sosyal Destek Programları: Nüfusa kayıt, resmi nikah, yeşil kart vb. konularda destek sağlanması, temel eğitim, YİBO ve açık öğretime özellikle kız çocuklarının yönlendirilmesi, çoğunluğu kız olmak üzere başarılı yoksul öğrencilere eğitim bursu verilmesine aracılık edilmesi, ihtiyacı olanlara aynı/nakdi sosyal yardım sağlanması, tekerlekli sandalye temini vb. konularda aracılık işlevi üstlenilmektedir.

7. Sosyal Sorumluluk Programları: Eğitime destek kampanyaları, mahalle ve köy çalışmaları, yaşlıları ziyaret, çevre koruma ve ağaçlandırma, sağlık taraması, aşı kampanyası vb. toplum yararlı çalışmalara gönüllülük temelli destekler sağlanmaktadır.

8. Kültürel-Sosyal Etkinlikler: Seminer, sergi, etkileşim toplantıları, sinema ve tiyatro, önemli gün kutlama, tiyatro gösterisi, gezi ve piknik vb. etkililerin yanı sıra katılımcılar eğiticiler ve zaman zamanda ailler ile birlikte bölge içi ve dışı illere geziler düzenlenmektedir.

Örnek Proje: ÇATOM'lar Eylül 2002'de Johannesburg'da gerçekleştirilen RİO+10 Sürdürülebilir Kalkınma Dünya Zirvesi'nde Türkiye tarafından sunulan en iyi 23 örnek proje içinde yer almıştır. Japonya Kyoto'da 3. Dünya Su Forumu (16-23 Mart 2003) kapsamında düzenlenen Su Eylem Yarışması'nda ÇATOM Projesi 870 projeden 150'si içine girmiştir.

'Katılımcı Yerel Kalkınmada İyi Örnekler Konferansı' kapsamında 'Kadın' alanında en iyi örnek olarak 'Çok Amaçlı Toplum Merkezleri (ÇATOM'lar) Projesi' seçildi ve Sabancı Vakfı Ödülü'nü almaya hak kazandı.

Ulaşılan Kişi

Her yıl ortalama 10 binin üzerinde genç kız ve kadın ÇATOM programlarına katılmakta; 50-60 bin civarında kişi ÇATOM'lar aracılığıyla düzenlenen etkinlik ve hizmetlerden yararlanmaktadır. Ayrıca ÇATOM'larda her yıl ortalama 5000'in üzerinde hane ziyareti yapılmaktadır.

Bugüne kadar çoğunluğu genç kız ve kadın olmak üzere yaklaşık 175 000 katılımcı doğrudan ÇATOM programlarından yararlanmıştır. Bu sayı ÇATOM programlarına katılanları ve sağlık hizmetlerinden yararlananları içermekte olup

mahalle/köy düzeyinde yapılan yaygın çalışmalar toplama dahil edilmemiştir.

ÇATOM'ların Gelir ve İstihdama Katkısı

ÇATOM'lar kadınların sosyal ve ekonomik yönden güçlendirildiği merkezlerdir. Her bir ÇATOM, özel olarak kadınlar için oluşturulmuş bir mekandır ve bu mekan eğitim, gelir getirici etkinlikler ve kadınların örgütlenmesine yardım amacıyla kullanılmaktadır. ÇATOM'lar kadın okur-yazarlığının yükseltilmesi, sağlık göstergelerinin iyileştirilmesi, yasal hak ve özgürlüklerin öğrenilmesi vb. sosyal konularda olduğu kadar kadınların istihdama katılımının sağlanması açısından da önemli merkezlerdir. Gelir getirici bir programa katılan ÇATOM katılımcıları aynı zamanda diğer programlara da katılmakta ve bundan da önemlisi kendi aralarında haberleşebilmekte ve birbirlerinden öğrenebilmektedirler. ÇATOM'lar bu açıdan öğrenme merkezleridir. Çünkü bu merkezde öğrenilen bilgi eğitim dönemi sonunda da ÇATOM açık kaldığından sürekli olmakta, yenilenebilmekte ve katılımcıların kendi aralarında oluşturdukları iletişim ağı aracılığıyla güncellenebilmektedir. Genç kız ve kadınlar gerek ÇATOM'larda ve gerekse evlerinde üretim yaparak gelir elde etme olanağı bulmakta; son 7 yılda toplam 1464 katılımcı dikim/tekstil atölyesi, kuaför, market, telefon bayii vb mağaza, ev (çocuk bakıcılığı) vb. alanlarda iş bularak çalışmaya başlamıştır.

Girişimcilik potansiyeli taşıyan bireylere verilen girişimcilik eğitimi ve mikro finansman/kredi desteği ile katılımcı genç kız ve kadınlar kendi işlerini kurmaktadır. Son 7 yıl içinde bireysel ya da ortaklık şeklinde 129 katılımcı tarafından 81 işyeri açılmıştır. Özellikle son birkaç yıldır ÇATOM'larda her yıl ortalama 200'e yakın genç kız ve kadın iş bularak çalışmaya başlamakta, 8-10 kadın da işyeri açarak kendi işlerini kurmaktadır.

İzleme ve Değerlendirme

Katılımcı bir yaklaşımla belirlenmiş olan göstergelere göre hazırlanmış izleme formatına uygun, her bir birim ÇATOM'lar tarafından, bilgisayar ortamında aylık, altı aylık ve yıl sonu faaliyet raporları hazırlanmaktadır. Bu raporların yanı sıra ÇATOM'ların Sosyal Etki Değerlendirmesi yapılmaktadır. ÇATOM'lar ulusal ve uluslararası düzeyde üniversite ve kamu kuruluşları tarafından da örnek olay olarak ele alınmakta, tez konusu olmaktadır. Her iki ayda bir il bazında ÇATOM'lar arası bilgi ve deneyimleri paylaşmak ve ortak etkinlikler düzenlemek amacıyla koordinasyon toplantıları yapılmaktadır.

Ayrıca ÇATOM sorumlularına yönelik zaman zaman eğitimlerinde katıldığı yılda iki kez kişisel gelişimi destekleyen kapasite artırıcı -iletişim, toplumsal cinsiyet eşitliği, proje hazırlama, sosyal kalkınma vb.- "Eğitim ve ÇATOM Koordinasyon" toplantıları adı altında 2-3 günlük eğitim programları düzenlenmekte, eğitimciler ile sorumluların yurt içi ve yurtdışı toplantı, sergi ve eğitimlere katılımları desteklenmektedir.

Bazı Temel Kazanımlar

- ÇATOM'larda sosyal dışlanmışlık ve yoksulluk riskinin en fazla olduğu kadın nüfus grubuna ulaşılmış; sosyal adalete katkıda bulunulmuş; kamu hizmetlerine ulaşmakta güçlük çeken ya da bu hizmetlere ulaşamayan yoksul kadınların bu hizmetlerden daha fazla yararlanmalarında aracı olunmuş ve bu yolla katılımcı toplum kalkınmasına dayalı modeller ortaya konulmuştur.

- Yerel topluluğun katılımına ve kuruluşlararası işbirliğine dayalı ÇATOM modelinin yaratmış olduğu çarpan/çoğaltan etki ve toplam fayda; katılımcı toplum kalkınması temelli kalkınma projeleri için haklı bir dayanak/zemin oluşturmuştur.

- ÇATOM'lar aracılığıyla kadın sorunları tartışılır hale gelmiş; kadınların kalkınma projelerine dahil edilmesinin insan hakları yönünden bir gereklilik, ekonomik ve toplumsal kalkınmayı güçlendiren bir faktör olduğunun anlaşılmasına katkı sağlanmış; toplumsal cinsiyetin tüm politik alanlara yayılması konusunda farkındalık yaratılmıştır.

- 2005 yılından itibaren dernekleşme ve kooperatifleşme yönünde çabalara ağırlık verilmiş ve bu kapsamda 8 dernek, iki koopertaif ve iki şirket kurulmuştur. Söz konusu bu oluşumlar aracılığıyla toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına ve kadınların ve hanelerin kaynak tabanını güçlendirici gelir getirici projelerin üretilmesi ve uygulanmasına yönelik destekler verilmiştir.

EĞİTİM

ÇATOM KADINLARININ KENDİ AĞIZLARINDAN EĞİTİM İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ...

“Ben 38 yaşındayım ama kendimi 80 yaşında hissediyorum, çünkü çok acılar çekmişim ne anlatsam nerden başlasam. Bekârken annem öldü, çok küçüktüm, babam evlendi, üvey annemiz öyle bizlere işkence yapmış ki çok acılar çektim ondan sonra beni benden 25 yaş büyük birine verdiler, bana sormadan ne olup bittiğini anlamadım. Beni okula bile göndermediler. 10 yaşında iken bütün evin işini bana yaptırıyorlardı. Sonunda 15 yaşındaydım 40 yaşındaki adama verdiler, adamın karısı ölmüş, 3 çocuğu vardı. Birde adamda çok cahildi beni öyle dövmüş ki ömrümce unutmam. Sonunda benim 2 çocuğum oldu. Biri özürlüydü ona bile sahip çıkmadı, sonunda ben bir bayan olarak şansım dönmeye başladı. Birinin sayesinde işe girdim sırf özürlü olan çocuğum için ona iyi bir gelecek sağlamak için, ama eşimin sayesinde onu da yapamıyorum. Çünkü eşim çalışmıyordu bir gün çocuğum için para biriktirdim, çocuğumu ameliyat yaptırayım diye.

Eşim biriktirdiğim paraları iş kurmak, dükkân açmak için istedi. Bende verdim, ne yaptı biliyor musunuz? Verdiğim parayı alıp kendisine bir kız istemiş, nişan yapmış, bunu duyduğum zaman neredeyse intihar edecektim. Erkekler bu kadar acımasız olmamalı idi. Birkaç gün sonra kızın ailesinin yanına gittim, kızın ailesine siz nasıl kızı verirsiniz diye bağırdım, çağırdım. Kızın ailesi nişanı geri gönderdi, eşim kabul etmedi, gidip kızın ailesine benim yalan söylediğimi söyledi. Kızın abisi gelip araştırma yaptı, sonunda büyük bir kavga oldu. Kızın abisi birini yaraladı ve adam öldü. Eşimin yaptığına ne demeli siz ne yapabilirsiniz sadece erkeklere iyi bir eğitim veriniz böyle şeyler yapmasınlar devlet bunları engellesin.”

(S. C., Batman, Yeşiltepe ÇATOM)

“Ben hiç okul yüzünü görmedim, çünkü benim zamanımda aileler kızlarını okullara göndermezlerdi. Gününahtır kızlar okula gitmezlerdi, bizleri erkek kardeşimize bakmak için annelerimiz eve hapis ederdi sırf kardeşlerime bakmak için annem beni hiç dışarıya bırakmazdı. Öyle cahil kaldım kendi hakkımı bile soramaz oldum. Kadın hakları ne var ne yok hiç bilmiyorum. Kendim çocukları okula göndereceğim, kara cahil kaldım, onlar kalmasın en azından kendi haklarına sahip çıksınlar, çocuklarını iyi yetiştirmek için devletten çok destek bekliyoruz. Neden sorarsanız 6 çocuklu bir aile hiçbir

gelirleri yoksa kızları okullara göndermezler ama erkek çocukları gönderirler çünkü kızlar yarın ya da öbür gün evlenip gider diye kızları göndermezler, ama kız çocukları zorunlu bir hale koysalar daha iyi olur. Çok sevindiğim bir şey oldu 8 yıllık eğitim keşke liseyi de zorunlu bir hale getirseydi devlet çok iyi olurdu. En azından biz aileler kız ve erkek çocuğu ayırımını yapmaz hale geliriz.”

(N. G., Batman ÇATOM)

“Başımıza ne geliyorsa iyi oluyor. Bizler aile kuran kadınlarız yuvayı ayakta tutan kadınlar, çocuk doğuran kadınlar, erkeğe değer veren kadınlar, hiç edilmeyi göze alan kadınlar, eşlerimizi rezil ve vezir eden kadınlar, kısaca bizler. Evde kız ve erkek çocuk ayırımı yapmasak kimse bizi zorlamaz, bizler kız olarak kuma üzerine gitmesek bizleri kimse öldürmez. Bizler her şeyi yapıyoruz, neden başkalarını suçluyoruz başkalarında hata arıyoruz. Örneğin ben bekâr bir kız iken, evli bir adama âşık oldum üstelik adamın 4 çocuğu olmasına

rağmen adamla evlendim. Her şeyi bildiğim halde adamla evlendim. Nasıl mutluluk beklerim hiçbir zaman mutlu olma ne devletten ve ailemden destek beklerim kendim istedim cezamı kendim çekerim.”

(F. A., Batman ÇATOM)

"Ne gerek var bunlara çünkü o kadar derdimiz var ki hangisinden başlayayım, her şeyden önce bizler birbirimize sahip çıkalım, birbirimizin kuyusunu kazmayalım, nedense çalışkan olan insanlara hep çamur atarız, zengin olan insanı hep kıskanırız, malını kendisine yedirmeyiz, onu iflas etmek için çaba sarf ederiz. Ama hiç düşünmeyiz onu batıracağımız yerine bizde çalışıp onun gibi olalım yok biz kıskanırız bu paralar nereden geldi. Haram diye söylenip dururuz hele başarılı olan kişiyi de o kadar kötüleriz ki o insanda çalışma

azmi kalmaz, işte biz insanlar böyleyiz acaba dünya dada böyle oluyor mu? Yoksa tek Batman'da mı oluyor. Ben bile arkadaşım bende daha çalışkan olsa onu kötülemeye başlarım çünkü kıskanırım çekemez olurum onu batırma ya da rezil etmek için çalışırım herkes öyledir. Çünkü toplumca çok cahil kalmışız. Önce topluma iyi bir eğitim verilsin."

(F. E., Batman ÇATOM)

"Ben 18 yaşında bir genç kızım önce çok cahil kalmıştım, gerçi şimdide çok cahilim. Bir gün ÇATOM' u komşumun kızından duydum, gel beraber ÇATOM' a gidelim dedi. Benim orada tek isteğim okumaktı. Benim annem babam bana sahip çıkmıyor. ÇATOM bana nasıl sahip çıkar diye söylenip durdum. Sonra arkadaşımla ÇATOM' a geldik, öyle geri kalmıştım ki bir kelime okuma yazma bilemiyordum. Şimdi ortaokulu dışarıdan bitirme sınavlarına kaydımı yaptırdım. Sağlık, okuma-yazma, ev ekonomisi konularında eğitim aldım. Bir gün sağlık müdürlüğünden bizim ÇATOM' a iki misafir geldi, aşı kampanyası yapılacaktı. ÇATOM katılımcıları katılımlar diye teklif ettiler 17 kişi seçildi bunların arasından

biri bendim o kadar mutluydum artık bir işe yaradığımı anladım. Eve geldim bir haftalık bile olsa hemşire olacaktım. Annemin, babamın tavrı değişmişti artık bana değer vermeye başlamışlardı. Bir şey yaptıkları zaman bana da soruyorlardı çünkü artık kendimi ifade etmeye başladım. Artık bazı şeylere itiraz etmeye başladım artık annemin ve babamın tansiyonunu ölçmeye başladım komşu hastalandığı zaman bana hangi hastaneye gidelim diye soruyorlar bazıları da onlarla gitmemi istiyorlar şimdi çok mutluyum."

(E. E., Batman ÇATOM)

"57 yaşında 4 kız 6 erkek annesi yoksul bir ailenin 1. çocuğu. Okuma yazmaya olan tutkusu ve hevesi onu Saraçoğlu ÇATOM' da açılan okuma-yazma kursumuza yönlendirmişti. 14 Mayıs Anneler günü vesilesiyle katılımcılarımız arasında yılın annesi seçildiğini haber vermek ve anneler gününü kutlamak için ziyaretine gitmiştim. Kızı ile birlikte bahçedeydi. Şükriye Hanım çimenleri suluyor, kızı da çiçek saksılarının toprağını değiştiriyordu. Beni gördükten sonra, işlerine ara verdiler. Hava güneşliydi. Bahçedeki masanın etrafında oturmayı tercih ettik. Sohbeta dalmışken, Şükriye

hanımın bir komşusu gelip civardaki çocukların zaman zaman bu çimlerin üzerinde top oynadıklarını haber verdi. "Bunlara sakın yüz vermeyin" dedi. "Bu şartlar altında çimen yetiştiremezsiniz." Şükriye hanım, ona şu güzel cevabı verdi: "Zararı yok. Bence çocuk yetiştirmek, çimen yetiştirmekten daha önemli."

(Ş. S., Mardin ÇATOM)

"11 çocuk annesi olan Ayşe Teyze'yi alan çalışmasında tanıdık, neler yaptıklarını ona anlattık, bizi ilgiyle dinledi. Eşi lise mezunu olan ve bütün çocukları okuyan biri olarak eşi ve çocukları tarafından okuma ve yazma bilmediği yüzüne vurulduğu için kendisini ailesine karşı ezik hissediyordu. Bu da Ayşe Teyze'nin psikolojik sorunlar yaşamasını ve kendisiyle başışık olmaması sonucunu doğuruyordu. Bu yüzden İdil ÇATOM olarak açtığımız okuma-yazma kursuna katıldı ve çok büyük azim gösterdi, sınıfın en çalışkan ve başarılı öğrencisiydi. Boş zamanlarını bile ÇATOM' da ders

çalışarak geçiriyordu. Ayşe Teyze 1.ve 2.kademe okuma yazma kurslarımızı bitirerek çocuklarının ödevlerine yardımcı olabilecek seviyeye geldi. Şimdi bize her uğradığında teşekkür ediyor."

(Şırnak, İdil ÇATOM)

“Bir metropolde doğmak, büyümek, eğitim görmek şüphesiz avantaj. Maddi ve manevi yipratıcı unsurları da çok elbette. Ancak kişisel biraz gayret ve ilgi gösterdiğiniz takdirde kendinizi eğitmek ve pek çok anlamda geliştirmek için olanaklarınız sınırsız.

Bugün memleketimizin doğup büyüdüğüm köşesinden çok uzak küçük bir ilçesindeyim. Eskiden beri bulunduğum yeri fiziksel özelliklerinden çok daha fazla, içinde yaşayanlardır güzel kılan diye düşünüyorum. Uludere güzel bir ilçe.... İnsanoğlu nereye giderse gitsin gayri ihtiyari kıyas yapar. Geldiğim yer, bulunduğum yer! Orada bu işi böyle yaparlardı, burada böyleymiş. Oradayken şunları yapardık burada bunları yapabiliyoruz gibi. Ben de yaptım elbette. Kıyas!

Ben bir öğretmenim. Genç kızlara, hanımlara el becerilerini geliştirmeyi öğreten. Yaygın tabirle altın bilezik kazandırmak amacım. Kıyasımı kendi alanımda da yaptım tabi. Öncelikle öğrencilerden yola çıkarak. Eğitim gördüğüm yerde öğrencilerin çoğunun yeni açılan Caferlerden, alışveriş merkezlerinden ve diskolardan vakit ayırıp bir kursa gelme lütfünde bulunmalarının ardından neredeyse zorlayarak eğitim verme çabalarım.

Ve burada ki öğrencilerim! Hepsinin evde ki sorumluluklarını çok kısa sürede bitirip koşu koşu kursa gelmeleri. Attığım her yeni düğüm, vurduğum her değişik fırça darbesine, bilmedikleri ve onlara öğretebileceğim her yeni konuyu almak için gösterdikleri o azim. Bu gün başladığı yeni bir işi nasıl tamamlayacağını bütün gece düşünüp, sabah koşu koşu kursa gelen ve bana rüyasında dahi işini gördüğünü söylediğinde gözlerimin dolmasına mani olamadığım öğrencilerim. Bir metropolde yapmaya karar verdiğiniz herhangi bir iş için malzeme almaya gitmek şöyle dursun, ayağınıza kadar getiren satıcılara rağmen bu şevkle eksik malzemeye çalışıp, onun gelmesi için günlerce bekleyen buradaki öğrencilerim. İmkânlarının azlığına rağmen onların bu şevki bu azmi takdire ve olanaklarının artırılmasına muhtaç ve buna fazlasıyla layık.

Zaten zor olan şartlarını daha da zorlayıp yeni bilgiler edinme çabalarına en ibret verici örneğini ise geçen eğitim öğretim döneminde yaşamıştım. Bir bayan öğrencimiz vardı. Bir beyin ikinci eşiydi kendisi. Bilinen tabirle kuma olarak evlenmişti. Çok zor şartlarda yaşayıp komşularının yardımıyla geçinmeye ve iki çocuğunu geçindirmeye çalışıyordu. Çocuklarının arasında iki yaş fark yoktu ve üçüncü bebeğinin dünyaya gelmesine de az kalmıştı. Eşi ise arada bir eve uğrar bunun sonucunda da zaten geçmemiş olan ellerinde, kollarında ve yüzündeki yara izleri ve morlukların yenileri oluşurdu. Evi kurs binasının yolu üzerindeydi. Her sabah o yaralı bereli yüzünde kocaman bir gülüşle “günaydın” deyip beni karşılar, çocuklarını uyutup arkamdan büyük bir azimle kursa gelirdi. O benim için aslında çok büyük ama ezilmekten küçülmüş kızlarımızın bacılarımızın, analarımızın temsiliydi. Çok iyi eğitilmesi gereken, gelecek neslimizin yetiştiricilerinden, analarından biriydi. Gelebildiği yer sadece kurs olan; ama toplumda çok iyi yerlere gelmesi gereken fedakâr bir kadın. O kadın dâhil diğer bütün kadınlarımıza çok üstün bilgiler öğretmeliyiz.

Şuna inanıyorum! Eğer siz öğrettiklerinizi öğrenenler varsa öğretmensiniz. Eğitici olarak buna layık olmayı da bilmelisiniz. Daha önce evden çıkamayan, içine kapanık, toplumdan kendini soyutlamış genç kızların kendilerine olan güvenleri artmış, sosyal bir arkadaş çevresi edinmiş, sosyal faaliyetlere ilgisi artmıştır. Beraber etkinlikler hazırlayarak sinema, doğum günü partileri, piknik ve gezi programları hazırlamaktadırlar. ÇATOM’a gelmeden daha okuma yazması bile olmayan genç kızlar, şimdi ise açık öğretim okullarına kayıt yapmak istiyorlar. Dışarıya çıkmalarına bile izin vermedikleri kızlarının özgüvenini kazanarak bir dikiş atölyesinde veya bir evde çocuk bakıcılığı yaparak aileye destek olmak istediklerini gören aileler kızlarını daha önce göndermediklerine pişmandırlar.”

(N. İ., Batman, ÇATOM)

“Gittiğim bir hane ziyaretinde kadın ve eşi “Hocam bugün bilgisayar sertifikası töreni yapmışsınız. Televizyonda gördük.” Dediler. Ben şaka yapıyorlar sandım. Tabii haberim yoktu. Basını çağırmıştık fakat bu kadar çabuk çıkacağını tahmin etmemiştim. Birçok yerel televizyonda alt yazıyla tekrar tekrar ÇATOM’ da yapılan bu faaliyeti yazmışlar. Beni çok onurlandırdı. En çok duygulandıran şey de beyefendinin yorumu oldu. “Hocam” dedi, “İlk Nusaybin yazısını okuduğumda Allah korusun kötü bir şey var sandım, böyle güzel bir konuyla Nusaybin’in dile getirilmesi beni çok mutlu etti” dedi. Demek ki arkadaşlar bize gerçekten büyük işler

düşüyor. İnsanlar her an bizimle ilgili haberleri takip ediyorlar. Biliyoruz ki hepimiz hassas bir konuda çalışıyoruz. KADIN EĞİTİMİ.

Çalışmalarımızın başkaları tarafından takdir edilmesi bizi daha çok motive ediyor. Ortopedik özürülüler derneğinden teşekkür belgesi aldım. Ardından İlçe kaymakamımız Sayın Ersin Emiroğlu takdirle onurlandırdılar. Bunlar gerçekten güzel şeyler, arkadaşlar darısı hepinizin başına.”

(M. S., Mardin, Nusaybin ÇATOM)

"16 yaşındayım annemin ikinci çocuğuyum. 8 kardeşiz ÇATOM' a ilk geldiğimde annemle beraber dikişe geldim, bir geldim beceremedim. Sonra annem bana söyledi "ÇATOM' da mutfak açılacak sen oraya git" dedi. Bu sefer hayatım değişti. Ben ÇATOM' da her şeyi öğrendim. Arkadaşlarım oldu, kilim öğrendim, simit poğaça yapmayı öğrendim, çarşıya gitmeyi gelmeyi öğrendim. Ben evdeyken hayatımda hiç çarşıya gitmedim. Evden dışarıya çıkmadım, ev işleri çocuklarla uğraşıyorum. Ben hiçbir yeri tanımıyorum ama ÇATOM' a geldim, arkadaşlarımla gittim geldim, onlarla beraber her şeyi öğreniyorum. Mutfakta pasta kurabiye öğrenmek için bir imalathanede eğitim almamız gerekirdi. Arkadaşlarım gitti ama benim ailem izin vermiyordu ama birkaç kere arkadaşlarımla gittim. Orası çok güzel bir ortam çok güzel pasta çeşitleri vardı. İmalathanede çok güzel pasta

yapmayı öğrendim. Çok gitmedim ama çok güzeldi ben evde oturduğumda öyle sıkılıyordum ki şimdi hiç sıkılmıyorum. Ben 4. sınıfa kadar okudum. Okumayı seviyorum ama evin en büyük kızı olduğum için beni çıkardılar, evde oturdum ev işleri ile uğraşıyordum. ÇATOM' a geldiğim için çok mutluyum çünkü çok iyi arkadaşlarım var. Ben ÇATOM' a geldiğim için almışım her zaman burada olmak istiyorum. Sonra Amerika'dan Nadia buraya geldi onunla tanıştık, bizim eve davet ettim onu. Beraber yemek yaptık, onunla çok güzel günlerimiz oldu, onu çok seviyorum. Sonra gitti ben çok üzülüm. Ama yine de benim çok iyi arkadaşlarım var ben onları çok seviyorum."

(R. N., Batman ÇATOM)

"Ben 7 çocuklu bir ailenin küçük kızıyım. O dönemin şartları elverişli olmadığından 5. sınıftan okulu terk etmek zorunda kaldım. Okulu çok sevmeme ve derslerimde başarılı olmama rağmen okuyamadım ama hiçbir zaman okuma isteğim bitmedi. Hala da o arzuğu içimde taşımaktayım ama daha sonraki çabalarım ile açık öğretim ortaokul diplomamı aldım. Her okula giden öğrenci gibi sınava katılmak, okul elbisesi giymek, öğretmenler gününde öğretmenime hediye almak isterdim. Bugünkü bir avukatın bir öğretmenin ya da bir meslek sahibinin yerinde olmasam da en azından ailem ve çevreme yararlı olmayı hedeflerdim. Ne kadar başarılı olurum bilmem ama elimden gelenin en iyisini yapmaya çalışırdım.

Kendimce düşündüm çalışmalarım evle sınırlı kalmamalıydı günden güne teknolojinin gelişmesiyle birlikte insanların kendisini geliştirmesi gerektiğini düşündüğümünden ÇATOM'a gitmeye karar verdim çünkü ÇATOM' un isteklerime cevap verebileceğini düşündüm. Ben içine kapanık insanlarla iletişimi olmayan kendi halinde bir kızdım. ÇATOM' a başladığımdan beri insanlara yakın olmayı, insanlar hakkında ön yargılı olmamayı, insanları tanımayı, onlara güvenmeyi, yakın dostluklar kurmayı öğrendim. ÇATOM' da dikiş bölümüne gidiyorum. Biçki-dikiş, nakış, kilim, okuma-yazma,

sağlık eğitimi, bilgisayar, ev ekonomisi kurslarımız var. Biz bunların hepsinden faydalanabiliyoruz. Örneğin ben dikiş bölümünde olduğum halde nakış bölümü arkadaşlarımdan yardım alabiliyorum. ÇATOM' da yardımlaşmayı birbirine sevgi ve saygıyı öğretiyorlar. İçimde kalan öğretmen öğrenci ilişkisini ÇATOM' da ki öğretmenlerim sayesinde o zevki tattım. Bir sıkıntım varsa paylaştım bütün sıkıntılarımı çözüm buldum.

Bize verdikleri güvenle bir şeyler başaracağımıza bizi inandırmışlardır. Bu güven çerçevesinde onları hayal kırıklığına uğratmamak için elimizden geleni yapacağız. ÇATOM' un sayesinde kendi ayaklarımda üzerinde durmayı, kendime güvenmeyi ve kendimce bir şeyler yapabileceğimi öğrendim.

Benim ÇATOM' a gitmeyen arkadaşlarıma şu tavsiyelerim var. Eğer gerçekten hayatında yenilik, iyi dostluk, iyi ortam istiyorsa ÇATOM' a gitmeliler. Eğer ÇATOM' a gitmeye karar verirlerse pişman olmayacaklar. Az da olsa ailesine bir katkıda bulunduğu zaman mutlu olacaklar.

(R. A., Batman ÇATOM)

"ÇATOM' a 2 yıldır devam etmekteyim. Okuma-yazma, sağlık eğitimi, ev ekonomisi, beslenme eğitimi programlarına katılıyorum. 37 yaşındayım ve 3 çocuk annesiyim. En güzel yanı eşimle beni daha birbirimize bağladı. Bilinçlendim kendime olan özgüvenim arttı. Eskiden dışarı çıkmaktan çekinirdim. Otobüs duraklarında muavinin bağırmasını beklerdim. Şimdi her şeyi öğrendim kendimle gurur

duyuyorum. Mutluyum çünkü bizim bir ÇATOM'umuz var koşup gelebileceğimiz bir yerimiz var. Yaşasın ÇATOM.

Beni görgülü insanlara karşı sevecen biri etti. Sevgilerle."

(B. B., Şanlıurfa, Bağlar başı ÇATOM)

“ÇATOM bilgisayar öğrencisiyim. 5. sınıftan okulu terk ettim. Geleceğe ait çok güzel hayallerim vardı. Dargeçit dışına çıkacak üniversite okuyacaktım. Fakat o çok sevdiğim okulumu bırakmak zorunda kaldım. Okulu bırakmamla hayallerim yıkılmıştı. Her şey bitti diye düşündüm artık ev kızı olmuştum. Lakin ÇATOM sayesinde bir umut kapısı açıldı bana. Ev işi yapmaktan öte artık ÇATOM'a gidiyordum. Orada güzel el sanatları öğrendim. Evden çıkabilmiş farklı bir ortama girmiştim. Daha sonra bilgisayar kursunun açıldığını duydum. Oraya da kayıt oldum. Okulu bırakmıştım ama ÇATOM kendimi geliştirmem için bana imkân sağlıyordu.

ÇATOM biz genç kızlar için kendimizi geliştireceğimiz bir merkezdir. Gelir getirici kurslarıyla hem meslek edinme imkânı sağlıyor hem de yaptığımız ürün karşılığında para

kazanıyoruz. Bilgisayar, okuma yazma vb. eğitici kurslarıyla da kendimizi geliştirme imkânı buluyoruz.

En önemlisi ÇATOM sayesinde yine okula başladım. Okula gitmek istediğimi ÇATOM'da ki öğretmenlerime açtım. Onlar da kaydım için elinden geleni yaptılar ama okul kaydımın silindiğini söyleyip alamayacaklarını söylediler. Daha sonra bunu Kaymakamın eşine bildirdiler. Ricada bulundular ve böylece tekrar okula başladım.

Her şey için teşekkürler ÇATOM. ÇATOM'a gelmemiş olsaydım belki de okula da gitmeyecektim. Dediğim gibi ÇATOM biz genç kızlar için umut kapısı demektir.”

(Z. A., Mardin, Dargeçit ÇATOM)

“18 yaşındayım. Ev kızıyım. Öncelikle eski hayatımdan bahsetmek istiyorum. Eskiden temizlik, bulaşık, ütü vb. işlerle uğraşıyordum. Bir gün çok sevdiğim arkadaşım bana ÇATOM'dan bahsetti. Orada okuma-yazma, biçki-dikiş, nakış, el sanatları, ahşap boyama, kumaş boyama, ev ekonomisi ve beslenme, sağlık, İngilizce ve bilgisayar gibi eğitimlerin ve gezilerin yapıldığından bahsedip bana tavsiye etti.

İlk önce "olmaz" dedim, daha sonra ise "neden olmasın" dedim. Aileme söyledim beni göndermeleri için yalvardım. Ama maalesef tüm çabalarıma rağmen göndermediler. 1 yıl boyunca umudumu hiç kaybetmedim ve hep yalvardım. Daha sonra 1 ay ağabeyimden ve babamdan gizli gittim. Daha sonra ÇATOM evimize katkıda bulundu, hocalar ve sorumlumuz eve gelerek ailemle görüştü. Ailem beni rahatlıkla göndermeye başladılar. Şimdi annem sabah fırına giderken bana da ekmek alıp ÇATOM'a bırakıyor ve öğretmenlerimle sohbet ediyor. Bundan çok sevinç duyuyorum. Ailem kapalı, dar görüşlü bir aileydi şimdi ise gitmediğim günler "geç kaldın neden bugün gitmedin" diye bana soru soruyorlar. Artık özgürce gidip geliyorum. Burada bütün faaliyetlere katılıyorum. En azından bir nakış mesleğim oldu. Ve burada çok isteyip de yapamadığım şeyi yaptım okudum. Ailem beni okutmadığı için okuma-yazmam yoktu.

Kız çocukları okutulmaz hep itilip, kakılırdım. Ailem beni çok ezdi. Beni 19 yaşında birine vermek istediler ama artık gözlerim açılmıştı. Direndim direndim.

Beni veremediler başlık parasını alamadılar çok üzülüler ama zaman geçtikten sonra onlar da hatalarını anladılar. Evde gazete, dergi okuyabiliyorum. Otobüse bindiğim zaman kara cahil değilim artık her şeyi öğrendim. Yarının iyi bir annesi olacağım ve ben çocuklarıma iyi bir gelecek hazırlayacağım.1. ve 2. kademe okuma-yazma belgelerini aldım. Şimdi ÇATOM'a geldiğim için çok mutluyum.

Hocalarımı çok seviyorum. Çünkü onlar yeri geldiği zaman bizlere annelik, babalık, ablalık, hoca değil de bizlerle arkadaşlık yapıyorlar. Derdimizi dinleyip bizlere yardımcı oluyorlar. Gerekirse ailelerimizle görüşüyorlar. Onlara sonsuz teşekkürler. Şükranlarımızı borçluyuz size az ve öz olan hayatımı anlattım. Bu güneş beni çok aydınlattı. ÇATOM'ların çoğalmasını bizler gibi katılmalarını istiyoruz. Beni aydınlatan güneşin onları da aydınlatmasını istiyorum. Hakkımı savundum hak alınmaz verilir bunu öğrendim. Yaşasın ÇATOM. Sevgilerle..”

(N. Y., Şanlıurfa, Bağlarbaşı ÇATOM)

“Mahallede yapmış olduğumuz hane ziyaretlerinde bilgilendirmelerimiz bazı ailelerde önemli sonuç yarattı. Örnek verecek olursak 9 çocuğu olan bir ailede 5 kız çocuğu okula gönderilmemişti. Bu ailenin hane reisi ile görüşülmesi, onun da gelip ÇATOM'u ziyaret etmesi katılanların hepsinin kadın olduğunu görmesi ve kızlarını rahatlıkla bizlere güvenerek 5 kızını da ÇATOM'a göndermesi bizlere büyük bir başarı sağladı. Yakubiye 'de muhtarlık ve okullar

tarafından toplu nikah konusunda duyurular yapılması ve muhtarların cuma vaazında mahalledekilere ÇATOM'u duyurması bizleri çok sevindirdi. ÇATOM'a kadın, erkek herkesin destek vermesi ve burada bizlerle iç içe bir aile olmamız onları ve bizleri çok mutlu etmektedir.”

(N. K., Şanlıurfa, Bağlarbaşı ÇATOM)

"27 yaşında genç bir kızım. ÇATOM kursiyeriyim aynı zaman da ÇATOM kurul başkanım. Benim ÇATOM' da 4. yılım. Buraya gelmem bir arkadaşımın sayesinde oldu. Şu an bile arkadaşım ile devam ediyoruz. Hayatımda çok şey değişti. Okuma-Yazma öğrendim. ÇATOM içersindeki bütün faaliyetlere katılıyorum. Hane ziyaretlerine çıkarak kendimi örnek vererek aileleri teşvik ediyorum. Alan taramasında kendime güvenim daha çok geliyor çünkü kendimi diğer insanlardan şanslı görüyorum. Daha önce okuma-yazması olmayan cahil kendi halinde sessiz bir kızdım. Şu an kendi ayaklarının üzerinde duran kendine güvenen, atik, çevik, cesur, başarılı örnek bir insanım. ÇATOM hayatımda çok şey değiştirdi. Örneğin görmediğim yerleri, bilmediğim şeyleri, tanımadığım insanları tanıdım.

Mutluydum benim ailem bana destek çıktı. ÇATOM' a gelmemi sağladı.

ÇATOM' da arkadaşlığı, insanlığı, sevgiyi, paylaşmayı, dostluğu öğrendim. Ben sevgi hem de sevilmeyi öğrendim.

Dünya Kadınlar Günü'nde panel de konferans da çıkıp konuşmalar yaptım şir okudum. O kadar kalabalıktan

çekinmeden heyecanlanmadan büyük bir coşkuyla görevimi yerine getirdim.

Birlik, beraberlik, iş bölümü nasıl yapılıyor onları öğrendim. Kendi işini kurmak isteyen bayanlara yönelik olan eğitimlere de katıldım. Arkadaşlık kavramını öğrendim. Sağlık eğitimlerine katılarak eğitimlerimi tamamladım. Bilinçlendim. İleride evlenirsem Aile Planlamasından yararlanacağım. Aldığım diğer eğitimlerle de eşimle daha iyi bir iletişim kuracağım. Çocuklarıma iyi bir anne olacağım en önemlisi kızım olursa onu okutacağım. Benim gibi cahil kalmasın haklarını savunsun.

Bilgisayar eğitimi aldım. Aldığım eğitimi her yerde söylüyorum insanlar ağzı açıkta beni dinliyorlar. "Sen şimdi bilgisayar kullanmasını biliyor musun" diyorlar. Ben de onlara ÇATOM bizlere neler neler verdi diyorum. Bana bakıp da benimle beraber gelenler var. Teşekkürler ÇATOM."

(G. S., Şanlıurfa, Bağlarbaşı ÇATOM)

"55 yaşındayım. 2 yıldır ÇATOM' a geliyorum. Burada okuma-yazma öğrendim okumanın yaşı yok derlerdi inanmazdım. Şimdi ise hem okuyor hem de yazıyorum. 5 çocuğum var biri evli diğerleri bekâr. ÇATOM sayesinde ufku genişledi. Feodal aile yapım da biraz değişiklikler oldu. Eşim kızlarını okutmazdı "kız çocuğu okuyup da ne olacak" derdi. Ama ben kızımı okuttum şimdi ise lise son sınıfta. ÇATOM sayesinde kızım burs veriliyor okumasına destek sağlıyor.

Eşim değişti ben değiştim. Elimden geldiği kadar çevremdeki ailelere kız çocuklarını okumaları için teşvik ediyorum ve kendimi örnek gösteriyorum. ÇATOM' da Ev Ekonomisi dersi alıyorum. Bu dersle maliyeti düşük, beslenme değeri yüksek yemekler, tatlılar, pastalar öğrendim. Çok mutluyum yaşıml ilerlediği halde ben okuma-yazma öğrendim. Artık otobüse bindiğim zaman yanlış binmiyorum şoförler beni yanı yolda indirmiyor.

Sağlık Eğitimi dersi aldım ve çocuklarıma daha iyi bakma konusunda kendimi yetiştirdim. Şanslıyım bizim ÇATOM'umuz vardı ama başka insanların yoksa onlar ne yapıyorlar? Dilerim ki her yerde böyle güzel bir yer olsun. Eğitim versin geleceğin en güzel annelerini yetiştirsin. Bana bu yaşımda saygıyı, sevgiyi, hoşgörüğü en önemlisi insan olmayı öğretti.

Her doğan günün ardında bir güzellik vardır ben bunu ÇATOM' da gördüm.

Sinemaya, pikniğe, eğitimlere ve her türlü etkinliklere katıldım. Şimdi ise arada bir ÇATOM' a geliyorum hocalarımla sohbet ediyorum onlar küçükle küçük, büyükle büyük oluyorlar. Ben cahil kalmadım dilerim ki bütün bayanlar da cahil kalmasın. Sevgilerle."

(F. P., Şanlıurfa, Bağlarbaşı ÇATOM)

“Ben Kızıltepe’de doğup büyüyen bir genç kıyım. İlkokul 5. sınıfa kadar okuyabildim, ondan sonrasına ailem göndermedi. Ben ve arkadaşlarım babama ısrar etmemize rağmen babam beni okula göndermedi. Şimdi ise pişman olduğunu söylüyor. Arkadaşlarıma göre çok özgür bir hayatım var bunu yabana atamam. İstedğim gibi gezip dolaşıyordum ama benim istediğim bu değildi. Defalarca sordum kendi kendime “benim aradığım şey nedir” diye. Okul istiyordum ben, bir derse çalışmak istiyordum, arkadaş topluluğuyla pikniğe gitmek istiyordum, el becerilerimin olmasını istiyordum, farklı sahalarda eğitim görmek istiyordum ve sonunda istediğimi buldum. Ben ÇATOM’ u arıyordum çünkü aradığım her şey ÇATOM’ da mevcuttu. El becerisi istiyordum, ÇATOM el sanatları bölümünde makine nakışları kursunda eğitim gördüm. Çok güzel nakış yapıyorum, mutfak takımı yaptım, arkadaşlarım şaşırdılar bana “bunları gerçekten sen mi yaptın inanmıyoruz” diyorlardı. Çünkü ben daha önce iğne tutmayı bile bilmiyordum. Uzman doktorlardan eğitim alıyoruz. Normal zamanda hastaneye gitsek bir psikolog bize ancak yirmi dakikasını ayırabilir ama bize ÇATOM’ da haftanın tam bir gününü ayırıyor ve ondan çok şey aldığımı inanıyorum. Haftada bir kitap bitiriyoruz, bu sayede psikolojinin ne anlama geldiğini öğrendik.

Kadın doğum uzmanı geldi hastalıklardan korunmayı öğrendik ve en önemlisi ÇATOM Sorumlusu Leyla Hanım’dan çok şey aldım bize söylediği bir lafı vardı “biz burada sadece

dikiş nakış kursu öğrenmiyoruz biz burada hakkımızı aramayı ve savunmayı da öğreniyoruz. Hakkınızı savunun” bu cümlesi günlerce beynimde çınladı ve ben bu lafı hiçbir zaman unutmayacağım. Babam bana ne konuşuyorsun diyor, arkadaşlarım ÇATOM’ a gittiğinden beri çok değiştiğimi söylüyorlar. Eskiden onlar bana “eve gideceğiz vaktimiz yok” diyorlardı şimdi ben aynısını söylüyorum. Bazen beni görebilmek için evimizde saat 5’e kadar bekliyorlar ve bu benim çok hoşuma gidiyor. Artık benimde bir okul hayatım var. ÇATOM’ u ben bir üniversite olarak niteliendiriyorum. Geçen hafta psikoloji dersinde psikolog B.E. dedi ki “sen kendini çok iyi ifade edebiliyorsun, görüşünü açıkça belirtebiliyorsun”. Bu demek oluyor ki ben ÇATOM’dan çok şey almışım. ÇATOM sorumlusu Leyla hanımdan anlayış ve hoşgörüyü öğrendim hocalarımızdan da sabrı ve birliği öğrendim. ÇATOM bireysel görüşlerin değil kolektif gerçeklerin okuludur. Okuldan çıkıp eve gittiğim de iç muhasebe ediyorum kendi kendime ve yüzümde sıcak bir tebessüm kaldığını görüyorum.

Ben ÇATOM’dan çok şey aldığımı inanıyorum. Bana sorsalar hayatta yaptığın ve pişman olmadığın tek şey nedir diye hiç tereddütsüz ÇATOM diye haykırırım ve ÇATOM da katılımcı olduğum için çok mutluyum ve ÇATOM’ un kuruluşunda emeği geçen herkese sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.”

(E. A., Mardin, Kızıltepe ÇATOM)

“ÇATOM’da ikinci yılım. Bu iki yıl hayatıma çok şey kattı. Önce arkadaş çevrem genişledi. El becerim arttı. Dahası bugüne kadar yaşadığım bu küçük ilçeyi daha iyi tanımamı sağladı. İki yıl öncesine kadar Ömerli’yi böyle bilmiyordum. ÇATOM gönüllü saha grubunun bir üyesi olarak yaptığımız çalışmalar benim ve arkadaşlarımın yaşadığımız bu yeri daha iyi tanımamızı sağladı. Ailelerin yaşam mücadelesi, mağdur insanlar, genç kızların yaşam sıkıntıları ve daha yazamadığım birçok şey. Bugüne kadar yaşadığım yere ne kadar yabancı ve burada olmama rağmen bunlardan ne kadar uzakta yaşadığımı fark ettim. ÇATOM’ u tanımamış olsaydım yaşadığım bu yerden, bu insanlardan, yaşadığım bu yerin gerçeklerinden kim bilir daha kaç yıl uzak kalırdım. Sadece bu değil ÇATOM’ da maddi ve manevi her şeyi görüp

öğreniyorum. Mesela ben 8 Mart’ın benim günüm olduğunu bilmiyordum. Ama ÇATOM sayesinde bu günü öğrenmekle kalmadım, bu günü bütün kadınlarla birlikte kutladım. Sağlık dersinde öğrendiklerimin faydasını daha şimdiden görmeye başladım. Özellikle ilerde kendi yuvamı kurduğumda bilinçli bir anne ve birey olacağım için şimdiden çok mutluyum. Ayda bir aldığımız Hukuk Eğitimi sayesinde medeni yasanın biz kadınlara tanıdığı hakları öğreniyoruz. ÇATOM’ da öğrendiklerimin bunlarla sınırlı olmayacağını da biliyorum. Hayatımda yarın nelerin olacağını bilmiyorum, tabi bunun garantisi de yok, ama şunu biliyorum ki ÇATOM’ da öğrendiklerimin yararını her zaman göreceğimden eminim.”

(F. G., Mardin, Ömerli ÇATOM)

"1977 Ömerli doğumluyum. 1996 yılında görücü usulü ile evlendim. Mutlu bir evliliğim vardı. Ta ki 9 Ağustos sabahına kadar. Balkona çıktım, evimin karşısında bir kalabalık. Ne olduğunu anlayamadım. Aklıma hiç gelmeyen bir şey. Küçük bir çocuk kapıya gelip eşimin kaza geçirip, ayaklarının kırıldığını söyledi. Koşar adımlarla merdivenleri nasıl indiğimi hatırlayamıyorum. Olay yerine gittiğimde olaydan yarım saat geçtiğini ve Mardin Devlet Hastanesine kaldırıldığını söylediler. "Bir şeyi yok" hep aynı sözler. Hemen arabaya atlayıp ben de Mardin'e gittim. Acil Servisin kapısında arkadaşını gördüm. Elbiseleri baştan aşağı kan içindeydi. Ama her şeye rağmen içimde küçük bir umut vardı. Çocuğa yaklaştım. "Ne oldu" diye sordum. Bir şey olmadığını söyledi. Bir daha bağırarak sordum. "Doğruyu söyle" dedim. "Başın sağ olsun. Öldü" dedi. Tamir etmek için altına yattığı kamyon başını ezmiş ve beyin kanaması geçirmişti. Dünyam başıma yıkılmıştı. Henüz 54 günlük evliydim ve ellerimde kınalarım vardı. Tek hatırladığım, etrafımdaki onlarca insan olduğu, hepsinin ağzından "yazık, çok yazık" sözlerinin döküldüğü. Aylarca eve kapandım. Artık hiçbir şeyin anlamı yoktu. O sıralarda ÇATOM faaliyete geçmişti. ÇATOM'la ilk tanışmam 1998 senesindeydi. İki yıl aradan sonra ilk defa toplum içine gliyordum. Kendimi makine nakışları ve sağlık kursuna yazdırdım. Haziran ayına kadar kursa devam ettim. Sergimiz olduktan sonra kilim kursu hariç faaliyetler durduruldu. Bütün zamanım kursta geçtiği için evde oturmak artık zor geliyordu. En büyük hayalim yedi sene devam ettiğim makine nakışları eğitimi sırasında kurs hocalarının bana öğrettiği bilgileri, benim de başka kızlara öğretmemdi. Sürekli usta öğreticilik için müracaat ettim. 26 Nisan'da ÇATOM Sorumlusu Gülseren Büyükyıldız'la görüşmeye gittim. Bana karşı çok sıcaktı. Tokalaşmak için elimi uzattım. Ama beni hiç beklemediğim bir biçimde kucaklayıp öptü. Orada bir saat kaldım. Görüşme olumlu geçmişti. Hayallerim gerçek olmuştu. Çok mutluydum. İnanmıyordum. Saha çalışması yaptım. Katılımcılar yavaş yavaş toplanmaya başlamıştı. güzel ve sıcak bir kalabalık, sevdiğim işi yapıyordum. Aradan dört ay geçti, artık katılımcılar da nakışı öğrenmişti. Kimisi dışarıdan sipariş alıyor, kimisi de yaptıklarını satıyordu. Bu beni çok mutlu ediyordu. Eylül ayında İzmir Türk Kadınlar Konseyi Derneği ÇATOM' dan kızları, hem gezi amaçlı, hem satış için İzmir'e davet ediyordu ve bu geziye Ömerli ÇATOM'

u temsilen ben gidecektim. Çok heyecanlanmıştım. Geziye beraber gideceğim arkadaşlarımı, oradaki ortamı merak ediyordum. Nihayet o gün geldi. Önce satış için olan eşyaları hazırlayıp arkadaşlarım ve öğrencilerimle vedalaştıktan sonra Mardin'e geçtim, orada ÇATOM misafirhanesinde bir gece kaldım. Orada İdil'den, Dargeçit'ten gelen arkadaşlarımla tanıştım. Hemen aramızda bir kaynaşma başladı. Sabah saat 7.00 de Şanlıurfa'ya doğru yola çıktık. Şanlıurfa'da bizi Gülşah Hanım karşıladı. Şanlıurfa'dan sonra bölgenin aracıyla İzmir'e doğru yola çıktık. Aracın içinde şarkılar söyleyerek, sohbetler ederek ilerliyorduk. Herkes birbirine karşı çok sıcak ve içtendi. Sanki yıllardır birbirimizi tanıyormuşuz gibi. Sabah saat sekizde İzmir'deydik DDY Misafirhanesinde yer ayrılmıştı bize. Dernek başkanı Nilüfer Hanım ve arkadaşları bizi karşıladılar. Hepsi çok içten ve çok sıcaktı. Ortamı hiç böyle tahmin etmiyordum. Dinlendikten sonra bizi alıp gezdirmeye başladılar çok farklı mekânlarda bunlar. Sergi EGS Park alışveriş merkezinde oldu. Orada giydiğim yöresel kıyafetle çok dikkat çekmiştim. Üç gün satış olacaktı. Akşamları misafirhanede kalıyorduk. Sabah kahvaltısı orada yapıyor sabah 9'da gelip bizi alıyorlardı. Dernek üyeleri, incir altı, tarihi asansör, müzikli yemek, kemer altı, vapur gezisi bunların hepsi çok güzeldi. 9'dan 4'e kadar geziyor, sonra satış alanına geçiyorduk. Ürünlerimiz satıldıkça içimi bir sevinç alıyordu. Ve pazar akşamı sergiyi topladık. Pazartesi sabahı yolculuk vardı. Ayrılığın hüznü kaplamıştı içimi. Sabah 10'da yavaş yavaş toplanmaya başlamıştık. Dernek üyeleri bizi uğurlamaya geldiklerinde kendimi tutamayıp ağlamaya başlamıştım. Geri dönüş yolculuğu başlamıştı. Yolculuk sırasında eskiden Dargeçit'te görev yapmış olan ve şu an Uşak Sultanbeyli'de görev yapan Kaymakam Ahmet Bey'in evinde mola verdik orda çok duygulandım. Samimiyetlerini kıskanmıştım ama içimde kalan ve özendiğim bu ilişki şu an ki Ömerli Kaymakamı Savaş Ünlü sayesinde gerçekleşti. Çünkü bizim kaymakamımız da ÇATOM' a ve katılımcılarına karşı çok sıcak ve içten. Şanlıurfa'ya kadar böyle devam ettik. Bazı arkadaşlarımızla burada ayrıldık. Benim için ÇATOM'la tanışmak tam anlamıyla ikinci bir hayat. Çok mutluyum."

(H. A., Mardin, Ömerli ÇATOM)

“(Ö. Ç. : 17 yaşında, Mardin doğumlu. 6 çocuklu bir ailenin kızı. Baba inşaat işçisi, şu anda işsiz. 1997 yılından bu yana ÇATOM 'da kilim, bilgisayar, sağlık eğitimi, ev ekonomisi gibi çeşitli kurslara katıldı. Kilim kursundan aldığı sertifikayla Sakatlar Derneği'nde usta öğretici olarak görev yapmakta) ÇATOM' la nasıl tanıştığını ve ÇATOM' un insan kişiliği üzerindeki olumlu etkilerini sizinle paylaşmak istiyorum. ÇATOM'la tanışmam okulu bitirdikten bir yıl sonra oldu. Maddi durumumuz elvermediğinden dolayı ve çok istememe rağmen okuyamadım. ÇATOM'da kilim kursunda çalışmaya başladım. Ev Ekonomisi kursuna katıldım, şimdi çok güzel kekler, pastalar yapıyorum. Sağlık dersinden, ana-çocuk eğitimi ve aile planlamasından edindiğim bilgileri önce anneme ve mahalle kızlarına, daha sonra köyde oturan teyzemlere ve köy kızlarına anlattım. Günümüz koşullarında bilgisayar teknolojisinden faydalanarak dünyanın her yerinde gezinti yapma olanağına sahip olduğumuzdan bilgisayar kullanmayı öğrenmek için ÇATOM' da açılan bilgisayar

kursuna katıldım. Diyarbakır Büyükşehir Tiyatrosu'nun sergilediği oyunu ÇATOM' da ki arkadaşlarla izlemeye gittik. Kurstaki arkadaşlarla beraber tiyatro grubu oluşturup amatörde olsa kendi çapımızda bir şeyler üretmeye çalıştık. ÇATOM' da bulunduğum süre içerisinde sosyal ilişkilerimin geliştiğine inandığımdan burada insanların düşüncelerine saygı göstermeyi, toplum içi davranışları ve insanlarla iletişim kurmayı öğrendim. Ördüğüm kilimin parasıyla Açık İlköğretime kaydımı yaptırdım ve en önemlisi Sakatlar Derneği'nde kilim hocası olarak çalışıyorum. Çevremdeki insanları, ailem, arkadaşlarım her konuyu bana danışıp benimle paylaşıyorlar, bundan dolayı çok mutluyum. Ben ÇATOM' un eseriyim. Ben ÇATOM'un başarısının açık örneğiyim. Bundan dolayı ÇATOM' a ve ÇATOM' a destek veren herkese teşekkür ediyorum. Nice Leyla'ların nice Özlem'lerin ve nice Zahide'lerin yetiştirilmesi dileğiyle.”

(Ö. Ç., Mardin ÇATOM)

“Bir çok örnek olay anlatabilirim. O kadar güzel, bazen de üzücü olaylar yaşıyoruz ki. Diyorum ya mahalle arasında olmak çok farklı. En güzel örnekler Hasine Ablanın ev hikâyesi. Nasıl zor durumda kalıp bizden yardım etmemizi istemesi, Müzeyyen Ablanın kendi ve çocuklarına bakabilmek için dikiş makinesi arayışına girmesi, Vahide Ablanın çocukları okutamayacağına üzülüp, kahrolup bizden bir umut beklemesi ve daha binlerce örnek verebilirim. Vahide Abladan söz etmek istiyorum kısaca; Vahide Ablamız okuma-yazma katılımcımız. Altı çocuklu bir anne. Eşi inşaat işçisi, rahatsız olduğundan pek çalışmıyor. Bir gün ağlayarak benimle bir şey konuşmak istediğini söyledi ve anlatmaya başladı. Meğer eşi artık iki kız çocuğunu okuldan alacağını artık okutamayacağını söylemiş O da "benim gibi kızlarım cahil olmasınlar okusunlar istiyorum. Bana bir yol göster ne yapabilirim" dedi. Ben onu görünce, hele anlattıklarını duyunca çok üzuldüm. "Acaba ne yapabilirim" diye düşündüm ve aklıma Ana-Kültür Derneği geldi. Hemen onları arayıp halen burs verip vermediklerini sordum. Onlar da üç isim alabiliriz dediler. Hemen üç isim verdim. Ama şimdi o üç isim 16 kişi oldu. Vahide Ablaya müjdeyi verince o kadar sevindi ki. O sevincini hepimiz birlikte yaşadık. Biz de onunla çok mutlu olduk. Hasine Ablamız da bir gün bize geldi, perişan bir durumda. Evini yıkılma tehlikesi ile

mühürlemişler ve beş çocukla dışarıda kalmış. Bizden yardım istiyordu. Çok zor durumdaydı. Hemen Valinin yanına çıktık. ÇATOM okuma-yazma katılımcımız olduğunu söyledik ve durumu anlattık. Okuma-yazma katılımcısı olmasına çok sevindi ve ona bir yıllık ev tuttu. Ona giyim, gıda kömür yardımı yaptılar. Hasine Hanım hepimize dert olmuştu. Bir şeyler yapmalıydık. Bir de en çalışkan katılımcılarımızdandı. Ve başardık. O da öyle sevindi ki... Bir şeyleri başardığımızı görmek, hele onları mutlu etmek bizi inanılmaz sevindiriyor, çalışma şevkimizi arttırıyor. Müzeyyen ablamız bıçkı-dikişe geliyor. Eşi üstüne kuma getirmiş kendisine ve çocuklarına bakmıyor. Bir gün TRT'den çekime geldiler. O da durumunu anlattı. 50 Milyon liraya bir dikiş makinesi gördüğünü, ama alamadığını, şayet alabilseydi dikiş dikip, çocuklarına bakacağını söyledi. TRT'dekiler de o parayı bana verip ona o beğendiği makineyi almamızı ve ÇATOM' da dikmesini istediler. Şu an makinesinin üstünde ve harıl harıl çalışıyor. Eskiden arada bir gelen Müzeyyen Ablamız şimdi her gün geliyor. Ve çok mutlu. Onu makinenin başında çalışırken görüntüleyip bir teşekkür mektubu ile TRT'ye gönderdik. Sevgiler.”

(Ö. A., Mardin ÇATOM)

"Dört çocuk annesiyim. ÇATOM' a gelmeden önce okuma yazmam yoktu. Kendimi ifade edemiyordum, konuşmayı anlıyordum fakat istediğim şekilde konuşamıyordum. Telefon hanelerini bilmiyordum, kullanmayı bilmiyordum. Bir yere gittiğimde herhangi bir şeyle karşılaştığımda ne yapacağımı bilmiyordum, kendimi çok cahil hissediyordum. İlaç isimlerini bilmiyordum. Çevrem beni çok bilgili biri olarak görüyordu oysa benim hiç bilgim yoktu. Herhangi bir işte imza atmayı bile bilmiyordum. Bir ev kadını olarak televizyon izlediğimde sadece resimlere bakarak anlıyordum çünkü hiç okumam olmadığı için neyin ne zaman çıkacağını ve nasıl olacağını hiç bilmiyordum. Eşim lise mezunu olduğu için kendimi onun yanında cahil biri olarak görüyordum. ÇATOM' a

gittikten sonra okumam yazmam oldu. Kendimi artık çok istediğim şekilde ifade ediyorum. Telefon kullanmayı öğrendim. Televizyon izlediğimde artık her şeyi anlıyorum ve biliyorum. Artık ilaç isimlerini biliyorum, tek başıma bir yere gidebiliyorum. Kendimi eskisi kadar cahil hissetmiyorum, adresimi yazmayı öğrendim. ÇATOM' un sayesinde hayatım değişti beni bu duruma getiren ve benim için çok değerli olan bilgileri sunan tüm öğretmenlerime çok teşekkür ederim. Bana bir harf öğretmenin kırk yıl kölesi olurum. Sizler bana bir harf değil benim hayatımı değiştirdiniz. Hepinize çok teşekkür ederim."

(Ş. Y., Mardin, Kızıltepe ÇATOM)

"32 yaşında ve 5 çocuk annesiyim. ÇATOM' a gelmeden önce okuma yazmayı hiç bilmiyordum. ÇATOM' da okuma yazma öğrendiğim için çok mutluyum ÇATOM' a ve değerli öğretmenlerime çok teşekkür ederim. Daha önce okuma yazma bilmediğim için bir yere gidemiyordum. Şimdi ise okuma yazma öğrendiğim için istediğim yere zorluk çekmeden gidebiliyorum. Cep telefonumu bile artık anlayarak kullanabiliyorum.

Babam beni okula göndermedi. Şimdi ÇATOM' a gidiyorum, çok mutluyum, okuma hevesim gün geçtikçe daha artıyor. Okumam için yardımcı olan öncelikle Tasiha Hocam sonra da bu kursu açan herkese çok teşekkür ederim. Sizin sayenizde artık yazabiliyor ve okuyabiliyorum
TEŞEKKÜRLER"

(E. Ö., Mardin, Kızıltepe ÇATOM)

"Ben 57 yaşında evli ve yedi çocuklu bir ev hanımıyım. Bizim mahalleden ÇATOM' u duydum. Burada okuma-yazma kursu olduğunu, öğretmenin de bayan olduğunu duydum. Bu yaşa kadar okuma-yazma öğrenemediğim için çok üzülüyordum. "Yedi çocuktan sonra nasıl gidecektim?" diye düşünürken kızlarımdan destek alarak ÇATOM' a gidip kaydımı yaptırdım. Durumu eşime söyledim benimle alay edip "Bu yaştan sonra nasıl öğrenirsin?" diye beni caydırmaya çalıştı. Nasıl olsa defter, kalem, silgi, hece kitabı gibi malzemeleri de ÇATOM veriyordu. Kararımı verip eşimden gizlice ÇATOM' a gittim. Okuma yazma öğreninceye kadar eşime söylemedim. Okur-yazarlık belgemi aldıktan sonra eşime söylemeye karar

verdim. Eşim evden işe gittikten sonra ÇATOM' a kursa katılmaya gidiyordum, akşam kahveye veya arkadaşlarıyla dışarı çıktığında ev ödevimi büyük bir azimle yapıyordum. Birinci ve ikinci kademe okuma yazma kursunu bitirdikten sonra belgemi eşime gösterdim. Eşim müthiş şekilde sevindi ve bana çok güzel bir hediye aldı. Artık kör değilim, çünkü okuyorum ve hatta ÇATOM kütüphanesinden hikaye kitapları bile alıyorum. Bu azimimden dolayı ÇATOM' un sayesinde Kaymakamlık tarafından yılın annesi bile seçildim. ÇATOM' a çok şey borçluyum. Çok teşekkürler CIZRE ÇATOM!..."

(F. K., Şırnak, Cizre ÇATOM)

"Yapılan hane ziyaretinde okuma yazma kursuna katılım sağlayan katılımcımızın ÇATOM' da olduğu gibi evinde de okuma yazmaya önem vermesi, gazete vs. okuması ÇATOM' u ev yaşantısına taşımış olması, bebek bakımının yanı sıra bir şeyler okumaya zaman ayırması çok anlamlıydı."

(D. S., Mardin ÇATOM)

"Yıl içinde okuma-yazma kursu katılımcımız Fatime ablamızın Aile Haftası nedeniyle nikâhının kılılması bizim için çok önemli ve anlamlı idi. Öncelikle eşi bunu kabullenmek istemedi. Biz eğitimcilerle birlikte onu ikna etmek için ziyaret ettik. 2 çocuklu Fatime ablanın nikâhı kılıldı. Katılımcılarımızla birlikte o mutlu anda onunla olmak bizi çok sevindirdi. Hele bizim vesile olmamız. Duygularını nasıl dile getireceğini bilemiyordu. Çok güzel eğlence düzenlendi. Bol bol hediyeler aldı. Bu olay bizim için çok önemli idi. Güzel bir başarıdan örnek vermek istiyorum. Okuma-yazma kursumuza gelen bir katılımcımızdan, Sultani Abla 32 yaşında. Kendi kendine evde okuma yazma öğrenmiş. Ailesi İstanbul'da. Onlara mektup yazarken noktalama işaretlerini nerede kullanacağını bilmiyormuş. Özellikle imla kurallarını öğrenmek ve kendini geliştirmek için buraya geldiğini söyledi. "Mektuplarımı daha güzel yazmak istiyorum" dedi. Ama kendine inancı yoktu. "Ben bunu öğrenemeyeceğim" diye ümitsiz idi. Bizde ona "Bak sen okuma yazmayı kendi kendine evde öğrenmişsin, bunu da başaracaksın" dedik. Hocamızın çabalarıyla ve bizim ilimizle. Bir gün evde kendi kendine ailesine mektup yazıp bize getirdi. Kendisi okuyup bize

"Noktalama işaretleri doğru olmuş mu?" diye gösterdi. Herkes kendisini alkışladı. Bu ablamız halen kursumuza devam etmekte. ÇATOM' da farklı etkinliklerin olduğunu görünce (sağlık, hukuk eğitimi vs.) çok sevindi. Düzenli olarak diğer etkinliklerimize katılıyor. Yine okuma-yazmaya yeni, bir aydır gelen bir erkek katılımcımız daha var. Adi Ufuk. Kendisi spastik. Ailesi kendi elleriyle bize getirdi. "Ne olursunuz bu çocuğu da alın. Bütün okullara götürdük ama hiç biri onu almadı. Okuma yazmayı çok öğrenmek istiyor" dediler. Hocamızla görüştükten sonra onu kabul ettik. Ama ayrı 1 saatini ona ayırdı hocamız. Hani diğerleri rahatsız olmasınlar diye. İlk günler ablası ile geliyorken, artık tek başına gidip geliyor. Evde sabah erkenden kalkıp "Ben okula değil, Burhan öğretmene gideceğim" diyormuş. Babası gelip "Sizin sayenizde oğlum okuma-yazma öğrenecek. Hiç kimsenin yapmadığını siz yaptınız. Oğlumu defterinin başında görünce gözlerim doluyor. Size dua ediyorum" dedi. Ufuk'u herkes çok seviyor. İnanılmaz özel ilgi var ona. O da bizi çok seviyor. Ona çok faydalı olacağıma inanıyorum."

(Ö. A., Mardin ÇATOM)

"Kız çocuğunun okutulmaması ve çalışan çocuklarla ilgili düşüncelerimi aktarmak, sizlerle paylaşmak istiyorum. Yaptığımız hane ziyaretleri ve gözlemlerim doğrultusunda varmış olduğum kani gerçekten çok önemli bir iş yapıyor olduğumuz. Kutsal bir iş ÇATOM, içten bir iş. Bu nedenle çok fazla dikkatli olma, izleme durumundayız. Mahallemizde kız çocuğunun okutulmamasının en önemli nedenleri kalabalık aile yapısı, kız çocuğunun ev işlerinden yükümlü olması, kardeşlerine bakmaktan sorumlu tutulması, "Yârinin annesi, ev işini en iyi şekilde öğrenmeli" düşüncesi, okula gittiği takdirde başörtüyü çıkartacak, erkek öğrenciyle bir sırayı paylaşacak olmasının günah olacağı düşüncesi, ya da "Mühendis mi olacak? Çalışmasa da olur" gibi görüş ve düşüncelerden kaynaklanmaktadır. Erkek çocuklar ise bir işte çalışıyor olmaları (simitçi çocuklar, tatlıcı çocuklar, herhangi bir restoranda çalışan çocuklar vb.), kalabalık aile yapısı içinde kendilerini çalışmakla yükümlü görüyor olmaları, bir yandan okumaya çalışmaları bir yandan da bir işte

çalışmalarının okullarını aksatmalarına, devamsızlık yapmalarına ve okul başarılarının düşmesine neden olması vb. nedenlerden dolayı okula gidememekte ya da okulu bırakmaktadırlar. Mahallemizdeki kadınlar sorunlarının farkında artık. Aile planlamasının önemini biliyor. İlk önce okuma yazmayı öğrendiler, sonra da çocuğuna "Dersini yaptın mı bakayım?" diyebilecek durumdalar. Okuma yazma konusunda tıkanıp noktada çocuğundan "Şunu gösterebilir mi? Nasıl okunuyordu?" diyerek yardım istiyor. Kendini yenileyebilmek için gazete, dergi ne bulduysa okuyor. Sorunlarını bizimle paylaşıyor. Çözüm arayışına ÇATOM' la birlikte gidiyor. Bu durumda onların özgüvenlerini somut bir şekilde ortaya koyuyor. Aklıma gelenler bunlar. ÇATOM çok önemli. Sevmek ve ilerlemek. ÇATOM'dan uzanan samimi ve sınırsız bir el bizimkisi... Sevgilerimle..."

(D. S., Mardin ÇATOM)

"Okuma-Yazma 1. Kademe ve 2. Kademe kurs öğretmeniyim. Sınıf öğretmenliğinden emekliyim. ÇATOM' da 100'den fazla katılımcıya okuma yazma öğrettiğim için çok mutluyum. 2. kademe okuma yazma kursundan 18 mezun verdim. Mezun olan bu katılımcılar yine ÇATOM' dalar ve açık ilköğretime devam ediyorlar. Bu benim için büyük bir başarı. Okuma

yazmayla beraber aile planlaması, resmi nikâhın önemi, okuma yazmanın önemi ve sosyal ilişkiler ile ilgili eğitim de veriyorum."

(ÇATOM Okuma-Yazma Programı Eğiticisi, Şanlıurfa, Bağlarbaşı ÇATOM)

"Ortaokulu dışarıdan okuyan bayanları kayıt yaptırmak için ailelerini ikna etme konusunda neler yaşadığımızı anlatmama gerek yok. Şimdi 55 bayanı okutuyoruz. Ücretleri kaymakamlıktan sağlandı. Sınav günü erken kalkıp ÇATOM' a arabaları getiriyoruz. Bizim gözetimimizde yoklama yaparak bayanları tek tek bindirip onlarla sınav yerine gidip, yine tek tek sınav yerine bırakıyoruz. Gelirken de yoklamalarını alarak herkesi ÇATOM' a getiriyoruz. Böylece ailelerin de mazeret gösterecekleri bir şey kalmıyor. Bu yıl bir kaç kişinin babaları geldi. ÇATOM' u tanımak isteyip kızlarını okula göndereceklerini söylediler. Dışarıya çıkmalarına izin verilmeyen genç kızlar, şimdi haftanın belirli günlerinde ÇATOM' a gelip matematik, fen, Türkçe, İngilizce derslerine katılarak içine bile giremedikleri okul hayatını yaşıyorlar. Üniversiteye giden öğrenciler gibi kitap ve defterlerine sarılarak ÇATOM' a gelmeleri ve birbirlerine problem sormaları bizi gerçekten çok mutlu ediyor, ne kadar büyük işler başardığımızı daha iyi anlıyorum. Genç kız ve kadınlarımız eğitime aç. Dul bir bayanımız Milli Eğitim Müdürü'nün bize bir ziyaretinde "ne olur, bizi eğitin, bize de diğer öğrencilere verdiğiniz ilginin aynısını verin. Biz okumak eğitilmek istiyoruz" demesi orada bulunan herkesi çok şaşırtmıştı.

ÇATOM'a katılımcı getirmek için neler yaşadığımızı söylememe gerek yok. Kızlarını ÇATOM'a bile göndermekte

tereddüt yaşayan Nusaybinli ailelerin, şu anda 8 kızı Kilis'te bir eğitim programına katılmaktadır. Nusaybin'de, bizim burada böyle bir şeyi yapmak gerçekten kolay değil. Şimdi rahatlıkla Mardin'e yanımızda eğitime götürebiliyoruz. Birlikte etkinlikler yapıp her faaliyeti yaptırabiliyoruz. Bazı durumlarda aileleri de işin içine katıyoruz. Bir kızın çalışması ayıplanıyordu. Şimdi iki dul bayanımızı kendi ayakları üzerinde durabilecekleri ve rahat hissedebilecekleri işlere yerleştirmişiz. Bir bayanımıza ev kiraladık, herkes evinden bir şeyler getirdi, ufak eşyalar tamamlandı. Buzdolabı ve çocuklarına televizyon istiyor. Bunlar pahalı diye yardımcı olmadık. Ama bunu da yapacağımıza inanıyorum.

İki ay önce bir Bayan ÇATOM' a geldi. Eşinin öldüğünü ve 8 çocuklu olduğunu, erkeklerin küçük olduğunu söyledi. Demek istediği kızları çalıştıramayacağı ve ayıplanacağıydı. İnanın arkadaşlar, karşıdaki kişinin güvenini kazandıktan sonra ve o güveni aldıktan sonra yaptıramayacağınız şey yok. Şimdi o bayanın üç kızı, biri mağazada biri çikolata bayisinde ve biri de ilköğretim okulunda çalışıyor. Ayda bu üç genç kızımız 750 YTL eve götürüyorlar. Her iş çıkışlarında birbirlerini tutup beni ziyarete geliyorlar."

(M. S., Mardin, Nusaybin ÇATOM)

"Değerli büyüğüm; Öncelikle sevgiyle saygıyla sizi anıyor, teşekkürlerimi canı gönülden diliyorum. Aslında yaşam nelerle kadirdir. Demek istiyorum ki, yaşam boyu nelerle nerede buluşacağın geleceğin gizeminde saklıdır. Benimle sizi buluşturan bağ gibi umutsuzluk karamsarlıktır. Karamsarlıksa inanmayı inancı yitirir. Umut ışığı sizin gibi duyarlı insanların duyarlılığıyla karşısındaki insanın gözlerinde umut ışığı doğurur ve bunun nedeni siz olduğunuz için mutlu olun. Yaşamda hiçbir şey paylaşım kadar güzel değildir. Paylaşım insanların manevi duygularını güçlendirir. Bana göndermiş olduğunuz burs sizden bir paylaşımdır bu paylaşımı benimle yaptığınız için sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Ben 16 yaşındayım lise ikinci sınıfta okumaktayım. İlkokuldan lise ikiye gelinceye kadar başarılı bir öğrencilik geçirdim. Şırnak'ın Cizre İlçesi'nde yaşıyorum. Babamı beş yıl önce beyindeki tümör nedeniyle kaybettim. Dört kardeşiz. Üç kız kardeş bir de erkek kardeşimiz var. Babamı kaybettiğim zaman yaşam bir gel git yüreğimde umutsuzluk belirti verdi. Gözlerimde yaşama dair bütün umutlarım yok olacak yuvamız bir soğukluk bulacaktı. Ne acı bunu yaşamak. ALLAH hiç kimseye vermesin ama annem canım annem evet o vardı. O melek kanatlarıyla genç yaşında bizi sardı.

Yaşamın her şey olduğunu anlattı. Yaşam belki de gerçek bir yaşamın anlatıldığı sahneydi. Herkes istediği gibi yaşayamaz, düşündüğü gibi olamazdı. Evet, yaşam gerçekten her şeydi bazen mutluluk bazen hüznün ve bazen ölümdü. Belki de şimdi "bunları bana niye yazdı" diye düşüneceksiniz. Anlatma nedenim Cizre'deki imkânsızlıklar ve bunlar yetmiyormuş gibi insanın babasını kaybetmesi ve hayata dair umutsuzluklara rağmen yaşamda hala duyarlı siz gibi insanların var oluşudur. Bu duyarlılığınız inanın size yaşam boyu mutluluk verecektir.

Güneydoğu'da okumak hele de bir genç kız olarak okumak gerçekten zordur. En zoru da başarılı ve geleceğe yönelik güzel umutların olması. Sizin gibi insanların duyarlılığı insanları geleceğe yönelik heveslendirecektir. En büyük idealim ilerde DOKTOR olmak olacak. Bunun mücadelesi içerisindeyim. Umarım hayat bana bu zor şartlı yaşamda hep umut verir ve idealimin gerçekleşeceği yola ulaştırır.

Sevgili Nizamettin Bey. Size tekrar, tekrar teşekkür eder, saygılarımı sunarım. Ayrıca sizi manevi bir dost kabul ediyorum."

(S. A., Şırnak, Cizre ÇATOM)

“Ben 1991 yılında Şanlıurfa’da doğdum. 13 yaşındayım. İsmim Hatice G. 7. sınıfa gidiyorum. Yakubiye İlköğretim Okulu’nda okuyorum ve okumayı çok seviyorum. Bizim buralarda kız çocuklarını okula göndermezler. Ben 5.sınıfa kadar devam ettiğim için çok şanslıyım ama daha fazla okuyamayacağım için de şansızdım. Durmadan üzülüyör ve ağlıyordum. Ailemin de yapacağı bir şey yoktu. Çünkü babam terzi, gün oluyor hiçbir şey yapmıyor, bazen eve hiçbir şey bile alamıyor. Babamı öyle gördükçe ben de üzülüyorum. Bizler kenar mahallede oturuyoruz fakiriz ama mutluyuz, huzurluyuz. Mahallemizde ÇATOM denilen bir yer vardı. Mahallenin kızları oraya dikiş dikmeye, nakış işlemeye, okuma-yazma öğrenmeye geliyorlardı. Bu yerin bir gün benim derdime derman olacağı aklımın ucundan geçmezdi. Şans yine bana güldü. Bana burs verilebileceğini duydum. Annemle gittim. Çok mutluydum. Şimdi okuyorum, okuluma gidebiliyorum.

Sevindim. Çok sevindim. ÇATOM’ a gelerek kütüphaneden yararlanıyorum. Eğitimcilerimiz ödevime yardımcı oluyorlar. Benim resim kalemim yoktu. Şimdi burada renkli renkli kalemlerle resim yapıyorum. Masal kitaplarını ve romanları ödünç alıp eve götürüp okuyorum. Ben çok şanslıyım. Bir melek gibisiniz, sizi görmek, öpmek, kucaklamak istiyorum. Size melek diyorum çünkü sizi tanımıyorum. Görmüyorum ama çok seviyorum. Teşekkürler sonsuz teşekkürler. Bir gün ben de büyüyüp iş sahibi olup çalışacağım. Size söz, ben de okumak isteyip okula gönderilemeyen, fakir benim gibi kız çocuklarına sizin gibi burs vermeyi amaç edindim. ÇATOM’ a teşekkürler. MELEĞİME teşekkürler. Ellerinizden öpüyorum.”

(H. G., Şanlıurfa Bağlarbaşı ÇATOM)

Merhaba. Ben lise 3. sınıf öğrencisiyim. Bu yıl üniversite sınavına hazırlanıyorum ve benim de herkes gibi hayalimde canlandığım bir mesleğim var. Mesleğimi soracak olursanız RESSAM (Güzel Sanatlar) olmak. Belki benim yerimde olmak isteyen çok kişi var ama ellerinde böyle bir imkân olmadığından okuyamıyorlar. Ben kendimi bu konuda çok şanslı buluyorum. Neden diye soracak olursanız bana yakınlarımdan sağlanmayan yardım hiç tanımadığım, görmediğim bir ablamdan Sn. Nora Karataş’tan burs yardımı gördüm ve burs sayesinde benim hayallerim değişti. Hayata bakış açım bambaşka oldu. Kendimi daha çok derslere kaptırır hale geldim. Burs sayesinde kendime bembeyaz bir sayfa açtım ve sınavı kazanmaya yöneldim. Tabi böyle değişmemi sağlayan ve bursu bana sağlamak için elinden gelen yardımı esirgemeyen ÇATOM sorumlusuna sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Eğer bu sağlanan burs sayesinde değiştiğimi biliyorsam ki ben isterim bu burs tüm okuma hayali olan genç kızlara sağlansın. Bursun sağlanması inanın bana çok yararlı oldu. İnanıyorum ki onlara sağlanan bu tür burslar eğitimlerine yararlı olacaktır. Bana birçok yarar dokundu. Üniversite hazırlık kitaplarımı alarak eksikliklerimi tamamladım. Mardin Merkez’deki Mehmetçik Dershanesi’ne

ücretsiz olarak gidiyorum. Gidiş geliş yol paramı burs sayesinde sağlıyorum. Benim için yardımlarını esirgemeyen ve bunları her şeyden önce benim iyiliğim için, kazanmam için benim hayatımın ve geleceğimin parlak olması için çaba gösteren çok sevdiğim Nora Karataş ve ÇATOM sorumlusu için bu sınavı kazanacağım. Sevdiğim insanların emeklerini isteklerini ve benim için kurdukları hayalleri gerçekleştireceğim. SÖZ VERİYORUM... ÇATOM sayesinde sağlanan burs benim için çok iyi oldu. İnanıyorum ki sadece bu yardımı ve iyiliği yapmıyorlar her iyiliği ve her eğitimi sağlıyorlar. Her ilçede böyle bir idarenin olması bence çok iyi ve yararlı özellikle Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde kadınların ve kızların eğitim alabilecekleri en yararlı yer ÇATOM dur. Kendime olan güvenim burs sayesinde arttı. Bu sınavı kazanacağım. Hiç kendime olan güvenim bu kadar doruk noktada olmamıştı. Bana harcanan emeklerin mükâfatını emin olun sınavı kazanarak vereceğim. İnanın bana hayatta yapılan en büyük iyilik, yardım ve yarar bu oldu. Tekrar tekrar sizlere sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Saygılar.”

(E. G., Mardin, Ömerli ÇATOM)

“Ben Adıyaman’da Orta 2. sınıfta okuyan Zehra T 13 yaşındayım. Babam görme özürlü, hiç görmüyor. 3 kardeşiz. Babam gözlerinden dolayı çalışmıyor. Defter, kalem, kitap almakta çok zorluk çekiyorduk. ÇATOM’ un aracılığıyla bana sağlanan burs imkânından sonra eğitimim düzeldi. Okulun onurluk öğrencisiyim. Her şeyden önce ailem, okulum,

öğretmenlerim benimle iftihar ediyor. Ben de Adıyaman ÇATOM’ la iftihar ederek bana yardımcı olan tüm büyüklerimin ellerinden öpüyor, saygılar sunuyorum.”

(Z. T., Adıyaman ÇATOM)

“Ben ilkokul 3. sınıfa kadar okudum. Ailem beni okuldan çıkarttı. Bana söyledikleri tek bir şey vardı. Sen büyüdün artık okula gitmek ayrıptır. Kızlar okula gitmezler. Sen okuma yazma öğrendin sana yeter yarın öbür gün evlenirsin diye beni okuldan çıkarttılar. Ne ağabeyim ne de ablam okul yüzünü görmüşlerdi. En şanslıları bendim çünkü beni 3. sınıfa kadar okuttular. Babam çalışmıyordu. Bazen sıra bazen de boyacılık yapıyordu. Kış ortasında iş yoktu. Evimiz 2 odalı bir evdi. Odun olacak paramız yoktu, kışın evde sobada tezek yakıyorduk. Tandırda ekmek pişirmek için ise topladığımız pamuk saplarını kullanıyorduk. Bizler için iş sahaları açılsın siz hiç aç kaldınız mı? Ya da kışın giyecek bir mont bile bulamadığınız oldu mu? Bizim gibi yoksul insanlar

çok var. Birde bu kadınlar çok çocuk dünyaya getirmeseler daha iyi olurdu. Ama kadınlar çocuk yapıyorlar çünkü onun rızasını Allah gönderiyor diyorlar. Çocuklarını yoksulluğa talim ediyorlar. Keşke fazla çocuğu olana ceza uygulansaydı. Belki bu kadar yoksulluk olmazdı. Her evde 8-10 çocuk olmazdı. 10 çocuğu olan insanlar birde çocuklarına bakamıyorlar, doğru dürüst giydiremiyorlar, hele hiç okula gönderemiyorlar. Çocuklarda anneleri ve babaları gibi cahil kalıyorlar. Öncelikle anne ve baba iyi bir eğitim aldığı zaman kendi çocuklarına da aynısını uygularlar. Bizler çektik geleceğin çocukları çekmesin.”

(A. F., Batman ÇATOM)

RÜYALARIN GERÇEKLEŞTİĞİ AN

Saçlarını bir güzel taradı, başucuna astığı kıyafetlerini çabucak giydi ve koşar adım evden dışarı çıktı. İçi içine sığmıyordu o gün okula başlayacaktı çünkü. Okul ile ev arasındaki mesafeyi yürüyerek değil sanki uçarak geçti. Tam okulun kapısından içeri gireceksen duyduğu bir ağlama sesiyle irkildi. Çocuğu uykusundan uyanmış ve huzursuzlaşmaya başlamıştı. Gördüğü, yaşadığı sadece bir rüyadan ibaretti. Bize bunları anlatırken de gözleri doluyordu. Zaten tüm güzel şeyleri onunla tanıştığımız güne kadar sadece rüyasında görmüş Mekkiye.

Daha çocuk denecek yaşta, evlendirilmişti. Kocasını Irak-Türkiye arasında çalışan bir kamyon şoförü. Daha evliliğinin ilk yıllarında, evliliğin ne olduğunu anlamadan da 5 çocuk sahibi oldu. Çocukları büyümeye çalışırken de aynı zamanda sürekli gözleri yoldaydı, kocasının bazen aylar boyunca gelmediği oluyordu. Bir gün aldığı telefon dünyasını başına yıkmaya yetmişti. Kocasını geçirdiği bir trafik kazası sonucu hayatını yitirmişti. Asıl yaşam mücadelesine o gün başlamıştı Mekkiye, çünkü bu hayattaki tek dayanağı artık yoktu. Hiçbir sosyal güvence, meslek ve para getirecek bir faaliyet olmadan sadece kayınpederinin maaşıyla çocuklarını büyümeye çalıştı, okutmaya çalıştı... Çünkü okumaya hasretti Mekkiye, bu O'nun çocukluk hayalimdi. Onun ile tanışmamıza vesile olan da okutmaya çalıştığı en büyük ve en talihsiz çocuklarından biriydi. Tüm bu yaşam mücadelesinin için de üstüne üstük Lösemi hastasıydı. Mardin İli Ofis-İstasyon Mahallesinde uygulanan Her Evde Hayat Var projesi kapsamında açılan yaz okuluna katılmıştı. Günlük dağıtılan beslenmede bulunan sütün yarısını içmiş, geri kalan yarısını gün bitiminde eve götürürken gördük. Nedenini sordüğümüzda evde dört kardeşinin olduğunu sütün yarısını küçük kardeşine götüreceğini söyledi. O anda hepimizin boğazı düğümlendi ve ne yapılabileceğini

tartışmaya başladık. Zaman kaybetmeden Proje kapsamında yapılan hane ziyaretlerine M.T.'nin evi eklendi ve ilk sıralara alındı. Yaşadıklarını, hayat hikâyesini gözleri yaşlı yaşlı anlattı. Sosyal Yardımlaşma İl Müdürlüğünden bir sosyal inceleme raporu çıkarttık. Mekkiye ve çocuklarına yardım edilecekti, ancak yardımın mahiyetini belirlemek önemliydi. Kısa sürede tüketilecek kaynaktan ziyade, az ama sürekli kazanç sağlayacak bir kaynak olmalıydı. Mekkiye ve ailesine bir süt ineği hibe edildi. Elde edeceği süt, yoğurt ve peynirle çocuklarının eğitimine destek olabileceğimizi düşündük, bu kararımız Mekkiye ve ailesini çok mutlu etti. Hayvanın yemi İl Tarım Müdürlüğünden, çocukların okul masrafı ise Sosyal Yardımlaşma İl Müdürlüğünden karşılandı. Lösemi hastası çocuğunun sağlık takibinde Sağlık Müdürlüğü sonuna kadar yardımcı olacağı taahhüdünde bulundu. Mekkiye okuma yazma bilmiyordu. Sohbetimiz esnasında sürekli dile getirdiği bir şey vardı ki, zaten o bölgede çalışma yapmamıza Mekkiye'nin söylemleri neden oldu. “Okuma yazma biliyor olsaydım böyle olmazdı. Çocuklarımı daha iyi şartlarda yetiştirdim.” Yaşadığı bölgenin ihtiyacı ve Mekkiye'nin söylemleri üzerinde Latifiye Çatom bünyesinde Ofis Mahallesinde bir ÇATOM açtık. Açılan okuma-yazma kursuna öncelikle Mekkiye olmak üzere 24 tane kursiyer kabul edildi. Okuma yazma kursu ile beraber el becerilerini geliştirmek üzere el becerileri kursu da açıldı.

Bu oluşumlarda esnasında tek amacımız vardı. Kimseye muhtaç olmadan kendi ayakları üzerinde durabilen, özgüven sahibi, kendisi ile barışık, geçmişe takılmayan geleceğe umutla bakan, zorluklarla mücadele edebilen ÇATOM kadınları oluşturmak. Mekkiye'de bunların fazlasını gördük çünkü: M. T. ÇATOM'la yeniden doğmuştu.

(Mardin Latifiye ÇATOM - Ofis Şubesi)

15 YAŞINDAYDI SADECE 15 YAŞINDA

Sıradan bir günün öğlenden sonrasıydı. O'nu ilk gördüğümüzde orta sıralarda oturmuş önündeki kâğıda bir şeyler çizmeye çalışıyordu, siliyor tekrar çiziyor, olmadı bir daha. Çok fazla özeniyor gibiydi, sanki hata yapmaya, yanlış yapmaya hakkı yokmuş gibi. Çocuk Okuma Odamızda daha öncede resim çizenler vardı ama bu öncekilerden farklıydı, çünkü: kimse O'nun kadar özenmiyordu. Sessizce yanına sokulduk dikkatini dağıtmadan, O'nu ürkütmeden. Resmi bitirdikten sonra bize gösterdi, çok güzel bir resim yapmıştı. Tam beğenimizi dile getirecekken ağzından: "Boyamadan kimseye satamam ki, boyamda kalmamış." sözcükleri döküldü.

Bu sözcüklerin altından derin anlamlar olduğunu fark ettik; öğrenmemiz fark etmemiz kadar kolay olmayacaktı. Sohbet etmek istedik ama annem beni evde bekler diyerek hızlı adımlarla evin yolunu tuttu.

Okuma salonuna gelen diğer öğrencilere Ufuk'un hikâyesini öğrenmeye karar verdik. Aynı günün akşamında Ufuk tekrar okuma salonundaydı ama bu sefer elinde resim kâğıdı değil okul kitapları vardı. Dersini bitirdikten sonra bir bardak sıcak çayın eşliğinde tekrar konuşma denemesinde bulunduk, bu sefer Ufuk ilki kadar ürkek değildi. Daha 15 yaşındaydı ama gözlerinde derin anlamlar vardı, daha 15 yaşındaydı ama konuşurken dünyanın bütün yükü sırtında sanırsınız.

Evet, 15 yaşındaydı ve dünyanın bütün yükü sırtındaydı. Daha bebekken babasını kaybetmiş Ufuk BAL, annesi ve anneannesi ile beraber yaşıyor. Başka kardeşi olmadığı için ve annesinin hiçbir sosyal güvencesinin olmamasından dolayı evin geçimini daha çocuk yaşta kendisi üstlenmiş. Kumaş üzerine yaptığı resimleri boyayarak satıyor okul masrafları ile beraber ev geçindiriyordu Ufuk. Anadolu Teknik Ticaret Meslek Lisesi 9. sınıf öğrencisi olan Ufuk derslerindeki başarı ile beraber resim yeteneği onun bu hayattaki tek mutluluğu. Biliyor ki resim yapamaz olsaydı eve ekmek götüremeyecekti. İkinci çayı doldurduğumuzda Ufuk çayını

içmeden masadan kalktı ve eve gitmesi gerektiğini söyledi. Çünkü erken büyümüştü, erken olgunlaşmıştı, hayata erken başlamıştı yaşından büyük sorumlulukları vardı. O gün arkadaşlarla karar verdik hayata erken başlayan Ufuk için hiçbir şey geç değildi. Önce boya temin ettik gözlerindeki ışıltı güneşten bile daha parlaktı boyaları aldığı anda. Artık resimlerini yaparken bizim fikrimizi de sormaya başlamıştı. Ama bu yeterli değildi çünkü Ufuk çok utangaç ve konuşurken bile insanın yüzüne bakmaya korkuyordu. Yetişkin bireylerle büyümüş olması ve çocukluğunu yaşamamış olması O'nun sosyalleşmesinin önüne geçmişti.

Çocukların Diliyle Çocuk Hakları projesi kapsamında oluşturulan bando takımına kabul edildi, kendi yaşitlarının ağırlıkta olduğu bu oluşumda Ufuk uzun zamandır eğlenmediği kadar eğlendi ve mutluluğu görülmeye değerdi. Ufuk yetenekliydi. Bunun fakındaydık bunun farkında olan da resimlerini satın alanlar ve sadece bizlerdik. Bunun Ufuk için haksızlık olduğunu düşünüp teşvikimizle bölgemizde düzenlenen Çocuk Hakları konulu resim yarışmasına katıldı. Sonuç bizleri şaşırtmadı Ufuk bu yarışmada birinci olmuştu. Çocuk hakları eğitimi kapsamında Ufuk ve diğer katılımcılarla beraber katıldığımız sosyal faaliyetlerde Ufuk bu dünyada yaşitlarının olduğunu farkına varmıştı ama Ufuk yaşitlarından farklıydı. Çünkü Ufuk 15 yaşındaydı ve onu bekleyen bir annesi ve bir anneannesi vardı.

Ve artık Ufuk'un başka bir ailesi olmuştu ÇATOM onu anlayabilen, onunla birlikte bir şeyler yapabilme çabası içinde olan ablaları ve ağabeyleri vardı.

Hayata adı gibi başka bir ufuktan bakmaya ve başkalarının da sorumluluklarını omuzlarında taşımaya başladı artık. O 15 yaşında adam gibi bir çocuk hayat ile mücadelesinde yanında olan yeni ailesi ile mutlu ve umutlu küçük yürekli kocaman çocuk geleceğin ressamı ve sanatçı olmaya aday o artık hepimizin umudu oldu.

(U. B., Mardin Latifiye ÇATOM Çocuk Okuma Odası Öğrencisi)

BENİM HAYATIM

1984 Yılında Şanlıurfa'nın Bağlar başı mahallesinde doğdum. Ailenin ilk çocuğuyum. 8 kardeşiz. Eğitimimde sadece ilkokulu bitirebildim. İlkokuldan sonra hem okulun uzak olmasından hem de ailesel olaylardan dolayı gönderilmedim. ÇATOM a katılan kursiyer arkadaştan bir teklif aldıktan sonra hayatım değişti diyebilirim. Bana ÇATOM' da bilgisayar ve kuaför kursuna katılabileceğimi söyledi onun aracılığı ile kurslara yazıldım.

ÇATOM' la tanıştıktan sonra eğitim hayatımda büyük değişiklik oldu. ÇATOM' da bulunan eğiticiler sayesinde açık ilköğretime kayıt yaptırdım. ÇATOM' da açılan açık öğretime

destek matematik kursuna da katılıyorum. Bu kurs benim eğitimime büyük katkıda bulunmuştur. Kendime olan özgüvenim arttı.

Buradaki ortam aile ortamımı aratmadı. Herkes çok iyi diğer kursiyerlerle kardeş arkadaş gibiyiz. Bilgisayar kursuna katıldıktan sonra açık öğretimde ilk defa kendi başıma sınav sonuçlarına ve sınav yerine internete bakabildim. Kuaför kursuna katıldıktan sonra dış görünüşümde değişiklik oldu. Daha bakımlı bir genç kız oldum. ÇATOM sayesinde paylaşmayı, arkadaşlığı ve dostluğu öğrendim.

(P. D., Şanlıurfa, Bağlarbaşı ÇATOM)

ÇATOM'DAKİ HAYATIM

ÇATOM 'un hayatımdaki değişiklikleri saymakla bitmez. Ve biliyorum ki azim ve istek birleşince insanın yapamayacağı bir şey yoktur.

Daha önceleri bilgisayar hakkında hiçbir bilgim yoktu. Açıp kapatmasını bile bilmiyordum. Açık öğretim öğrencisiyim sınav yerime sınav sonuçlarıma derslerimle ilgili bilgilerime bakmakta çok zorlanıyordum. Ama şimdi hocamızın öğrettikleriyle ilk defa kendim hiç kimseden yardım almadan açık öğretim ile ilgili bilgilerime ulaşabiliyorum.

Ve bunun yanında çok değerli hocalarımızı tanıma fırsatı buldum kendime özgüvenim arttı. Güzel arkadaşlıklar edindim. Girdiğim ortamlarda artık kendimi daha iyi ifade edebiliyordum.

DİLEĞİM BÖYLE KURSLARIN ARTMASIDIR.BİLİYORUMKİ BİZİM GİBİ İÇİNDE ÖĞRENME İSTEĞİ OLAN ÇOK İNSAN VAR VE ONLARIN FARKINDA OLAN ÇATOM VAR.İYİKİ DE VAR..

(S. D., Mardin, Ömerli ÇATOM)

Burs almama vesile olan GAP-Ömerli ÇATOM ve değerli burs verenim;

Ben sekiz çocuklu bir ailenin altıncı çocuğuyum. Annem ev hanımı babam sakat olduğu için çalışmıyor. Maddi sıkıntılarımız olduğu için abım ve ablalarım öğrenimlerini tamamlayamadılar. Bende ilköğretimi zorluklarla bitirdim. Okumak istiyordum ancak, ailemin maddi durumu iyi değildi. Bütün zorluklara rağmen liseye kayıt yaptırdım. Lise birinci sınıfın ikinci döneminde maddi sorunlarımız arttı, bazı günler okula gidemiyordum. Derslerimde geri kaldığım için başarıım düştü. Bütün engeller ve zorluklara rağmen lise birinci sınıfı bitirdim. Ama önümde 3 yılım daha vardı.

Vaz tatilinde bir gün kapımız çalındı, evimize birkaç abla geldi. Gelen ablalar ÇATOM'dan geldiklerini söylediler. O zaman ÇATOM' u tanıma imkânım oldu. Bende kısa bir süre sonra ÇATOM' a gittim. Beni güler yüzleriyle karşıladılar. Okuyabilmem için ellerinden geleni yapacaklarını söylediler. ÇATOM kadınların ve kızların her yönden gelişimini sağlayan bir kurumdu. Bende ÇATOM' tanıma fırsatı bulmuştum artık o ailenin içindeydin.

ÇATOM aracılığıyla bana burs bağlandı. Hiç bir maddi sıkıntı çekmeden okuluma devam ettim dört yıl boyunca. Lise dördüncü sınıfa geçtiğimde dershaneye başladım. Bu benim için büyük bir şanstı. Çok iyi hazırlandım ve ÖSS sınav günü geldi çatı. Sınav umduğumdan zordu ve umudum azalmıştı sonuçlar açıklanıncaya kadar. İyi bir puan almış ve ilk tercihim

olan Gaziantep üniversitesi Eğitim fakültesini kazanmıştım.

Bu bana ve aileme büyük sevinç yaşattı. Üniversiteyi kazanmıştım ama nerde kalacaktım yol ve kayıt paramı nasıl karşılayacaktım? Tekrar ÇATOM' a başvurdum beni Kaymakama yönlendirdiler. Kayıt ve yol ücretim Kaymakamlık tarafından karşılandı.

Hayatım her yönünde artık arkamda ÇATOM vardı. Yurt başvurumu ÇATOM çalışanları yaptı. İlçede yurt kayıtları için sisteme girilmemesine rağmen günlerce uğraştılar ve başvurumu gerçekleştirdiler. Güzel bir haber daha almıştım ve yurttan kalmaya hak kazanmıştım. Diyorum ya hayatımın her anında yanımdaydılar.

Bugün hiçbir sıkıntı çekmeden liseyi bitirdim ve en büyük hayalim olan Üniversiteyi okuyorum. Kaç kız bu hayalini gerçekleştirebiliyordu, ben çok şanslıydım.

Burs verenlerimin ve ÇATOM' un hakkını ödeyemem. Onlar sayesinde hayatım değişti.

Benim için güzel bir örnek teşkil ediyorlar. Bir gün hedefime ulaşacağım. Bende onların yaptığı gibi okumak isteyen birilerine destek olacağım.

Her şey için sonsuz teşekkürler.

(D. K., Mardin, Ömerli ÇATOM)

VEYSİYE'NİN DİLİNDEN ÇATOM;

Ben Veyisiye 17 yaşında annemi kaybettim ve kendimi yalnız hissediyordum ama ÇATOM' a geldikten sonra o kadar mutlu oldum ki anlatamam. Çünkü yeni arkadaşlar edindim. Hele dünya tatlısı bir hanım var ki bizim müdire Sayın Seylan Hanım onu tanıdıktan sonra daha da mutlu oldum ve Emine

hocamıza da teşekkür ederim. Çünkü o bize boya yapmayı ve her şeyi öğretti. Bütün hocalardan ve bütün arkadaşlardan çok memnunum çok sağ olun.

(Mardin ÇATOM)

ÇATOM' UN KAZANDIRDIKLARI YADİĞÂR'IN DİLİNDEN;

Ben Yadiğâr Sevinç 01.01.1979 Mardin doğumluyum. Evin 6. çocuğuyum. Okul okuyamadım bildiğimiz kızlar okuyamaz sebebinden dolayı, ilkokulu bitirdim sonra şansımı deneyeyim dedim bizim mahallede bir ilköğretim okulu açıldı ben okula bir sene ara vermiştim aileme çok direttim okula gitmek istediğimi bir şekilde ikna edip ortaokulu da okudum. Evin en büyük kızı olduğum için evin bütün işlerini benim yapmam gerekiyordu. Akşam işimi yapıp sabah erkenden okula gidiyordum yine de mutluydum okuluma gidebiliyordum. Çok iyiydim, arkadaşlarım gibi okuyordum ailede okuyan benden büyük bir ağabeyim vardı yüksek okul mezunuydu oda trafoda işe başladı. Yaklaşık bir yılı olmuştı yeni evliydi onu da bir trafo patlamasında kaybettik. Diğer 4 ağabeyim serbest çalışıyordu babam da serbest çalışıyordu ama oda şuan artık çalışmıyor bizim şuan oturduğumuz evimizi babam inşa etti. Babam ve anneme çok şey borçluyuz ama annemin babamın çok çocuk getirmesini hata olarak görüyorum. 11 kardeşiz onları ne okutabildiler nede yaşama dair bir iş imkânı yapabildiler. Ben ortaokuldan sonra tekrar lise için direttim okul müdürü öğretmenlerim benim okumam için çok uğraştılar ailemle konuşmaya kadar geldiler ama babam ve bir ağabeyimi kimse ikna edemedi. Aradan seneler geçtikten sonra dışarıdan lise diploması aldım ama okumak gibi değil. Ben bu arada boş durmadım. İlk mahallemizde açılan Halk Eğitim adı altında açılan dikiş nakış kursuna gittim ama ne güçlüklerle sonra başka bir mahallede açılan ÇATOM' a gittim. Orda her şey vardı. Hayatımda ilk defa ÇATOM sayesinde ilimin dışında Şanlıurfa Harran' a gitmiştim. İnanılmaz güzeldi yani artık bazı şeyleri aşmıştım en öncesi kendimi aşmıştım aileme kendimi ispatlamıştım benim ailemin düşünecekleri gibi dışarıya bıraktıklarında hemen başına bir şey gelecek diye düşünmüyorlardı. Sonra biz dikiş nakış kursundan başka arayışlar içine girdik farklı dallarda eğitimler istedik bilgisayar istedik geldi. Bilgisayar kursuna gittik bu seferde Merkez ÇATOM' a gelmişti. Yani bize 2-3 mahalle uzakta olan bir kursa yani ÇATOM' a gönderdiler beni aynı mahalledeki okula göndermezken uzaklıktaydı ve gönderdiler dedim ya artık eskisi gibi

düşünmüyordular. Bilgisayar kursundan sonra yine kuaförlük kursu istedik oda kuruldu ve ilk kuaför ve bilgisayar kursu mezunlarıydık. İş başarmanın mutluluğunu yaşıyorduk. Çünkü artık bir şeyler öğrenmiştik daha sonra voleybol takımı kurduk. Haftanın belirli günleri spor salonunda çalışıyorduk. Yani ne istediysen ÇATOM bize onu verdi. Ben bütün gittiğim kurslarda başarılı oldum. Oda bana ayrı bir heyecan hayatıma ayrı bir güzel bakmamı sağlıyordu ve en önemlisi yine beni eğiten kuaför hocamın yanında işe başlamamdı. En güzel ve en heyecanlı bölümü artık para kazanıyordum. Bu beni çok farklı bir dünyayla tanıştırmıştı. Bu şekilde 1 yıl geçmişti. Bir gün yine ÇATOM' da değişik bir kurs daha açıldı. Gaziantep' de estetiysenlik kursu açıldı buna sadece 4 kişi gidebiliyordu. Onlarda seçilmişti ve ben aralarında yoktum. Sonra Gülseren Büyükyıldız beni bu konuda uyardı. Bende gereken kişilerle görüşüp gereken yapıldı. Buna vesile olan Gülseren Büyükyıldız' a teşekkür borçluyum. Sonra Gaziantep' de 6 ay olmak üzere haftanın 2 günü Gaziantep' e gidip geldik. 6 ay sonunda güzellik uzmanı oldum. Bu daha büyük bir mutluluktan artık hem kuaför hem de güzellik uzmanıydım. Yaşama dair daha güzel hedeflerim vardı. Tabi bunu yazarken de boş değilim yine Gülseren Büyükyıldız yani Ömerli ÇATOM müdiresi yine bana yapmış olduğu bir şey daha vardı. Eğer okusaydım olmak istediğim meslek öğretmenlikti ve bu sevinci de tattırdı. Ömerli ÇATOM' da 2 yıldır kuaförlük öğretmenliği yapıyorum. Bu duyguların tarifi o kadar büyük ki bunu cümlelere sığdırmak neredeyse benim için imkânsız. Şimdi Ömerli ÇATOM' da sosyal yardımlaşma dayanışmadan aldığım krediyle küçük bir salon açtım. Salonum Ömerli ÇATOM' un bir bölümünde, içinde hem eğitimi hem de işletmemi yapıyorum. Ben buradan bu yazıyı okuyan herkese sesleniyorum. İnsan istedikten sonra yapamayacağı hiçbir şey yok engel diye hiçbir şey engel değildir yeter ki isteyelim. Son olarak buna vesile olan Gülseren Büyükyıldız'a, Ömerli kaymakamına, İlçe Jandarma Komutanı Fatih Yılmaz' a ve destekleyen herkese ayrı ayrı teşekkür ederim.

(Y. S., Mardin, Ömerli ÇATOM)

Merhabalar adım Türkan 39 yaşında Kızıltepe doğumluyum. Evli 4çocuk annesiyim. Benim ÇATOM' a gelişimin 3. yılı oluyor. Öncelik ÇATOM' a başlayıp bazı faaliyetlere katılmamın en büyük sebebi bir kadın kuruluşu olmasıydı. Ben şuan Kışniş Ev Mutfağın' da 3 bayan arkadaşım ile birlikte çalışıyoruz. Hayatıma kazandırdığı çok şey oldu. El becerilerim gelişti, kendime olan güvenim arttı. Özel hayatımda

yaşadığım bazı sorun ve sıkıntılarımın çoğunu unutup geride bıraktım her şeyden daha çok maddi anlamda kendi ekonomik özgürlüğümü kazandım. Şuan toplumda ÇATOM kuruluşu adı altında çalışan bir bayan olduğum için çok mutluyum.

(T. G., Mardin ÇATOM)

İYİ Kİ ÇATOM'U TANIMIŞIM

Ben 1974 Beytüşşebap doğumluyum. ÇATOM'U tanımadan önce sıkıntılı bir hayatım vardı ve yeni evlenmiştim. 3Aylık evliydim kaynanam ve kayınbabamla anlaşamadığım için eşimle birlikte evimizi ayırmak zorunda kaldık evimiz de birkaç yatak yorgan dışında hiçbir şeyimiz yoktu, doğru dürüst tabağım çanağım yoktu. Daha sonra duydum ki ÇOK AMAÇLI TOPLUM MERKEZİ diye bir yer açılmış, merak ettim ve bir gün eşimden habersiz gittim kurslarına baktım neler yaptıklarını gördüm ve bunlarla ilgili bilgiler aldım. Akşam eşim eve geldiğinde anlattım oradaki genç kız ve kadınların neler yaptıklarını nasıl para kazandıklarını anlattım ve eşimi ÇATOM' a gitmem izin vermesi konusunda zorladım ve izin verdi. Ertesi gün büyük bir heyecanla kalktım ve çalışma saatleri başlamadan ÇATOM' un önünde hazır oldum. Açılmasını büyük bir heyecanla bekliyordum çünkü bir şeyler öğrenip para kazanmanın umudu vardı bende. Önce El sanatları kursuna yazıldım bu kursa birkaç ay devam ettim yaptığım işleri konu komşuya sattım elime bir miktar geçti bunun mutluluğuyla evime halı aldım ilerleyen zamanlarda işi daha iyi öğrendiğim için siparişler almaya başladım ve elime daha çok para geçti bu sayede önce çamaşır makinesi

taksitine girdim daha sonraları daha fazla kazanmaya başladıktan sonra evimde gerekli olabilecek eşyaları aldım(fırın buzdolabı televizyon) eşim bazen inşaatlarda amelelik yapıyordu ve bunları alabilecek kadar parası yoktu. Bu sayede hem kendime öz güvenim oldu hem de eşimin gözünde farklı yerlere geldim. Daha sonraları kendimde daha büyük eksikliklerin olduğunu fark ettim çünkü bir diplomam yoktu bu seferde okuma yazma kurslarına yazıldım bu sayede 1.ve 2. Kademe kurslarına katılıp okur yazarlık belgemi aldım, yönlendirildim açık öğretim sınavlarına başvurdum ve diplomamı aldım artık diplomam vardı kendimle gurur duyuyordum ve dedim ki azmin elinden hiçbir şey kurtulmaz. Şimdilerde açık öğretim lisesini okuyorum ve 2.sınıftayım. Artık hem elimde diplomam var hem de para kazanıyorum evime bir piko makinesi aldım hem kendi ihtiyaçlarımı hem çocuklarımın hem de evimin ihtiyaçlarını karşılıyorum okur yazar olmanın verdiği güvenle Beytüşşebap dışına hatta Şirnak dışına bile çıkabiliyorum. Bu yüzden iyi ki ÇATOM açılmış iyi ki ÇATOM'u tanımışım VE, İYİ Kİ VARSIN ÇATOM.

(Beytüşşebap ÇATOM)

Ben Zuhal. 18 yaşındayım. Bundan yaklaşık 5 yıl önce Çatom'da bilgisayar kursuna gidiyordum. Çatom'a gelip bilgisayar kursuna kayıt olmamdan sonra hayatımın şekli değişti.

Ben ilkokul 5. Sınıfta okulu bırakmıştım. Bırakmamın sebebi gerek çevre gerekse de ailem olmuştu. Ama hiçbir zaman kendimi okulsuz düşünmedim. Üç yıl boyunca okula gitmedim. Bu üç yıl zarfında bütün hayatımı dolduracak hüznüleri yaşadım. Okula gitmek, eğitim görmek, iyi bir mesleğe sahip olmak istiyordum. Ailem önceleri bu isteğime aldirış etmedi. Zamanla ailemde isteğimde kararlı ve samimi olduğumu anlayınca onlarda destek olmaya başladılar. Okula dönmek istiyordum ama nasıl? Önce açık öğretimi düşündüm fakat zor olacağını düşündüğümden geri adım attım. Ben okula gitmek için yollar ararken Çatom'da bilgisayar kursuna kayıt oldum. Bilgisayar kursu dışındaki boş zamanlarımda da kilim dokuyordum. Bilgisayar kursumu devam ederken hocama okula dönmek istediği, fakat

verdiğim aradan dolayı beni okula almadıklarını, dönemediğim içinde çok üzülüğümü anlattım.

Hocam da durumumu Çatom müdiresi Lamia Hocaya anlattı. Önce okulla görüşerek durumumu anlattılar. Okul yönetimi ilk önce beni okula alamayacaklarını belirttiler. Gerekçe ise verdiğim aranın üç yıl olmasıydı. Fakat büyük çabaları ile okula kayıt oldum. Çatom'a gelmemiş olsam beklide hiç okuyamayacaktım.

Okula başladığım gün dünyanın en mutlu insanı bendim. Şu an 10. Sınıfa gidiyorum. Artık sabit bir nokta değil kocaman bir ufukum vardı. Hayallerim gerçek olmuştu. Bana düşen görev ise çalışmak ve bana uzanan elleri ve güvenen gönülleri utandırmadan başarıya ulaşmaktır. Bana bu şans tanıyıp, yardımlarını eksik etmeyen, yanımda olup beni destekleyen Çatom'a sonsuz teşekkürler ediyorum.

(Z. A., Mardin, Dargeçit ÇATOM)

Mevsim kış aylardan ocaktı. Dondurucu bir hava Siverek'i dört bir taraftan kuşatmış öylesine bir soğuktu ki kurumumuzun penceresinden içeriye sızıyordu. Sobalarının önünde oturan bizleri bile kendi hâkimiyetine alıyordu. Siverek böyle bir kış bu denli bir soğuk görmemişti. Siverek Çatom da bundan nasibini almaktaydı. Çünkü Binamız bayağı eski, ahşap pencerelerimiz şişmiş haldeydi. Bundan dolayı kurumumuzu tadilata almıştık. Bilgisayarlara format çekiyor, bir yandan da elektrik tesisatını değiştiriyorduk. Çünkü o gün tesisat yanmış elektrik sayacı patlamıştı. Neyse ki tadilat işleri bitmiş çıkma vakti gelmişti. Günlerin kısa oluşu erken karanlığı getirmişti. Elektrik olmadığından hiçbir şey fark edilmiyordu. Merdivenlerin başındayken basamaktaki bez parçası dikkatimi çekti. İlk aklıma gelen katılımcılarımızın düşürdüğü bir el işi olduğunu zannederek eğilip almaya çalıştım. Bez parçası sandığım şeyin bebek kundağı olduğunu görünce korktum. O an içimden şunu geçirdim. İnşallah içinden bebek çıkmaz. Bezi açınca içinde yeni doğmuş bebeği gördüm. Soğuktan moraran vücuduyla Siverek ÇATOM'un merdiven basamaklarında öylece duruyordu. Dondurucu soğuk çocuğun ağlamasını kesmişti. Hemen kucağıma alıp sobanın önüne koştum. Ben ve yanımdakileri bir telaş sarmıştı. Genelde cami avlusuna bırakılan bebekler nedense bu sefer Siverek ÇATOM'un merdivenlerine bırakılmıştı. Ne yapacağımızı bilmiyorduk istediğimiz tek şey onun soğuktan moraran bedenini ısıtmaktı. Ortam ısındıkça merdivenlere bırakılan dünya tatlısı kızımızda hareketlenmeler başlamıştı.

Saatler ilerliyordu ve bizim ne yapacağımıza karar verme vaktimiz de gelmişti.

Düşündükçe fikirlerimiz değişkenlik gösterip hatta çakişmaya başlamıştı. Kimimiz biz bakalım, kimimiz karakola verelim diye düşüncelerini söylerken aklıma annem geldi. Hemen arayıp durumu izah ettim. Anneme bulduğumuz bebeğe bakabilir miyiz diye teklifte bulundum. Annem ilk başta sıcak bakmasına rağmen geleceğini düşünüp, sorumluluk alma kaygısı onu bu düşünceden vazgeçirdi. Bu durumda tek şık elimizde kalmıştı. Bulduğumuz kız çocuğunu götürüp karakola teslim etmekte. Hemen karakolun yolunu tuttuk. Bizleri ve kucağımızda ki bebeği gören polisler çok şaşırdılar. İfadelerimiz alınıp, bebeğin sağlık kontrollerinin yapılması için bizi hastaneye götürdüler. Doktor tarafından bebeğin sağlık kontrolü yapıldı. İki günlük olduğu açıklandı. Sağlık durumu iyiydi. İki gün bebeğin hastanede kalma kararı alındı. Belki annesi vazgeçip alır diye. Ama hiç kimse gelip almadı. İki günü dolunca çocuk esirgeme kurumuna teslim edildi.

Yaşadığımız bu olayı aylarca unutamamıştık. Bebek, muhtemelen güven uyandırdığı için kurumumuzun merdivenlerine bırakılmıştı. Güven duyulması elbette ki onur ediciydi fakat hiçbirimiz bunu bir insanın hayatına tercih etmezdik.

(D. E., Şanlıurfa, Siverek ÇATOM)

İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve GAP İdaresi tarafından hazırlanan böyle büyük bir organizasyona ilk defa katılmanın heyecanını yaşadım. Fuara giderken ilk defa uçağa bindim. Çok heyecanlandım. Daha önce uçakla seyahat etme imkânım olmamıştı.

Sergi boyunca Yapılan ürünlerin tanıtımının sorumluluğunu taşımak benim için bir ilkti. Sergiye katılmadan önce kendime çok fazla güvenmiyordum. Endişelerim vardı acaba nasıl geçecek, tek başıma üstesinden gelebilir miyim diye kendi kendime söylenip durdum. ÇATOM sorumlusunun bana güç

ve destek vermesi sergi boyunca beni yalnız bırakmaması ve de sergiye katılan arkadaşların yardımıyla üstesinden geldim Allah'a şükür.

Sergiye ziyarete gelen birçok insanla tanışma ve iş bağlama fırsatım oldu. Benim için büyük bir deneyim oldu. İnşallah başka etkinliklerde de yer alma imkânım olur.

Emeği geçen herkese çok teşekkür ediyorum

(S. C., Mardin, Midyat ÇATOM)

ÇATOM'a başladığımda beni daha güzel günler bekliyordu. ÇATOM'da çok değerli arkadaşlar oldu bize verilen bilgiler sayesinde çok güzel bir meslek sahibi olacağımı düşünüyorum burada bulunan hocalarımız bize bir arkadaş ve bir abla oluyor. Ben 8 yıl önce okulu bırakmak zorunda kalmıştım. Hocamızın bana okula devam edebileceğimi söyledi ve şuanda açık öğretimle kaldığım yerde devam ettim. Hocamın

bana verdiği güven ve destek sayesinde daha da başarılı olacağımı düşünüyorum. ÇATOM'un verdiği bilgiler sayesinde yaratıcılık ve kendi düşüncelerimi ortaya koyuyorum. ÇATOM'un birçok mahallede olmasını diliyorum. Teşekkürler ÇATOM.

(N. Ç., Diyarbakır, Silvan ÇATOM)

MEVSİMLİK İŞÇİ DRAMI

Bir roman neyi anlatır? Yâda bütün romanlar neyi anlatır? Aslında bütün romanlar yaşanmışları anlatır. Fakat bazıları acıyla bazıları da mutlu sonla biter. Hani bazı insanlar hayatımı yazsam roman olur derler ya onların içinde de aslında hayatında hiçbir olumsuzluk olmayan; fakat olumsuz algılayanlarda var. Bazılarının da hayatının her anı gerçekten, olumsuzluklarla başlar ve öyle de biter.

Bende size gerçek hiç unutulmayacak bir olayı anlatmak istiyorum: her yıl olduğu gibi ağustos ayının sonuydu. Yine, annesinden ve babasından ayrı geçireceği üç ayın başıydı. En önemlisi yine okulundan geri kalacağını seziyordu. Mutluluk denen şey neredeyse hiç yaşanmıyordu. O zaman diliminde üç ay kısa bir süre olsa bile ailesinin yani annesinden ve babasından ayrı kalmanın tedavi edilmeyecek korkularını yaşıyordu. En önemlisi okulundan geri kalacağından üç ay, üç yıl hatta üç asır gibi geliyordu. Bundan daha kötüsü yol çekilmiyordu. Buradan Denizli 'ye kadar yola nasıl devam edeceğini kara kara düşünüyordu. Denizli 'de geçirdiği ilk iki ay insanlarla doğru dürüst konuşmuyor, hayatını hayat saymıyor, kendini bile... İnsan olacağı yerde bir kuş olmayı tercih ediyordu. Daha sonra üçüncü aya girdiğinde biraz seviniliyordu; ama çok da üzülüyordu pamuk denen iğrenç şey bitiyordu. Okuldan da yeterince geri kalmanın verdiği ızdırapla acılar içinde kıvranıyordu. Bir umut ışığı arıyordu. Sanki kademiş gibi yaşanan olumsuzlukların biran önce bitmesini hayal ediyordu. Yoksulluk bitsin! Bir an önce okuluna kavuşmanın mavi pembe hayalleri süslüyordu gencecik düşlerini. Yoksulluk bir hançer gibi saplanmıştı bedenine. Okuldan da ayrılmayı düşünüyordu kimi zaman. Hayata geç kalmayalım hayaliyle. Neyse zaman akıp geçiyordu artık ailesine ve okuluna gitmeliydi ama nereden bilebilirdi ki yolların gitmesine izin vermeyeceğini; yaşam açlık ve yoksullukla sınanıyordu yüzeli kişilik bir yoksulluk kafesiyle yollara pembe düşlerini emanet edip sıfırlarla uyandığı bir gecenin eksilerle devamını telafi etmek için çıkacaktı ömrünün en uzun belki de en bahtıyar yolunu; ama nasıl bir yolculuk bekliyordu o hüznün kervanını. Herkes pazardan alınmış bir hayvan sürüsü gibi bir kamyonla yüklenip bütün hallerini de okunmuş dua ve muskalara havale edip ömründe hiç hoş olmayan bu şehri bakış açılarını değiştirecekti.

Kamyonun üzerinde büyük bir çadır korunmaya ve karantinaya alınmış kimyasal düşünceler gibiydi her şey... Çok kötü kokular birbirine karışmış ve bir şehrin çöplüğünü andıran bir görüntüyü onları taşıyacak kamyon. Beethoven'ın müziklerine inat çoluk çocuk sesleri karışıyordu hayatına ama hesaba katmadığı bir şeyleri vardı. Umutlar trafik yasalarıyla erteleyecekti. Zaman uzuyor mesafeler daralıyordu ölümü bekleyen akbabalar gibiydi her şey... Bu duruma dur diyecek ve o kötü gidişatı değiştirecek bir gerçeğe ihtiyaç duyuyordu. Umutları satan umut tacirlerinin de trafiğe yakalanışını hüznüyle seyrediyordu, donup kalıyordu.

Hayat mı? Kavuşmak mı? Bu ilkem arasında kocaman bir geminin gelgitle savaşımasını andırır gibi çalkanıyordu. kamyonları yani onları yani umuda götüren araçları trafik tarafından elinden alınmış insan hayatının ucuz olunmayacağına kavuşmanın da ertelenebileceğini yaşıyordu.

Umut mu? Geleceğe kalmak mı? Ama umut acının süresini uzatıyordu. Düşler yalnız ve şefil kalıyordu. Havanın da soğuk etkisiyle gözlerinde her şey titriyordu. Kasım ayı çıplak bir çocuk gibi dokunuyordu tenine. Dışarıda üşüyen serçelerin ürkek bakışlarından anlıyordu hayatın sıfırla artı arasındaki değerini. Üşüyen teni miydi yoksa düşler miydi? Ve yenilgiilmek ilmek iniyordu boğazına; bu şehrin en güzel tarafı memleketime gidecek bir yola sahip olması diyordu... Ama yaşanacak çok şey vardı daha hafızasının arkasında. Okulu beynine çakılmış bir çivi gibi tetanos ediyordu. Sıcak cana yakın düşlerini ayrılık dediğin Newton'un yerçekimine uyar gibi alçak kalıyordu mavi düşlerin süslü yakasında. Ne babası için portakaldaki c vitaminin düşlerini ne de annesinin köçüçük tavşanı kalmayacaktı. Acımasız, gösterişli hayat! Okuldan ayrılma korkusu oyuncağını kaybeden çocuklar gibi şaşkın ve umutsuz bırakıyordu çocuk düşlerini. Artık herkesin bir kimsesi yoktu, kimsesizlik bir çıban gibi duruyordu belirsiz karışık alnında... Gözlerinde derin bir korkuyla gökyüzüne emanet bırakıyordu kimsesiz ve yalnız düşlerini.

(Ç. Ö., *Şırmak ÇATOM*)

ÇATOM merkezi bana göre duaların sonucunu açılan bir verdir. Benim için çok faydalı hem boş zamanı değerlendirmek açısından iyidir. Değişik kursları var ben İngilizce, bilgisayar kursundan faydalaniyorum burası herkese hitap ediyor. Yediden yetmişe herkese hitap edilen kurslar var. ÇATOM'a teşekkürler.

(Z. T., *Şanlıurfa, Parmaksız ÇATOM*)

ÇATOM demek belki ilk bakışta basit bir cümle olsa da benim için yeni bir hayat demek. ÇATOM' un bana katkısı olduğu kadar ortamda bulunan bütün katılımcılara maddi manevi eğitim, el becerisi vs. gibi katkısı vardır.

ÇATOM' a başlamadan önce ortaöğretimi bitirip eve kapanan monoton bir yaşam sürdüren biriydim. Kendinden emin olmayan, yolda tek başına yürümekten korkan biriydim. Kendine olan güvenini kaybetmiş, içine kapanık, kendi halinde sessiz biriydim. Şimdi ise ÇATOM demek yeni bir ben demek. ÇATOM' da üzüntü ve sevinçlerimizi paylaşıyor, çözümler bulan büyük bir aile gibiyiz. Şen şakrak espri dolu

sıcak bir yuva gibi. Makine nakış bölümünde olmama rağmen hocalarımız çok amaçlı bir şekilde eğitmektedir. El becerilerimizin gelişmesi ile birlikte daha yaratıcı fikirlerle daha güzel çalışmalarımızı Mardin halkına sunmaktayız. Şimdi hayata emin adımlarla yürüyorum. Kendime olan özgüvenimi kazandım. İlk defa annemin merakı işe yaradı, ÇATOM' a annem sayesinde katıldım.

ÇATOM' un kurulmasında yararı olan herkese katılımcılar adına teşekkürlerimi bir borç bilirim. Saygılarımla.

(S. G., Adıyaman ÇATOM)

Urfa yasaklar şehri
Bir ucu kuru topraklarda
Bir ucu masal, hayal diyarlarında
Sen değil toprağın hiç değil
İnsanların suçu aslında
Hala kadınlar ikinci sınıfta
Birinci sınıftaysa baş edemediğimiz bizden güçlü becerikli
dediğimiz erkeklerimiz var aslında ama bütün bunları bende
dâhil biz yapmıyoruz. Sabah işe giden akşam emir yağdıran
bu gün çok yoruldum bunun suçlusu bizmiş gibi üstümüze
üstümüze gelen erkeklerimize bile diyemeyen bizler değil
imiyiz mal gibi satılan sonra sen şu fiyata gittin diye sohbet
eden ağlanacak halimize gülen zavallılar değimiyiz. Bir film

seyrederken ayrılan ve kavuşan sevgileri görünce ağlamayız
ama aslında biz neye ağlarız bilir misiniz yaşamadığımız
veya yaşamak isteyince suskun kaldığımız aşkımıza ve
aşklarımıza ve asla yaşayamayacağımız hayatın hep böylemi
geçecek diye kara düşünürken hayatımın dönüm noktası
olan ÇATOM' la tanıştım ÇATOM kadınların kalkınması ve
gelişmesi için kurulan bir kuruluş şimdi hayata daha pozitif
bakıyorum.onun sayesinde bir meslek sahibi olmayı ve en
önemlisi haklarımı daha iyi biliyorum ÇATOM sayesinde
hayata daha sağlam adımlarla ilerliyorum bundan sonra
benim ikinci evim olan ÇATOM' a çok teşekkür ederim..

(G. S., Şanlıurfa, Bağlarbaşı ÇATOM)

"ÇATOM" deyince aklıma ilk gelen değişimdir. İnsanın her
günü değişik modeller, değişik insanlar tanıyorum. Düz bir
kâğıttan modeller çıkarmayı öğrendim. Görmediğim insanlar
yaşanmadık hayatları tanıyorum kendimi tohumu toprağa
verilmiş bir çiçek gibi görüyorum. Yoğrulmuş hamuru biçim
vermeye çalışıyorum. Güzel sohbetler yapılıyor hiçbir

bilmediğim hayat hikâyeleri öğreniyorum. Geleceğin terzisi
olarak kendimi geliştiriyorum. ÇATOM' a ve hocalarımıza
teşekkür ediyorum.

(M. K., Mardin, Darğaçit ÇATOM)

M.Y. 33 yaşında ve 2 çocuk Annesi. Akrabaları aracılığıyla
İzmirli ve İzmir' de oturan bir adamla evlenir. Mehtap
evlendikten sonra kocasının yanına İzmir' e gider. Fakat
adam alkolik, esrar ve uyuşturucu kullanan, karısını ve
çocuklarını sürekli döven ve eve erkekleri alarak evde de
âlem yapan bir adam. Zaman zaman arkadaşlarıyla birlikte
âlem yaparken karısını Dansöz gibi oynatır ve her türlü
rezilliği ve şiddetti çocuklarına ve karısına yaşatır. Mehtap
Hanım bu duruma daha fazla dayanamayıp çocuklarını alır
ve kendi memleketi olan Kızıltepe ye Baba evine döner.
Kendi ailesi de derki; Seni kabul etmemiz için çocuklarını
babalarına vermelisin yoksa biz senin çocuklarına bakamayız
der. Mehtap Hanım çocuklarından vazgeçmez. Kızıltepe de
komşularının yardımlarıyla bir ev kiralar ve kocasından
boşanmak için dava açar. Kocasını çocuklarını talep eder

Mahkemeden. Mehtap Hanım Mahkemenin çocuklarını
Babaya vermesinden korkar çünkü çocuklarına bakacak
maddi olanakları ve işi yok. Bu aşamada Mehtap Hanım
Kızıltepe ÇATOM a müracaat eder ve bizden bir iş ister
Mehtap Hanım daha önce Tekstil Atölyelerinde çalıştığı için;
Kızıltepe deki Akar Tekstil Atölyesi ile görüşüp Mehtap
Hanıma orda Kalite Kontrol bölümünde iş bulunur. Ve orda
çalışmaya başlar. Mehtap Hanımın bir işi olduğu için
Mahkemenin çocukları kendisine verme ihtimali daha da
yükseldi. En büyük kızı Anasınifına gidiyor. Kendisine burs
bağlanması için girişimlerde bulunuldu. Ayrıca Deniz Feneri
Derneğine ve Kızıltepe Sosyal Yardımlaşma Vakfına yardım
için müracaat edildi. TRT Ekibi Mehtap Hanımla Röportaj
yaparak, bütün hayat hikâyesini kaydetti.

Adım M.A. 21 yaşındayım 6 kardeşiz ve en büyükleri benim. Cumhuriyet mahallesinde oturuyorum, aslında ÇATOM'a da çok uzak Kocatepe ilköğretim okulunda okuyan kardeşim sayesinde Seylan hanımla tanışmıştım. Daha önce hiçbir yerde çalışmadım ama çalışmaya da ihtiyacım vardı okuyan kardeşlerim vardı, bir keresinde Seylan Hanım bana bir yerde iş buldu aslında maaşı da iyiydi babamla gittik görüştük ama sonra annem babam orası çok uzak göndermeyiz dediler ve gidemedim.

Babam, annem daha doğrusu ailem beni ÇATOM'un güzel ve başarılı olan kadınlara yönelik faaliyetlerini çok beğenip

yararlı olduğunu gördükleri için beni de destekleyip şu an ÇATOM Kişniş Ev Mutfağında çalışmaya sevk etiler. Daha önce başvurduğum yerde kazanacağım kadar kazanmıyordum ama burası güvenilir bir yer ve ortamını çok seviyorum. Şu an benim burada ilk iş deneyimim olmasına rağmen her şey yolunda gidiyor. Bende burada kendimi geleceğe hazırlamam için iyi bir başlangıç oldu. Çok güzel bir ortama girerek güzel arkadaşlıklar kazandım. Kendime her anlamda güvenim arttı, şu anda okul okuyan kardeşlerime maddi anlamda çok büyük bir desteğim oluyor. Bu durumdan çok ta memnunum.

(M. A., Mardin, Kızıltepe ÇATOM)

Ben Nilgün, ÇATOM' la kızıma verilen burs sayesinde tanıştım, Seylan Hanımın aracılığıyla faaliyetlerine katıldım ve çok memnunum. Evde yapacak bir şeyim yoktu, ev işleri yemek, çocukları okula göndermek ve kendim için hiçbir şey yapmıyordum. Şimdi hediyeelik eşya atölyesinde para kazanarak çocuklarımin ufak tefek ihtiyaçlarını karşılıyorum. Eskiden her gün değil ama eşimle tartışmalarımız oluyordu, çünkü bütün ihtiyaçlarımızı karşılamıyordu öyle olunca da

kavga ediyorduk işte. Ama ben ÇATOM' a geldikten sonra kazandığım parayla eve katkı sağlıyorum, kendi paramı kazanıyorum ve bunun sayesinde tartışmalarımız da azaldı. ÇATOM' da para kazanmak yanında stresimi atıyorum, bilmediğim çok şey öğreniyorum, arkadaşlarıma iyi zaman geçiriyorum ve diyorum ki iyi ki ÇATOM' la tanıştım.

(N. Ç., Mardin ÇATOM)

Ben ÇATOM katılımcılarından Gönül, ÇATOM' la 2 yıl önce tanıştım. Buradaki ortamı çok benimsedim ve sevdim. Aslında bende yıllarca kurs öğretmenliği yaptıktan sonra bazı sebeplerden dolayı işime ara verdim. Sürekli evde oturmak, çocuklarla uğraşmak ve ev işleriyle uğraşmak canımı sıkıyordu. Üreten bir kadın olmak istiyordum.

ÇATOM sayesinde bunu başardım. Ortaya çıkardığım ürünlerle hem ev ekonomisine hem de kendime faydalı oldum.

ÇATOM' da kadına ve kadının verdiği emeğe çok büyük önem verildiğini gördüm ve buda beni çok sevindirdi.

Takdir edersiniz ki burası küçük bir yer kadınların dışı açılımı

çok zor. Oysa kadın en büyük emekçi, bu anlamda ÇATOM kadına büyük destek veriyor. Evde boşa zaman geçireceğine kadınlar, ÇATOM' a gelerek hem para kazanıyorlar hem de kendi ayaklarının üzerinde durmanın hiçte zor olmadığını öğreniyorlar. Buda kadının özgüvenini arttırıyor dolayısıyla topluma daha faydalı oluyorlar.

Kısacası ÇATOM' da olmaktan, ÇATOM sayesinde sosyal faaliyetlerde bulunmaktan oldukça memnunum. Sizin nezdiniz de ÇATOM' a sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Saygılarımla.

(G. Y., Mardin ÇATOM)

"1961 Yılında Hatay Kırıkhan da doğumdum. Kırıkhan Gazi Lisesi mezunuyum. 1984 yılında evlendim 3 çocuğum oldu ancak bir çocuğumu kaybettim ve psikolojim çok bozuldu. Bu acıyla yaşamak istemediğim günler çok oldu. Şimdi 2 çocuğum sağlıklı. Hayattaki yaşam kaynağım eşimin işinden dolayı Kilise geldik. Farklı bir çevre ve insanlar olduğundan evde sıkılıyordum daha sonra Kilis' te kadınların sıkıntılarını giderdikleri, Eğitimler aldıkları ve aile bütçesine katkıda bulunmalarına yardımcı olacak bir yer olduğunu öğrendim burası EKREM ÇETİN ÇATOM 'muş buraya hem arkadaş edinmek, sıkıntılardan biraz uzaklaşmak hem de aileme katkıda bulunmak için geldim ve çok sevdim başta ÇATOM' UN yetkilisi Nigar hanıma sordum ÇATOM nedir diye? Oda

bana çok neler yaptıklarını anlattı ve bende onlara gönüllü olarak destek vermek istediğimi söyledim. Yapılan İlk ÇATOM kurul seçimi toplantısında adaylığımı koydum ve şimdi aktif olarak ÇATOM'a destek vermekteyim. Gördüğüm o ki ÇATOM'cular ordu gibi, karınca gibi çalışıyorlar ve bende onlarla birlikte olmaktan çok mutluyum. Ben ÇATOM ailesine böyle bir çalışmayla bütün kadınlara örnek oldukları için minnettarım. Biz kadınlar böyle kurslar ve yerler sayesinde kendimize olan özgüvenimiz arttı ve bazı konularda kendimizi daha iyi ifade etmeyi öğrendik...

(H. A., Kilis, Ekrem Çetin ÇATOM)

1962 Yılında Kilis'te doğdum Lise 2. sınıfa kadar öğrenimimi devam ettirdim. Fakat ailemin kararı ile 1980 yılında evlendirilmek zorunda kaldığım için okumaya devam edemedim. Bu evliliğimden 3 tane çocuğum dünyaya geldi. Fakat ilk çocuğumun 2 yaşından sonra hareketlerinde farklılıklar hissettim. Çocuğum zihinsel engelli idi, neyse ki ailemin ve çevremizin desteği ile kızımı ilkokul çağına kadar büyüttüm. Daha sonra çok şükür Devletimizin bizlere sağladığı imkânlar sayesinde engelliler için açılan okulda okuttum. Hayatımızı biraz toparladıktan sonra evde oturmaktan sıkılmıştık hem kızım için hem de benim için farklı bir çevre edinmek hem de evimizin ekonomisine katkıda bulunmak için E.Ç. ÇATOM 'a gelmeye başladık. Ben burada açılan Biçki-Dikiş Kursuna kızım da bilgisayar kursuna kaydımızı yaptırdık. Bu durumdan çok memnunuz. Kızım ÇATOM'un düzenlediği Çanakkale gezisine gitti düzenlenen

piknik ve sosyal etkinliklere katıldı. Ayrıca ÇATOM'un bir projesinde Suriye'deki Halep şehrine gitti. Bu etkinliklere katıldıktan sonra engelli kızımın titreyen ellerinin hiç titremediğini ve hiç kimseyle konuşamazken herkesle rahat konuştuğunu gördük. İnşallah bundan sonrası daha da iyi olacak umudundayım ve asla ÇATOM'a gelmekten vazgeçmem.

Ayrıca şunu da vurgulamak istiyorum ki; yakın ilgisiyle kızımın daha fazla hayata dönmesine vesile olan ÇATOM Yetkilisi Nigar ÇERKEZOĞLU'na teşekkürlerimi bir borç bilirim. Kızım ÇATOM'a geldiği zaman kendini daha mutlu hissediyor. ÇATOM kurucularına ve bizlere bu imkânı sağlayanlara çok teşekkür ederim.

(H. Ç., Kilis, Ekrem Çetin ÇATOM)

1970 yılında Kilis de doğdum. İlkokulu Cumhuriyet İlköğretim okulunda okudum. Okul hayatına devam etmek istiyordum fakat ailem okumama izin vermediği için ev kızı olmak zorunda kaldım. Daha sonra ailem sadece çeyiz yapabilmem için biçki-dikiş kursuna gönderdi. Ne kadar evlenmek erken gözüyle baksak da ailem 18 yaşında beni evlendirdi. Bu evlilik olayında çevrenin aileye çok etkisi var. Erken yaşta evlenmek zorunda kalıyoruz. Acı gerçekler. Yinede acı şeylerden güzellikler çıkarmak da önemli dünyalar güzeli 3 evlada sahibim. Kendim de özlemini tattığım yapamadıklarımı ve içimde bastırdığım duyguları çocuklarıma yaşatmamaya özen gösterdim. Eğitimlerine destek verdim ölene kadarda

destek vereceğim. Kendileri istediği sürece. Evde oturmaktan sıkılıyor hem kendim için bir meşgale hem de aile bütçeme katkıda bulunmak için ÇATOMA gelmeye karar verdim. Buradan öğrendiklerimle hem kendime güzel şeyler yapıyor hem de yaptıklarımı satarak aileme maddi katkıda bulunuyorum. İşte bu mutluluğu hiç bir şeye değişmem. Ekrem ÇETİN ÇATOM bana ve aileme çok büyük katkıları oldu. Bize bu imkânı sağlayan ÇATOM ailesine teşekkür ederim, iyi ki varsınız.

(H. Z. Ç., Kilis, Ekrem Çetin ÇATOM)

1982 yılında Gaziantep-Nizip ilçesinde doğdum. 5 kardeşiz okul hayatım lise 2. sınıfa kadar okudum ailemin baskısıyla sona erdi. Ailem beni istemiyordu sürekli dışlıyorlardı. Tek başıma beni ayrı bir odaya hapsediyorlardı. İşe yaramaz asalak bir insan muamelesi gördüm. 23 yaşında babamı kaybettim. Babam öldükten sonra kendimi çok yalnız hissetmeye başladım. Bir gün kadınlar mahallede ÇATOM'dan bahsediyorlardı evden kaçarak ÇATOM'a geldim ve çok sıcak karşılandım. Doktorlar bana şizofren tanısı koymuştu ve ben çok ağır ilaçlar kullanıyordum ama artık evden çıkmamın zamanı gelmişti. Daha sonra ÇATOM'un

kurslarına başladım ve psikolojim düzelmeye başladı. Hayatımdaki birçok düzensizlikler Nigar Hanım ve ÇATOM sayesinde düzene girdi. Daha öncelerinde birçok kez intihar etmeye kalkıştım ama ölmedim. Ailemin boşluğunu ÇATOM ailesi doldurdu. Nigar Hanım ve ekibi beni her zaman güler yüzle karşıladılar onlara çok teşekkürler. Hala ÇATOM'a gitmeye devam ediyorum ve orada kendimi çok iyi hissediyorum. Sağlığıma kavuşmak ve bende güzel şeyler üretmek istiyorum.

(D. K., Kilis, Ekrem Çetin ÇATOM)

Size bu mektubu yazarken bilmenizi isterim ki size olan sevgim ve saygım ne satırlara ne sayfalara benim için ve bütün Nusaybin Halkı için o kadar çok güzel şeyler yaptınız ki ve siz benim için iyilik meleşisiniz. Sizin yardımınız olmasaydı inanır Şu an okuyamazdım. Kayıt parasını siz ödüyorsunuz. Yardıminızla

(S. D., Mardin, Nusaybin ÇATOM)

1970 yılında Dölek köyünde doğdum. Köyde yaşadığımız için okul yoktu. Okula gidemedim. Evlenene kadar köyde bağ bahçe işleriyle uğraşıyordum. 18 yaşında evlendim, bu evlilikten 6 çocuğum dünyaya geldi. Daha sonra Kilis'e taşındık. Varlığından bile haberim olmayan ÇATOM'dan görevli arkadaşlar evimize gelerek ÇATOM'da yürütülen faaliyetleri ve çalışmalar hakkında beni bilgilendirdiler. Yaşam koşulları ve ailemin kalabalık olması nedeniyle geçimimizi zor sağlamlaktayız. ÇATOM'daki faaliyetlerden yararlanmak ve kendimi geliştirmek için kurslara katılmaya karar verdim. Okuma yazma bilmiyordum ÇATOM'da açılan okuma yazma kursuna giderek okumayı öğrendim. Bu benim için büyük bir yenilik oldu. ÇATOM kurslarından hariç öğrencilere burs verildiğini de öğrendim ve müracaat ettim. Kızım A.T.

Üniversiteyi kazanmıştı ama 6 çocuk olunca okutmak çok zor. ÇATOM yetkilisinden burs talebinde bulundum. O bayanda bize kefil oldu evimizi, yaşadığımız yeri geldi gördü ve durumumuzun zayıflığına inandı. Kızıma ÇATOM aracılığıyla burs çıktı. Şimdi okuyabiliyor. Bu aileme ve kızım için çok büyük bir katkıydı. En azından kızımın eğitim masrafları burs vesilesiyle ÇATOM tarafından karşılanmaya başlandı. Ben kendimde kurslara katılarak kendi becerilerimi de ekleyerek aile bütçeme katkıda bulundum. ÇATOM'a sonsuz teşekkürlerimi sunar ve bizim gibi zor durumda olan insanlara yardımın devam etmesi için sürekli dua ediyorum.

(A. T., Kilis ÇATOM)

ÇATOM ev hanımlarına, ev dışında başka bir ortam oluşturmakta ve el becerileri kazandırmaktadır. Yardımlaşma ve sosyal çevrenin genişlemesini, boş zamanların daha iyi değerlendirilmesini sağlamaktadır. Ayrıca aile bütçesine belli ölçüde maddi bir katkı getirmektedir. Makine nakış kursuna devam etmekteyim.

(E. Ö., Kilis ÇATOM)

Doğunun bir köşesinde, hayatımın ışıklarının söndüğü, umuda olan umutsuzluğumda, geleceğe körlüğümde, benliğimi kaybettiğim bir zamanda; Kabuğumdan çıktım, ÇATOM'un mum ışığıyla yolumu buldum, umuda kavuştum, geleceğimi gördüm, kendime 'Merhaba' dedim.

Doğdum, büyüdüm büyütüldüm.
Olmak istediğim gibi oldum, oluyorum.
İçimdeki okuma hasreti azme dönüştü.
Cehalet çemberini kırdım.
Bilgi, sevgi, hayat sofrasına oturdum..
(Yeteneklerimi keşfettim.)

El emeğini öğrendim. Alın teriyle kazanılan paranın değerini, sevincini anladım.
Maddi manevi hayatı tanıdım.

İlkokul 3.sınıftan bırakıp yıllarca kağıt kalem görmemiş ama hep okuma arzusuyla yanıp tutuştum.

ÇATOM'la tanıştım. Kendimi buldum. Bilgiye açılışımı giderdim. Bana sadece okul eğitimi değil, hayatın anlamını, arkadaşlığı, paylaşmayı, her türlü alanda oturuşu kalkışı, saygıyı, beni bana öğretti.

Okumaktan yoksun, bilgisizken şimdi ise her türlü bilgiye meraklı ve hazır, gelecekte umutlu bir öğrenciyim.
'Öğrenciyim' demek, eskiden hayaldi benim için (öğrenci olmak).
ÇATOM'un bana en büyük katkısı; beni bana katması, duygularıma umut olması, beni hayata bağlaması oldu...

(N. K., Mardin, Nusaybin ÇATOM)

GİRİŞİMCİ KADINLAR

ÇATOM KADINLARININ KENDİ AĞIZLARINDAN GİRİŞİMLERİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ...

“Ben 8 yıldır Tekel'de çalışıyorum, para kazandığım için çevrem ailem bana değer veriyor, ama 8 yıl önce kimse beni sevmez saymazdı, çünkü ben bir kızdım evde oturmaya mahkûm olmuş biriydim. Şimdi ise herkes beni seviyor ve sayıyor, çünkü bende bir erkek kadar para kazanıyorum. Kendim ailemde bir şeyler fark ettim. Ben çalışmadan önce hep beni ezerlerdi. Kız erkek ayırımı ailem yapardı, ne

yapsaydım ayıplanırdı, her şey günah diye her zaman azarlanırdım, şimdi artık para kazanıyorum kimse beni ayıplamıyor, istediğim zaman istediğim yere gidiyorum, istediğim zaman gece sokağa çıkabiliyorum. Kimse beni ayıplamıyor.”

(Batman ÇATOM)

“Benim GAP'tan çok beklentim var. Seyitler Mahallesi'ni biliyorsunuz altyapısı hiç yok her taraf çamur pislik içinde kış aylarında yaz aylarında karasinek, sivrisinek, hayvan pisliği ne isterseniz var. Ben dul bir kadını 5 çocuğum var hiçbir gelirimiz yok. Ne kendim okula gittim ne büyük kızımı okula gönderdim tek bir göz odamız var. Küçük bir mutfağımız var. Tuvaletimizde dışarıdadır. Neredeyse evimizde üstümüze düşecekti bir gün ÇATOM'a gittim kendimi anlattım evimi anlattım. Bana bir dilekçe yazdılar, elime verdiler beraber Valiliğe gittik. Hayatımda ilk kez valiliğe gitmişim Vali Yardımcısı'na dilekçeyi verdim benimle gelen kişi buraya yazdıkların doğruluğu diye sordu. Vali Yardımcısı bana evimin damını yapacak para verdi. Birde hoca benim bir işte çalışmam için teklif etti. Nasıl bir iş diye

sordum. Yatılı okulda mutfakta çalışacağım aylık 500 YTL Valilik tarafından ödenecekti. Birde çocuklarımı okula kayıt edecektim sonunda işi kabul ettim 8 ay çalıştım artık birazda olsa evimize sıcak yemek girmeye başladı. ÇATOM'un sayesinde artık kendi haklarımı araya bilirdim. Bazı şeyler öğrendim. Kadın hakları ile ilgili nereye gidebilirim kimler bana yardımcı olabilir. GAP İdaresi'nden kırsal kesimde ÇATOM'ların sayısını artırıp ÇATOM'lara daha çok destek vermesini istiyorum. Çünkü ÇATOM bizim dertlerimize ortak oluyor. Bizlere ne konuda olursa olsun yardımcı oluyorlar ister doktor, ister ilaç ister iş ister çocuk kaydı ister para ister eğitim konusunda her şeye yardımcı oluyorlar.”

(Batman ÇATOM)

“45 yaşlarında 7 çocuk annesi olan olan Yusra Y. adlı kadın, eşinin çocuklarına bakamamasından dolayı 6 ay gibi bir süre içerisinde evinden ayrı yaşamaktaydı ama ortada bakıma muhtaç 7 tane çocuk vardı. Okuma yazması olmayan Yusra Hanım'ın ayrıca Cizre gibi kapalı bir ortamda çalışıp para kazanma imkânı da hiç yoktu. Çocukları düşünerek tekrar eşine döndü. Sonra eşi yüklü bir borç bırakarak memleketi terk edip onları kaderleriyle baş başa bıraktı. Geçirmiş olduğu sorunlar Yusra Hanım'ın psikolojik sorunlar yaşamasına neden oldu. Gitmiş olduğu bir doktor tarafından çevre değiştirip dinlenmesi gerektiği söylendi ama buna imkan yoktu.

Biz yaptığımız mahalle çalışmaları sırasında tanıştığımız Yusra Hanım'ı ÇATOM'la tanıştırdık ve amaçlarımızı anlattık. Yusra Hanım artık dikiş makinesi kullanabiliyor. Sipariş alarak para kazanıp çocuklarına ve ev ekonomisine katkıda bulunuyor. Bunun yanında psikolojisi de düzelmeye başladı. Yaşça katılımcılardan büyük olduğu için onu herkes hala diye çağırıyordu. Artık ÇATOM'un da bir halası vardı.”

(H. Ş., Şırnak, Cizre ÇATOM)

"11 kişilik bir ailede yaşıyorum. Annem ev hanımı, babam emekli işçidir. Okulu ilkokula kadar okuyabildim. Okul bittikten sonra evde çok sıkılıyordum. Benim istediğim bu değildi. Ben okumak, farklı sahalarda eğitim almak, arkadaş topluluklarında bulunmak istiyordum. Ve sonunda istediğimi buldum. Arkadaşlarım ÇATOM'a gidiyorlardı. ÇATOM'da istediğim gibi etkinlikler mevcut bulunmaktaydı. Ailemin izin vermemesine rağmen ÇATOM'a gittim. Ailem baskıcı bir aile değildir, fakat toplumda kızların dışarıya çıkmaları ayıptır. Bu bakış açısı yüzünden izin vermiyorlardı. Bunlara rağmen devam ettim. Sosyal faaliyetlere katıldım, yani ÇATOM'un tüm faaliyetlerine katıldım. Yaptığım el işlerinden para kazanmaya başladım. Kafamda bir iş yeri açma fikri oluşmuştu. ÇATOM'da iş kurmak isteyenlere yönelik Anatolion Artisans Vakfı tarafından girişimcilik eğitimi verilecekti. Bir haftalık bu eğitime katıldım. Artık iş konusunda bilinçlenmiştim. Eski evimiz iki katlıydı. Evin altındaki dükkânı çeyiz dükkânı olarak açmak istedim. Fakat babam emekli olunca evimizi Yakubiye Mahallesi'nden, Bağlarbaşı Mahallesi'ne taşındık. Artık ÇATOM'a sık sık

gidemiyordum. Yalnızca bilgisayar dersine gidiyordum. Daha sonra Belediyenin verdiği Mikro Kredi'den yararlandım ve ablamla beraber bir nakış makinesi aldık. Evde çalışarak çeyiz siparişleri almaya başladık. Bir gün saha sorumlumuz Neslihan Aktaş beni çağırarak ÇATOM'da gönüllü olarak kursiyerlere eğitim vermek ister misin dedi. Bende seve seve kabul ettim. Çünkü bu benim yıllardır hayal ettiğim bir şeydi. Düşündükçe içim içime sığmıyordu. Artık birikimlerimi arkadaşlarımla paylaşacaktım. ÇATOM sayesinde açık liseyi okumaktayım. Şu an da zaten açık lise 3. sınıf öğrencisiyim. Biçki dikiş, makine nakışları ve girişimcilik konularında sertifikalar aldım. Bunlar benim işime çok yaradı.

ÇATOM kadınlar için ailelerin göndermedikleri okullar gibi çok amaçlı. Benim kadınlara tek sözüm içinizdeki umudu hiçbir zaman kaybetmeyin. Bir gün mutlaka onlar için güneş doğacaktır. Mutluyum çünkü artık ÇATOM'da gönüllü olarak makine nakışları eğitici olarak görev yapıyorum."

(A. A., Şanlıurfa Bağlarbaşı ÇATOM)

"19 yaşındayım. Bazı sebeplerden dolayı köyden kente göç etmek zorunda kalan 12 nüfuslu bir ailenin 4. çocuğuyum. Köy olanaklarından dolayı kazandığımız gelir kaynağını şehirde kazanmamız olanaksız. Babam 58 yaşında ve sağlık problemlerinden dolayı çalışmıyor. Bizlerden birisinin ailemizi geçindirmesi gerekiyordu. Ben ve benden büyük üç ablam kendimize iş aramaya başladık. Bir dikim atölyesi işçi arıyordu. Oraya müracaat ettik ama dikiş makinesi kullanamadığımız için bizi almadılar. Ailede dört kız kardeş olarak yapabileceğimiz en iyi işin bu olduğuna karar verdik ve eğitim alabileceğimiz bir yere ihtiyacımız vardı. Tam o zamanda ev ziyareti yapan ÇATOM sorumlusu Şükran ALTUN'la tanıştık. ÇATOM'da ki eğitimleri anlattığında tam bize göre bir yer olduğuna karar verdik ve dört kız kardeş kaydımızı yaptırarak, ÇATOM'a geldikçe her gün yeni şeyler öğrendiğimizi fark ettik. Usta öğreticilerin çabasıyla ve kurduğumuz sıcak arkadaş ortamıyla daha da çok cesaretlendik. Dikim alanında kendimizi artık bir yerde çalışabilecek kadar geliştirmiştik ve tekrar iş aramaya başladık Şükran Hanım bize başka yerde çalışma yerine

kendi işimizi kurmamızı söyledi maddi durumumuzun düşük olduğunu da biliyordu. Bize mikro kredi merkezine başvuru yapmamızı söyledi. Onun yardımıyla başvuru belgelerini hazırlayıp teslim ettik. Kısa bir süre sonra yanıt geldi ve kredi isteğimiz onaylanmıştı. Parayı aldıktan sonra hemen evimizin içinde atölye kurduk. Artık üretim yapmaya başlamıştık. Babam da yaptığımız ürünlere pazar bularak satış yapmamızı sağladı. İşimiz bu şekilde devam ettiriyor ve ailemizi bu şekilde ayakta tutuyoruz

Geriyе baktığımda yeni bir hayata başladığımızı daha doğrusu daha yenedünyaya geldiğimi düşündüm. Bu sadece bir gelire sahip olmak değildi. Daha okuma yazma bile bilmiyordum ama şimdi kendi ayaklarımın üzerinde durabiliyorum. Bendeki bu değişim bu cesaret kendimi tanıdıktan sonra oldu. ÇATOM'a geldikten sonra kendimi tanıdım. Bu yüzden beni bana tanıtan ÇATOM'a minnettarım."

(R. S., Batman Merkez ÇATOM)

"Ben eskiden ÇATOM katılımcısıydım. İşyeri açma konusunda hayalim bile yoktu. ÇATOM' da bir eğitici tarafından keçeden heybeler yaptırılmaktaydı. Eğitici haftada iki gün keçe işleme üzerine eğitim veriyordu. Eğitici ile ÇATOM' da birkaç ay çalıştım. Bana ÇATOM' da el sanatları eğitici olmam teklif edildi. ÇATOM' da eğitici olarak 1999 yılında göreve başladım. Eğitici bir süre sonra ayrıldı. Keçeden nihale ve heybe yapıyorduk. Ancak bu yeterli değildi. Küçük terlikler ve nazarlıklar da yapmaya başladık. Katılımcı sayısı 400'e ulaşmıştı. Katılımcılar para kazanmaya başlamışlardı. Katılımcılara her gün "Keçeden başka ne yapabilirsiniz? Düşünün" diye soruyordum. Onların yapmış oldukları işleri hor görmüyordum. "Daha gelişmiş hale getirerek insanların gözüne nasıl hoş gösterebilirim?" diye her gün kendi kendime soruyordum. ÇATOM' da keçe üzerine el işlerini ÇATOM katılımcılarına göstermekte ve onları eğitmekteydim. Bir gün Amerika'dan bir grup geldi. Yıldız Hanım, Deniz Hanım ve Mehmet Bey bizi ziyarete geldiler. "ÇATOM' da genç kızlarla, kadınlarla ne yapabiliriz?" diye sordular. "İstedığınız şeyleri gönderin. Biz yaparız" diyerek onları yanıtladım. "Beğenirlerse devamını getiririm. Beğenmezlerse vazgeçeriz" diye düşündüm. Yıldız Hanım ÇATOM' a keçe parasını verdi. İşlenen motifler alındı ve örnek olarak Amerika'ya götürüldü. GAP İdaresi beni ÇATOM Sorumlusu olarak görüyordu. Toplantılara beni de davet ediyorlardı. Her yerde beni takdir ederlerdi.

F.M.H. Hanım'la birlikte Mardin'e gittik. Arabanın arkası dolu doluydu. Fatma Hanım bize Mardin'de eğitim verecekti. Fatma Hanımın elinde noel çorapları vardı. Bize "Bunu yapabilir misiniz?" diye sordu. İş deyince üzerimde gelinliğim olsa dururum. Bu nedenle "İş mi bu? Biz bunun alasını yaparız." diye yanıt verdim. Biz Fatma Hanıma bir hafta içinde birkaç tane örnek hazırlamıştık. Mahalle ve yoksul insanlar adına ben burada varım. Fatma Hanım bize eğitim verdi. Eğitimden önce biz kırmızı ve yeşil noel çorapları üzerinde çalışıyorduk. Sipariş üzerine çalışıyor, eğitimini alıyorduk. Çok çok mutluyduk. Hem eğitim hem sipariş aldık. Cıvı cıvı bir ÇATOM' du. Herkes mutluydu. Akşam 9'a kadar kalırdık orada. 2001 yılı Ağustos ayında siparişi gönderdik. 600 büyük, 1200 küçük noel çorabı siparişi göndermiştik. Toplam 150 kişi yararlanmıştı. 12 000 Dolar tutarında siparişi yerine getirmiştik. Yerimizi büyüttük. ÇATOM' un alt katındaki atölyeye taşındık. Ben hemen her gün radyo ve televizyon programlarına katılmaktaydım. Ankara'dan aranıyordum. Canlı yayına konuk oluyordum. CNN, Star, ATV, Show TV, TRT geliyordu. Başka insanlar da ÇATOM' a ilgi gösteriyorlardı. "Bizlere de yol gösterin. Biz de aynı şeyleri yapalım" diyorlardı. Biz ÇATOM' da insanlara yapabilecekleri şeyleri göstererek onların sevgisini kazandık. Eve para girmesi gerekiyor. Eğitim, sağlık sorunu her şey maddiyattan geçiyor. Katılımcıların hiçbirinde hiçbir şey (para) yok.

Ben lise mezunuyum. Açık Öğretimde Sosyal Bilimler okuyarak üniversite eğitimime devam ediyorum. ÇATOM' dan Ocak 2003'de ayrıldım. O zaman üretkenliğimi bırakmıştım. Benimle

iş yapan kadınları bırakmıştım. Ben ÇATOM' da ki işimden ayrılınca kanadı kırık kuş gibi oldum. Ocak ve Şubat ayları işsiz olarak geçti. Elimde bir tek son aldığım maaşım vardı. Bu parayla geçimimi mi sağlayacaktım, yoksa iş mi kuracaktım? Kredi alarak iş kurmayı düşündüm. Ama bu riske giremedik. "Krediyi geri ödeyebilir miyim?" diye çok düşündüm. Gece uykularım kaçıyordu. "Keşke gece olmasa" diye düşünüyordum. Çünkü gündüz daha iyi düşünüyordum. Her gün bu çarşıya geliyor burada dolaşıyordum. Benim savaşımların kazanması içindi. Kendi kendime "Yasemin bu eğitimleri boşuna mı aldın?" diye düşünürdüm. Anatolian Artisans Vakfı tarafından verilen GİRİŞİMCİLİK EĞİTİMİ' ne katılmıştım. Kendi kendime eğitimde yer alan tiplerden "Akıllı Aynur mu olsam, Tasarrufçu Tayyibe mi olsam?" derdim. Sokak tezgahı açmayı düşünüyordum. Şimdi bulunduğum dükkanın sahibi Tevfik Ağabey aklıma geldi. Kendisi devlet dairesinde çalıştığı için dükkanı ancak hafta sonları açıyordu. Bir de okul dışı saatlerde oğlu açıyordu. Ama bu dükkan çoğunlukla kapalıydı. Ona bir gün "Beraber çalışmaya ne dersiniz?" diye sordum. O da "Olur, yarın sabah 9'da gel." dedi. Anahtarı elime verdi. Biz şimdi beraber çalışıyoruz. Bana "Dükkan benim değil sizin, istersen kadınları topla, burada çalış, istersen eve iş ver." dedi. Dükkan bizim ama iş yapacak hammadde yoktu. Elimde 3-4 parça iş vardı. Ama ben bununla iş yapamazdım. Kız kardeşim bir markette 100 bin YTL aylıkla çalışıyor, onun parası evin geçimine gidiyordu. Evde kız kardeşim ve annem dışında 15 yıl önce felç geçirmiş yatalak durumdaki babam ile büyükannem ve büyükbabam var. Kendi kendime "Başka herkesi boş ver. Sen KENDİ GÜVEN KREDİ' ni kullan" dedim. Boncukçuya gittim. Boncukçu "Hoca dükkan senin, hiç vermesen bacım helal olsun." dedi. Keçeci "Sana istediğin kadar keçe helal olsun." dedi. Boyacı da aynı şekilde. Ben şok oldum. Kadınların yanına gittim. "Alın size malzeme. İşe girişiyoruz. Paranızı ödeyemezsem..." dedim. Kadınlar da "helal olsun" dedi. Hammadde borç. Süre isteyen yok. Hammadde, malzeme, el emeği dahil 5 bin YTL' lik işe girdim. Bu işin yarı giderini el emeği oluşturuyor. Ben şu anda 400 katılımcının 90'ı ile çalışıyorum. Onları gruplara ayırdım. Kanaviçe işleyenler, çevre yapanlar, boncuk dikenler, keçe kesenler, boya yapanlar, keçe üzerine aplike çalışanlar vb. Ben bu işi kadınlara verdiğim zaman önce onlarla konuşuyordum. Çocuklarını okutmaları şartıyla onlara iş veriyordum. Bana çocuklarını özellikle kız çocuklarını okutacaklarına dair söz veriyorlar. Okutma şartını yerine getirmeyenlere "size iş yok" diyorum. Onların çocukları için kişilerden kırtasiye, giyecek yardımı alıyorum. Bu yardımlar bana koli ile geliyor. Ben bazı kişilerden onlar için eğitim bursu alıyorum. Şu anda çalıştığım 90 ailenin 20 kız çocuğuna burs buldum. İlkokulda okuyanlar için 20-25 bin YTL, ortaokul ve lise için 50-100 bin YTL, üniversite için 120-150 bin YTL arasında kişi başına burs veriliyor. Bursu verenler kişiler ve şirket sahipleri. Giysi yardımını daha çok benim çalıştığım kadınların çevresindeki çalışma gücü olmayan aileleri tespit ederek veriyoruz. Para yardımı yapmıyoruz. Yardım yapmaya çalıştığımız insanlar köyde bile geçim yapamayıp kentin en ücra yerinde yaşayan insanlar.

Bu insanları ÇATOM' un sayesinde tanıdım. Ben yapmış olduğum her şeyi ÇATOM' dan öğrendim. Ben ÇATOM' da yetiştim. O olmasaydı ben de yoktum. Biz ÇATOM' da çalışırken erkekler kızlarını, eşlerini ÇATOM' a göndermiyordu. Gider onlarla konuşurduk. Erkekleri ÇATOM' a davet ederdik. Bu şekilde erkekleri ikna ederek kadınların, kızların ÇATOM' a gelmelerini sağladık. Ben yaptığım işin muhasebecisiyim. Hesap tutmayı daha önce ÇATOM' da yapmış olduğumuz siparişleri yerine getirirken öğrendim. Amerika'ya göndermiş olduğumuz siparişler bana hesap yapmayı öğretti. Parayı kazanıyoruz. Paramızı tekrar hammaddeye dönüştürüyoruz. Meral Horne ile işi gerçekten iş olarak yapmayı öğrendim. Bir işi yaptığım zaman hiçbir kusur olmaması gerektiğini öğrendim. Eskiden kendi bilgime göre tasarlardım. Katılımcıya kendi dediğim gibi yapmasını söylerdim. Katılımcıyı kendi keyfine bırakmazdım. Meral Hanım'dan bunun doğru olmadığını öğrendim. Kaliteyi öğrendim. Eskiden keçeği kağıda boyama riskine girmedik. Küçük kaplarda boya yapırdık. Keçenin nasıl boyandığını öğrendim. Şimdi biz keçeimiz boyuyoruz. Keçeği en az 40-50 m. alıyoruz. Yakubiye Mafilişi'ne götürüp oradaki kadınlarla birlikte boyuyoruz. ÇİFTİMCİLİK EĞİTİMİ'NDEN kendi başıma iş yapabilmeyi, boş oturmamayı öğrendim. Benim başarımda Yıldız Hanım'ın verdiği olduğu eğitimin çok çok büyük katkısı olduğuna inanıyorum. Bu dükkânda çarşı esnafı bana son derece saygı gösterdiler. Hepsı "Hocam bir şeye ihtiyacın var mı?" diye soruyorlar. Aslında çarşı esnafı bu duruma alışkın değil. Ben Urfa'da bir ilkim. Bizden sonra çarşı esnafından bir kişi de karısını ve kızını kendine yardım için getirmeye başladı. Ben 22 Mart 2003 tarihinde işe başladım. Dükkân sahibi ile birlikte fuarlara katılıyoruz. İl dışındaki, yurt dışındaki fuarlara dükkân sahibi gidiyor. Giderken benim ürünlerimi de götürüyor. Kaça sattıysa o parayı getirip bana veriyor. Ben de ilde düzenlenen fuarlara katılıyorum. Ben de onun ürünlerini götürüyorum. Onun ürünlerini sattığımda parayı dükkân sahibine veriyorum.

Kendi ürünlerimin satışından kazandığım para benim oluyor. Ben annemle birlikte bu dükkânda çalışıyorum. Şimdi kız kardeşim de çalıştığı işten ayrıldı, bize katıldı. Ayda ortalama 500-600 bin YTL kazanıyoruz. Bu dükkân çok ilgi çekiyor. Satılan ürünler Urfa'ya özgü olduğu için ve dükkânda bayanlar çalıştığı için yerli ve yabancı turistin ilgisini çekiyor. Çünkü Urfa'da bizden başka dükkân sahibi kadın yok. Ben bu işte "ÖZÜ ÖZLE ÖZLEŞTİRMEK İSTEDİM" Keçeği Urfa'dan alıyorum. Kayseri'den Balıkesir'den almak istemedim. Bu işte en çok ÜRETKEN KADIN OLABİLMEK hoşuma gidiyor. Daha çok insan tarafından takdir edilmek hoşuma gidiyor. Keşke bizim kadınıımız da böyle bir şey yapsa. Urfa'da örnek model oluşturmak hoşuma gidiyor. İş yaşamı bana daha fazla diyaloga girmeyi öğretti. Burada kadın, erkek, turist, herkesle beraberim. ÇATOM' da kadınlarla tanıştım. ÇATOM' da çevrem genişledi. Bu dükkânla birlikte çevrem daha da genişledi. Hoşgörülü olmayı öğrendim. Sabırsızdım. Sabır ve hoşgörüyü öğrendim. En çok keçeği taşımada zorluk yaşıyorum. Keçeği kendim taşıyorum. "Keşke bir arabamız olsaydı" diyorum. Keçeği taksiyle taşımıyorum. "Taksiye 5 milyon vereceğime o parayı bir kız/kadına veririm. İş yaptırırım" diyorum. Benimle birlikte çalışan sipariş verdiği hanımlar işçiye ben de işçiyim. Onlar işverense ben de işverenim. Zaten bu şekilde beraber iş yapabiliriz. Onları ben horlasam onlarla birlikte kesinlikle iş yapamayız. Ben onlara "iki saatte bu sipariş hazır olmalı" dediğimde benim sözümü ikiletmezler. Bir işte başanın sırrı SABIR ve GÜVEN. Yapacağın işe ve iş yaptırdığın kişilere. Bir de insanlarla çalıştığın için çok geniş olmak lazım.

Beş yıl sonrası için çok güzel siparişler alacağımı düşünüyorum. Daha güzel hayallerle yaşıyorum. Aydınlık ve güzel günler görmeyi düşünürüm. Sabancı gibi holding kurup KEÇE HOLDING olup binlerce hanım, binlerce genç kıza beraber çalışacağız."

(Y. B., Şanlıurfa, Bağlarbaşı ÇATOM)

"ÇATOM' ların ve ÇATOM katılımcılarının yüzlerce öyküsü arasından seçilen bu örnek başarı öyküsü Batman ÇATOM' da gerçekleşmiştir. 2001-2002 yılları arasında Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ile işbirliği içinde Çok Amaçlı Toplum Müdahalelerinin saha sorumlularına "Kendi İşini Kendin Kur" (Kendi eğitimi ve eğitici eğitimi verilmiştir. Batman ÇATOM saha sorumlusu yeni bilgilerini hemen değerlendirmiş ve keçeğini kurmayı düşünen ÇATOM katılımcıları için bir eğitim programı düzenlemiştir. Batman ÇATOM' da düzenlenen "Kendi İşini Kendin Kur" eğitimi sonrasında üç katılımcı saha sorumlusuyla beraber başlatmayı düşündükleri işler konusunda fizibilite çalışmalarında bulunmuştur. Aşağıda isimleri yazılan bu katılımcılar ÇATOM' da okuma-yazma, sağlık eğitimi, ilkyardım ve biçki-dikiş ve nakış kurslarına katılarak kendilerini yetiştirmiş ve özgüven duygularını artırmış bireylerdir.

• N. Ö. : 1963 doğumlu. Beş çocuk annesi ve dul. Türkçe

konuşmayı ve okuma- yazmayı ÇATOM' da öğrendi.

• H. S. : 1970 doğumlu. Bekar. İlkokul mezunu.

• Ş. Ü. : 1981 doğumlu. Bekar. İlkokul mezunu.

Fizibilite çalışmaları sonrasında dikim ve ev tekstili sektöründe iş kurmaya karar veren 21-28 yaşları arasındaki 3 genç kadın Türkiye Kalkınma Vakfı Girişimi Destek Fonu'ndan 3 Milyar 800 Milyon TL kredi alarak işlerini başlatmışlardır. Valilik tarafından da boya, ütö, ütö masası, altı sandalye, iki sehpa ve kesim masası girişimi desteklemek amacıyla karşılıksız olarak verilmiştir. Geçmişte allelerinde kimsenin çalışamaması nedeniyle maddi sıkıntılar yaşayan bu üç katılımcı, şu anda açtıkları dikim evi sayesinde, sipariş alma yoluyla kendi geçimlerini sağlamanın yanı sıra çevredeki diğer genç kızlara örnek oluşturmuşlardır."

(Batman ÇATOM)

“1965 yılında Mardin’in Ömerli ilçesinin Kocasirt köyünde doğdum. Beşi erkek, ikisi kız 7 çocuğum var. 22 yaşındaki en büyük oğlum Açıköğretim Fakültesi’ne devam ediyor. Onun küçüğü olan 21 yaşındaki oğlum üniversite sınavına hazırlanıyor. 20 yaşındaki ve 18 yaşındaki diğer oğullarım da üniversite sınavına hazırlanıyor. Yani dört oğlum da bu sene üniversite sınavına girecek. Kızların büyüğü orta bir, küçük olanı ise ilkokul üçüncü sınıfa devam ediyor. En küçük oğlum ise seneye okula başlayacak.

Daha önce Merkez ÇATOM’da kilim ve hediyelik eşya kursuna devam ediyordum. Proje tarafından Mardin Kişniş Restoran kurulduktan sonra resmi açılışı olan 2006 Haziran’ından beri

bu restoranda çalışmaktayım. Burada çalışmaya başladıktan sonra hayatımda çok önemli değişiklikler oldu: Hayatımda ilk defa para kazanmaya başladım. Ve gelecekle ilgili daha umutlu oldum çünkü bu sene üniversite sınavına hazırlanan 4 yetişkin oğlum var. Bunların hepsinin birden üniversiteye başlaması durumunda daha önce “ne yapacağım” diye düşünürken şimdi daha cesur hissediyorum. Çünkü artık evde para kazanan birisi var. Ve bundan dolayı çok mutluyum! Burada çalışmaya başladıktan sonra kendime güvenim olmaya başladı. Bize bu restoranın açılmasında emeği geçen herkese çok teşekkür ediyorum.”

(F. B., Mardin ÇATOM)

“1968 yılı Kızıltepe doğumluyum. 1 kız üç erkek olmak üzere 4 çocuğum var. Çocuklarımdan en büyüğü olan 18 yaşındaki kızım bu sene üniversiteye hazırlanıyor. 17 yaşındaki oğlum da lise sonda okuyor o da bu sene üniversite sınavına hazırlanıyor. Diğer oğlum orta ikiye gidiyor, en küçük oğlum ise seneye okula başlayacak.

Kişniş Restoran’da çalışmaya başlamadan önce hiç çalışma deneyimim olmamıştı. Restoran resmi olarak açılmadan önce burada kuru gıda satışında çalışmaya başlamıştım. Daha sonra burada eğitim yemekleri çıkarmaya başladık. Akabinde de burası restoran oldu ve burada çalışmaya başladım. Çalışmaya başlamadan önce para yüzünden aile içi kavgalar oluyordu. Hatta kavgalar o kadar büyümüştü ki neredeyse boşanma aşamasına gelmiştik. Çocuklarım para istediğinde para veremiyordum. Eve bir şey alınması

gerektiğinde eşimden istemek zorunda kalıyordum ve bu da kavga sebebi oluyordu.

Çalışmaya başladıktan sonra aile içi kavgalar neredeyse sonlandı. Artık eşimden para istemek zorunda kalmıyordum, çocuklarım para istediğinde onlara harçlık verebiliyordum. Böylece geleceğe daha umutlu bakmaya başladım. Artık çocuklarımdan geleceğiyle ilgili de daha olumlu bakıyorum. Umarım bu restoran başarılı şekilde devam eder ve daha iyi yerlere gelir ve geleceğe daha umutla bakarız. Bu projede bize yardımcı olan arkadaşlara çok teşekkür ediyoruz. Umarız bu projenin devamı gelir ve başka arkadaşlar da bizim gibi faydalanır.”

(T. G., Mardin ÇATOM)

“2000 yılından bu döneme kadar Kilis ÇATOM’un çeşitli faaliyetlerine aralıksız olarak devam eden, A.Y. bu zaman içerisinde kendini yetiştirerek (Açık Öğretim lise bitirmeleri , sosyal etkinliklerde aktif rol alışı v.b.) ve topluma kendini kabullendirerek (3 dönem kurul üyeliğine seçilişi, görev ve sorumluluklarını yerine getirmedeki sorumluluk bilinci) üstün

bir başarı göstermiştir. Bunun olumlu sonucu olarak da şuan Şube YOYAV ÇATOM koordinatörü olarak görevlendirilmiştir. Oldukça da başarılı çalışmalarına devam etmektedir.”

(A. Y., Kilis ÇATOM)

"Kuafor Kursu katılımcısı olan S. G.'nin hayat öyküsü ÇATOM model kadınına örnek gösterilebilir; S. Hanım 40 yaşında evli ve 3 çocuk annesidir. Çocukluğu ve yaşamı kırsalda geçmiştir. Görücü usulüyle evlenmiş ve uzun yıllar maddi sıkıntı çekerek yaşamını sürdürmüştür. Zaman zaman evde küçükbaş hayvan besleyerek aile bütçesine katkıda bulunmuştur. Güncel ve sosyal yaşamdan uzak gelenek ve göreneklerin baskın olduğu ataerkil bir aile yaşantısı sürerken, komşusuyla sohbet ortamında ÇATOM'u tanır. Bunun üzerine eşinin ve kayınpederinin baskılarına rağmen ÇATOM kuaforluk kursuna kaydını yaptırır. Amacı bir meslek edinmek ve kendini yetiştirerek kendi işletmesini açmaktır. Biliyordur ki azmi ve çabasıyla bunu başaracaktır. Ancak çevresi onun bu azmini desteklemek yerine (eşi kayınpederi ve komşuları) alay ederek ÇATOM'a devam etmesini engellemeye çalışırlar. Evin işinin yoğunluğu, ÇATOM'un evine uzaklığı S. Hanım'ın ÇATOM'a devamını engelleyemez. Kuaforluk kursuna devam ederken kendisi ve ailesi için çok gerekli olan temel hayat bilgilerini de

almaktadır. Kısacası yeniden yaşama bir başlangıç yapmaktadır. Kuaforluk kursunda hızla kendini yetiştiriyordu. Bu arada da haftanın belli günleri Çıracılık ve Yaygın Eğitim'e devam ederek Kalfalık Belgesi'ni alma çabasına girmişti. Çünkü hedefi olan kendi iş yerini açmak istiyordu.

Zaman hızla ilerledi. S. Hanım ÇATOM'la tanışalı tam 2 yıl olmuştu. Kendini mesleğinde oldukça iyi bir seviyede yetiştirmiş ve bu arada da Kalfalık Belgesi'ni almıştı. Sıra iş yerini açmaya gelmişti. Bunun için gerekli mekanı ancak evinin altında ahır olarak kullandığı yeri temizleyerek işe başladı. Artık hayali gerçek oluyordu. İşletmenin kurulma aşamasında kişisel borçlar alarak gerekli olan donanım ve malzemeleri de temin etti. Yasal girişimlerini de tamamlayarak işletmeyi hayata geçirdi. Tabi en büyük manevi desteği ÇATOM tarafından alıyordu."

(S. G., Kilis ÇATOM)

"Beni yiten, 1983 Batman doğumluyum. 8 kardeşten 3. çocuğum. İlk ÇATOM'a geldiğimde herhangi bir eğitim ve bilgi yoktu. Kendimi yetiştirip eğitim almak ve para kazanmak istiyordum. İlk önce okuma yazma kursuna kaydını yaptırдыm. Böylece kendime güvenim artmaya başladı. Bundan sonra para kazanıp herhangi bir iş yapmak istiyordum. Çünkü maddi durumumuz çok düşüktü. Hiçbir gelirimiz yoktu. Babam da hasta, yatalak durumda ayrıca bendeki büyük ablalarım evli yani kısaca evin geçimini benim üstlenmem gerekiyordu. ÇATOM merkezinde geçen sene sonunda açılan dikiş-nakış atölyesine kaydımı yaptırдыm. Üç ay eğitim aldıktan sonra para kazanmaya başladım. Para kazanmaya başladıktan sonra kendime olan güvenim iyice artmaya başladı ve kimsenin desteği olmadan kendi ayaklarımın üzerinde durmaya başladım. Batman'daki

esnafları dolaşıp sipariş almaya başladım. Bir manifaturacı bir de çeyiz evi olan dükkanlarla anlaştım. Aylık 600-700 bin YTL civarında para kazanmaya başladım. Daha sonra bir makine alacak parayı biriktirdim ve kendi evimizin bir odasını dikiş atölyesi yapmaya karar verdim. Şükran Hoca bana kefil oldu. Taksitle ikinci el üç dikiş makinesi ve bir overlok makinesi aldım. Kendi kızkardeşim ve ÇATOM'da dikiş-nakış atölyesinde eğitim gören iki kızı daha yanıma aldım. İleride daha büyük bir mekana taşınıp, işlerimi daha genişleterek çok başarılı olmayı hedefliyorum.

Bize bu imkanları sağlayan GAP-UNDP projesine ve destek olan herkese çok teşekkür ediyorum."

(A., Batman ÇATOM)

Hepimiz hayatımız boyunca birçok roman hikâye okumuştur. Hepimizin hayat hakkında birçok düşüncesi, yaşayışı, deneyimi vardır. Peki, ama okuduğumuz onca öykü, hikâye denemesi sadece okumak için mi okuyoruz yoksa ders çıkarabiliyor muyuz? Hayatımız bir sınav peki bu sınavı kaçımız geçebiliyoruz. Tek suçumuz kadın olmak diye horlanıyor, itiliyor, zorla evlendiriliyor, okumak isterken dolaylı bencilce ikinci sınıf muamelesi görüyoruz. Ama buna dur demek için okumalı kendimizi geliştirmeliyiz. Yaşınız ne olursa olsun kim ne derse desin kimseye aldırmandan hayal ettiklerinizin ardından gidin. Şunu unutmayın inanmak başarmanın yarısıdır. Ben de hayalleri arkasından giden biriyim ve başardım. Allah izin verdiği sürece devam edeceğim. Ben, Z. D. Benim annem ve babam ayrı, parçalanmış bir ailenin çocuğuyum ama onların ayrı olması beni yıldırmadı aksine daha da kamçılıdı. Ben 11 yaşında çok büyük bir rahatsızlık yaşadım. Arkadaşlarımla top oynarken kafama sert bir şekilde top geldi ve beyin damarımda kopma oldu. Doktorlarım bana okumanın yasak olduğunu söyledi beynimi yormamam gerekiyormuş buna inanmak çok zor oldu. Çünkü okumak ben demek. Kendi mi bulmaktı. Kimseye söylemeden lise sınavlarına hazırlanıyordum bu arada hastalıkla da mücadele ediyordum. Saçlarımı sevmeme rağmen dökülmüştü çok üzülüyordum. Kendimle dalga geçen kendimle barışık biriyim. Okula gidiyordum annem. Hastayım diye liseye yazdırmayacaktı. Ben sınavlara girip kazandım ve evde üç gün aç kalmama dayanamayan annem sonunda liseye yazdırdı. Havalarda uçuyordum çünkü istediğim olmuştu. Bu arada annem tek başına bana ve kız kardeşime bakıyordu. Okula giderken

zorlansam da maddi yönden sıkılsam da aldırıyordum. Okuyordum çünkü hiç unutmam annemle bir gün yayan okula gidip akşamda eve dönmüştük. Ne günlerdi ama güzeldi mutluyduk. Daha sonra üniversite kazandım ama bir türlü gidemedim. Annemin çalıştığı yetmiyordu ben çalışmak istesem de çalışmıyordum çünkü doğuştan ve sonradan gelişen bir engel vardı ayağımda. Ama ben engel olarak görmedim hiçbir zaman. Günlük her şeyimi yapıyordum sadece merdiven inerçikarken zorlanıyordum. Ama bunu engel olarak görmedim. Daha sonra annemi de ikna ederek çalışmaya başladım. Bu arada her yıl üniversite sınavına girmeye devam ediyordum ve kazanıyordum ama ayakta kalmak o kadar zor ki hele ki 3 kadınsanız bu daha zor ama sonunda Üniversite kaydımı yaptırdım artık üniversite derslerine gidiyordum sosyal ortam, arkadaşlar İzmir doğduğum büyüdüğüm yer. Bambaşka okulda en çok beni etkileyen okumanın isteklerinin yaşının olmadığını gösteren 45 yaşında bir ablamız vardı. Ben onu çok sevmiştim saniye ablacım benim, hayat çok garip bir gün buradasınız bir gün bambaşka yerde. Bu arada annem evlendi ve biz Mardin'e geldik doğduğumuz büyüdüğümüz yer değişmişti artık. Kız kardeşim ve ben Mardin'deydik ve ben burada ÇATOM sorumlusuyla tanıştım ve orda insanlara faydalı yararlı neler yapabiliriz? Ben nasıl faaliyetlere ortak olabilirim bunu tartıştık. Bana hayat hikâyemi mücadelemim çok zor olduğunu ama güçlü olduğumu ve kitapta yer alınamayacağımı sordu bende varım dedim. Sizlerle hayatımın kısa bir kesitini paylaştım şuna inanın ki hiçbir şey için geç ve imkânsız değildir.

(Z. D., Mardin, Kızıltepe ÇATOM)

Ben Hude, Mardin' in Ömerli İlçesinde ailemle birlikte yaşamaktayım. Sekiz Çocuklu bir ailenin en büyük kızıyım. Annem ev hanımı, Baba ise şoförlük yapmaktadır. Lise mezunuyum, Okul bittikten sonra okul hayatımda bitti. Ailem il dışına çıkamama izin vermedikleri için ÖSS sınavlarına katılmadım.

Bende aileme inat 3 yıl boyunca evden dışarı hiç çıkmadım. Annem bu durumuma üzülünce bana ÇATOM'a gitmemi söyledi. Bende gitmeyeceğimi söyledim. Bir gün, Annem çok ısrar edince gitmeyi, kabul ettim, herkes çok şaşırdı. Ama benim düşüncem ÇATOM'a kadar gidip kapıdan dönecektim, kayıtların bittiğini ve kurslarda yer olmadığını söyleyecektim. Bir gün ÇATOM' un kapısına geldim tam dönecektim; birisi buyurun kime baktınız dedi. Bu anlatılmaz bir şey burası başka bir kurumdur. Sorumlunun yanına girdik ve ÇATOM çalışmalarını anlattı, bu benim çok hoşuma gitti ve o an devam etmeye karar verdim. Makine Nakış kursuna başladım, Ailem ve ben çok şaşkındık çünkü amacım farklıydı. İlk başlarda öğreninceye kadar çok zorluk çektim, aradan zaman geçince artık satılabilecek eşyalar üretmeye başladığımı gördüm, kendi paramı kazanıyordum. Babamda param olmadığı günlerde, kardeşimi yanıma gönderir ablanda mı para vardır sana harçlık versin derdi. Artık kendime ve aileme katkı olmuyordu. İlk paramı ÇATOM sayesinde kazandım. En önemlisi Ailemin güvenini kazanmıştı. Bu benim için çok önemliydi.

Artık ÇATOM ikinci evim çalışanlar ve arkadaşlarımda ikinci ailem olmuştu. Bir gün tasarımcılar geldi, Ellerinde paçço örneği ile aynısından 500 adet yapılacaktı, bende kendimi yazdırdım. Sergiler, Fuarlar ve aldığımız siparişlerden sonra marka üretecektik ve mağazalarda satılacaktı, bence bu çok büyük bir başarı. Bir gün ÇATOM bizi Savura pikniğe götürmüştü. Hiç unutmam çünkü ilk kez ailem dışında bir grupla ilçe dışına çıkıyordum. Aynı gün ÇATOM sorumlusu yanıma geldi atölyeden çalışanlarından birini İstanbul' a davet ettiklerini söyledi. Ailenle görüşelim izin verirlerse seni götürelim dedi. Ailemi aradım ve çok şaşırdım Babam bana gidebilirsin dedi. O gün hayatım boyunca yaşamadığım mutlulukları yaşıyordum, arka arkaya çok güzel haberler alıyordum. Hayatımda tek başına ilçe dışına çıkmayan ben; İstanbul' a gittim ve uçağa bindim. En büyük hayalim olan İstanbul'u gördüm. Ben öylesine gelmişim buraya ama hayatım değişmişti, artık farklı amaçlarım var. ÇATOM Kurul seçimler olacağı duyurusu yapıldı. Bende adaylığımı koydum ve seçildim. Toplantılar yapıyor hep birlikte, nasıl çalışmalar yapılabilir, Kadınlarımıza nasıl faydalı oluruz gibi ortak kararlar alıyoruz. Demiştim hedefim büyümüştü artık ÇATOM' un yönetiminde ve söz sahibiydim. Çok mutluyum, çünkü bunun için çok nedenlerim var. Bende bir şeyler başarıyorum.

(T. G., Mardin, Ömerli ÇATOM)

"Ben Gülsüm, 1985 Batman doğumluyum. 12 kardeşten 6. çocuk ben oluyorum. İki yıl önce ilk ÇATOM'a geldiğim zaman kilim kursuna kaydımı yaptırdım. Kayıt yaptırdıktan sonra eğitim alıp para kazanmaya başladım. Para kazanmaya başlamadan önce evde hiçbir söz hakkım yoktu. Eve para getirmeye başladığım zaman bu para çok az bile olmasına rağmen bu paranın ev içinde söz hakkımda etkisinin çok büyük olduğunu gördüm. ÇATOM'a devam ediyordum. Bu arada GAP-UNDP projesiyle ÇATOM'a pasta çörek imalathanesi kuruldu. Ama bizim pasta-çörek üretimiyle ilgili bir eğitimimiz yoktu. Kendi arkadaşlarımızda bu alanda çok başarılı olacağımıza söz verdik. Şükran Hocam Batman'daki en ünlü pastanelerin sahipleriyle görüşüp bu konuda eğitim almamızı sağladı. Bu eğitime ailelerimiz katılmamasına rağmen biz devam ettik. Ailelerimiz bizdeki değişimi ve beceriyi fark ettikten sonra bize destek olmaya başladılar. Üç aylık eğitimden sonra öğrendiklerimizi pasta-

börek imalathanesinde uygulamaya başladık. Daha sonra pasta-börek numune üretimleri yaparak okul kantinleri, düğün salonları ve satış yapabileceğimiz bütün işyerlerini dolaşarak kendi tanıtımımızı yaparak satış bağlantıları kurduk. Kurduğumuz satış bağlantıları; düğün salonu, Petrol Ofisi İrtibat Md., Sevgi Market, 4 okulun kantinidir. Bir düğünde bizim yapmış olduğumuz pastalardan tadan bir işadama imalathaneye gelip bizlerle tanıştı. Ve bize bir pastane açma sözü verdi. Aradan 1.5-2 ay gibi bir zaman geçtikten sonra Haziran ayında bu işadaminin desteğiyle ÇATOM Pastanesi açıldı. Şimdiki hedefimiz Batman'da kendi paramızla bir pastane daha açmak.

Bize bu imalathanenin ve pastanenin açılmasında desteği olan herkese çok teşekkür ediyorum."

(G., Batman ÇATOM)

İNSAN HAKLARI

ÇATOM KADINLARININ KENDİ AĞIZLARINDAN İNSAN HAKLARI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ...

“Ne geliyorsa başımıza iyi oluyor, kendi kocamı insan içine koydum, ona saygı gösterdim, yemedim ona verdim, kendim giymedim onu giydirdim, en sonunda benim üzerime evlendi. Ne bana ne çocuklarıma bakıyor, buna rağmen boşanmadım sırf mahalle dost ve akraba dedikodusu olmasın hep içime

attım iş arkadaşlarıma da anlatmadım. Çünkü arkadaşlarımda benimle dalga geçerlerdi alay ederlerdi her fırsat da dedikodumu yaparlardı.”

(Tekel’de çalışan bir kadın, Batman ÇATOM)

“Ne gerek var bunları yazmaya, bizim sorunlarımız çok çok. Kim bizlere yardımcı olacak kimse bu yazdıklarınızı bile okumayacak boşu boşuna yoruluyorsunuz. Sizlerde yazdıklarınızı bir kenara atarsınız. Kendi mahalleme çıktığım zaman çamurdan pislikten geçilmiyor o yetmiyormuş gibi çok sesiz olduğum için bütün komşular bana haksızlık yapıyorlar. Ne kadar mahallede çöp varsa kapımın önüne

döküyorlar. Allah aşkına gelin bakın kış ortası olmasın rağmen karasineklerden içeride oturamazsınız. Ne de ne belediye sahip çıkıyor bu mahalleye kim kime duyuruyor herkes fırsat kolluyor.”

(Batman ÇATOM)

“Kızım, yavrum ne hep boşuna yazıyorsunuz hep boşuna yoruluyorsunuz. Sanki kadının sorunu hiç biter mi? Kadın acı çeken, kadın ne zaman gelip size derdini anlatır. Anlatmaz, anlattığı zaman sevenleri üzülür, düşmanları mutlu olur, hiçbir zaman kadın hiçbir konumda da olsa

konusmaz. Ben bile o kadar derdim var içim kan ağlıyor ama acı çekiyorum ama bir şey anlatmam çünkü hep lafı kalır hiçbir konuda bana yardım edemezsiniz.”

(Batman ÇATOM)

“Bir gün hastaneye gittim. Kapiyi çalmadan içeriye girdimde, kadın doktor hemen beni dışarı çıkarttı, ağladım. Ben cahil olabilirim ama doktor benden daha cahildi. Ben yaşlı başlı bir kadını bana bu kadar bağırmasına gerek yoktu. Öyle

bir zamandayız ki kadın kadını ezmeye çalışıyor. Okuyan kadın okumamış kadını ezmeye çalışıyor.”

(Şırnak ÇATOM)

“Ben 9 yıldır Tekel’de çalışıyorum, 14 yıldır annemi kaybettim. 9 kardeşim var, babam evlendi. Kardeşlerime sahip çıkmak için kendimi feda ettim, gece gündüz çalıştım, onları okutmak, evlendirmek için, çünkü üvey anne hiç bir şey yapmaz hatta çocukları ezmek için elinden geleni yapar, çalıştığım için para kazanıyordum, her kazandığımı kuruşuna kadar kardeşlerime harcıyordum, ama ağabeyim hiç bize

sahip çıkmadı. Ağabeyim evlendi bizden ayrıldı. Bizler sahip çıkmadı, bense evlenmedim kız kardeşlerimin 3’ünü evlendirdim. Şimdi herkes bana evde kaldı diye söyleniyorlar.”

(Batman ÇATOM)

“Kızım güzel bugün bizi bu evde toplanınız hayatta bir gün kimse bizim dertlerimizle ilgili bizi toplamadılar. Ama inşallah her derdimize bize yardımcı olursunuz. Ben kendim dulum 5 çocuğum var ne evim ne destek olan belki sizin sayenizde bana yardım eli uzanır. Çok yoksul bir mahallede yaşıyorum. İnşaat halinde olan bu evde kalıyorum sıvası bile yapılmamış tek bir odanın kapısı ve camı takılmış vaziyettedir. Gelin görün her tarafı çamur içindedir. Komşuların bizlere verdikleri zekat yada fitre paralarıyla geçimimizi yapıyorum. Dul olduğum için her işte de çalışamam sırf dedikodu olmasın

ya yaz aylarında pamuk toplamaya giderim oda komşularla giderim kışken bana da bir sigortalı bir iş bulsaydınız en azından çocuklarıma sahip çıkardım GAP İdaresi'nden, doğuda kadınlar için iş sahaları açmasını, açtıkları iş sahalarının da cahil okumamış kişiler için olmasını istemekteyim. Çünkü ben çok cahil kaldım okumadım. Ama bana sahip çıkın bende çocuklarımla okutayım.”

(Diyarbakır, Huzurevler ÇATOM)

“Ben köyden geldim gidecek bir yerimiz yoktu. Ne kendim çalışıyordum ne eşim çalışıyordu. Sonunda kendimize bir ev kiraladık kiraladığımız evin sıvası bile yoktu. 2 odalı mutfak ve banyosu da dışarıdadır. Evin içinde çeşme bile yoktu. Kaldığımız eve 20 milyon kira veriyoruz. 5 çocuğum var hiçbir gelirimiz yoktur. Mahallemiz de çok çamur var her tarafı pis ve çöp içinde ne muhtar ne belediye temizlik yapıyor. Sizden bir şey istiyorum ne olur işe eşimi koyun eşim günlerce iş aradı bulamadı, bazen ekmek bulamıyoruz yemek için ama ÇATOM sayesinde aş evlerinde bizlere yemek vermeye başladılar. Allah razı olsun ÇATOM sorumlusundan onun

sayesinde sıcak yemek yemeye başladık. İnşallah artık eşime de bir iş bulursa bende güzel bir eve taşınıp çocuklarımla sağlığı iyi olur kaldığım ev çok kötüdür. Sağlık açısından hiç uygun değildir. Sobamız bile yoktur. Kaçak elektrik kullanıyorduk ama şimdi çok araştırma yapıyor. Bende koktuğum için kaçak elektrikten vazgeçtim şimdi odun sobası kurdum ama sobanın içinde tezek kullanıyorum bana yardımcı olun.”

(Diyarbakır, Beşnisan ÇATOM)

“Ben dul bir bayanım 3 tane çocuğum var eşim öldüğü zaman hiçbir gelirimiz yoktu günlük işçi olarak eşim çalışıyordu. Eşimin akrabaları bizlere sahip çıkmadılar. Günlük aç kaldık evimiz bile kiraydı. 4 aylık kirayı ödemedimiyordum. Sonunda Seyitler Mahallesi'ne taşındım ÇATOM'a geldim. ÇATOM sorumlusu beni evlere temizliğe göndermeye başladı. Ne olsa bana yardım yapıyor. Gıda, giyim ve bazen de ilaç yardımı yapıyor. Ayda birkaç kez de

olsa temizliğe gittiğim zaman ev kirasını karşılayacak, tüp, şeker, ekmek alacak param oluyor. Şimdiyse sizden tek bir isteğim var ne olur bana başımı koyacak bir ev verilseydi en azından kira derdinden kurtulurdum. Devlet bana sahip çıksın.”

(Batman ÇATOM)

“21 yaşındayım kendimi çevreme 16 yaşında tanıtıyorum. Çünkü 21 yaşında olduğumu duyan evde kalmış diye söyleyip dedikleri yapacaklar. Kendim çok acılar çekiyorum ev ortamında annem ve yengem beni eziyorlar hele yengem beni hizmetçi olarak görüyor, bizim babamız çalışmıyor, her gün bir gelirimiz yok ama ağabeyim çalışıyor bizlere o baktığı için bizlere baktığı için yengemin istediği gibi olmamız gerekiyor. Bütün gün çalışıyorum ev temizliği, yemek,

çamaşır, ekmek pişirmesi, hamur yoğrulması hepsini tek başıma yapıyorum. Çok acı çekiyorum o yetmezmiş gibi yengemin evini bile temizliyorum. Onun çocuğuna bakıyorum üstelik yengem beni hizmetçi olarak görüyor. Ben bu ortamdan kurtulmak hayatımı düzene sokmak istiyorum ama nasıl?”

(Diyarbakır, Fatihpaşa ÇATOM)

“Kendi iş arkadaşım kocamla evlenmiş, kocamda Tekel’de çalışıyordu. 11 çocuğumuz vardı. Arkadaşım utanmadı 11 çocuğu olmasına rağmen, gelip eşimle evlendi. Ne geliyorsa kadınların başına iyi oluyor. Kadına bekâr erkek yok muydu evli adamla evlendi.”

(Tekel’de çalışan bir kadın, Batman ÇATOM)

“Ben kendimi anlatayım benim babam 1 yıl önce rahmet etti. Babam ölmeden önce hayvan alıp satardı geçimimiz hayvancılıktı. Babam öldüğü zaman bir evimiz bile yoktu 5 kız 2 erkek kardeşlik ağabeylerim evliydi. Ben 27 yaşında bir kızdım bir sürü borç altındaydık, öyle bir evde yaşıyorduk ki evimizin sıvası bile yoktu, tek bir pencerede cam vardı, diğer pencerelerde camsızdı. Ne yapabiliriz? Hepimizin çalışması gerekiyordu. Karnımızı doyurmak için ağabeylerimizde bizlere bakamazlardı, çünkü onlarda çalışmıyorlardı. Ben 27 yaşına gelmiş, evde kalmış bir kız olarak görüldüğüm için ağabeyim diğer mahallede karısını doğumda kaybetmiş 6 çocuklu bir adama verdi. Adamın bebeği 15 günlüktü. Beni sabah istediler akşam yüzük takıldı diğer gün beni 2 bayan gelip adamın evine götürdüler. Ağlayıp kendimi öldüreyim mi? Ne yapabilirim ki?

Ağabeylerim çok yoksul ben çalışıyorum hiçbir gelirimiz yok. Kardeşlerimin durumu inşallah benimki gibi olmaz. Çünkü beni 6 çocuklu babaya verdikleri zaman adamda çalışmıyordu. Bir yoksulluktan çıktım daha büyük yoksulluğa girdim sırf birkaç milyon için bunu yaptılar eğer ben iyi bir eğitim alsaydım belki kendime iyi bir iş bulurdum kendi ayaklarımın üzerinde dururdum. Kimsenin minnetine gerek kalmazdı çok hasta olmama rağmen bir gün doktora beni götürmediler. Çünkü en küçük kız kardeşim çocuk felci geçirmişti. Yatalak durumdaydı. Bize yapacakları masrafı küçük kardeşime yapabilmek için hiç birimizi doktora götürmediler. Ailemin yaptığı bir hata yüzünden kız sakat kalmış.”

(Şırnak, Uludere ÇATOM)

“Batman’da bir dernek tarafından bize yönlendirilen bir kadın, ikinci evliliğini yaptıktan sonra, kocası tarafından çocuklarına şiddet uygulanmış. Buna dayanamayan kadın yoksulluk ve eğitimsizliğin etkisiyle bunalıma girmiş, intiharın eşiğine gelmiş ve kadın en sonunda bileklerini keserek hayatına son vermeye karar vermiş. Bunu yaparken çocukları görmüş ve komşulara haber vermiş. Mahalle sakinleri tarafından hastaneye yetiştirilmiş. Üç gün yoğun bakımda kaldıktan sonra tekrar eve getirilmiş. Sinir damarları kesildiği için ellerini tam olarak kullanamaz hale gelmiş. Bu durumda bize gelen kadının rahatlaması için ilk önce sohbet ettik.

Esas sorunun açığa çıkmasını sağladık. Bu sayede kadın biraz rahatladı. Daha sonra çocuklarına giyim yardımı yapıldı ve burs bağladık. SYDV’ye başvuru yaparak yardım dosyası açtık. Bundan sonra Vakıf tarafından da yardım yapılacağı. Tüm bunlardan sonra kendini toparlamaya başladı ve araştırmak istediğini söyledi. Biz de onu ÇATOM kurslarına kayıt ettik. Eğitimini bitirdikten sonra ona bir dükkan açacağız. Artık yüksek moralle ÇATOM’ a gelen bu kadın hayata bağlanmış oldu.”

(Batman ÇATOM)

“2007 yılı içinde hukuk eğitiminde “Ailenin Korunması, Aile İçi Şiddet, Boşanma ve Nafaka” konuları anlatılmıştır. Eğitime 60 kadın katılmıştır. Eşi tarafından terk edilen ve boşanma davası açmak isteyen 3 kadına da bir avukat tarafından izlemeleri gereken yol hakkında bilgiler verilmiştir. Ayrıca 5 yıl önce evlenip İstanbul’a yerleşmiş, fakat evlendiği kişinin imam nikâhıyla başka bir kadınla evli olduğunu öğrenince babasının evine geri dönmüş ve iki yıl önce ÇATOM

da hukuk eğitimine katılmış olan İlknur, avukatın yol göstermesi sonucunda eşine dava açmıştır. Eşinden 7 TL tazminat 225 TL nafaka almaya hak kazanmıştır. İlknur avukatı olmadan ÇATOM’ da aldığı hukuk eğitimiyle mücadelelerini ve böyle sonuçlandırmasını herkes hayretle dinlemiştir.”

(Mardin, Ömerli ÇATOM)

“Batman Çarşı Mahallesi'nde yaşayan ve kocası tarafından şiddete maruz kalan bir kadın artık intiharı bile düşünmekteydi. ÇATOM' u bilen biri durumu bize bildirdi. Bunun üzerine kadının evine gittik ve gördük ki durumu çok kötü ve kadında depresyon belirtileri başlamış. Kadının herhangi bir geliri olmadığı gibi 4 aylık kirayı ödeyemediğinden dolayı ev sahibi tarafından evden çıkartılmak isteniyor. İlk önce kendisine bir aylık kuru gıda

yardımları yaptık. Dernek olarak kiranın ödenmesi için yardım kampanyası başlattık. Daha sonra SYDV' ye başvuru yaparak bir yardım dosyası açtık. Vakıf tarafından kira yardımı yapılacak. İntiharın eşiğine gelen kadın artık rahatlamaya başladı ve kendini tam toparladığı zaman ona gündelikçi olarak çalışması için destek olacağız.”

(Batman ÇATOM)

“Size biraz içimi dökmek, biraz da benim durumumu yaşayanlar adına başımdan geçenleri paylaşmak istedim. Hayatım boyunca okul sıralarına hep hasret kaldım, ailem okumama asla ikna olmadı. 18 yaşında ailemin isteği üzerine görücü usulüyle evlendim. Bu evliliğinden bir kız çocuğu dünyaya getirdim. Eşim bana sürekli şiddet uyguluyordu. Kızım için katlanmak zorundaydım. Bir gün yine beni döverek evden kovdu. Buna inat kendimi eğitmeye karar verdim. 2003-2004 yılları arasında ÇATOM' da açılan okuma-yazma kursuna katıldım. Bunu duyan eşim beni tekrar eve aldı. Gittikçe istemesem bile buna mecburdum ailem bile bana baktıkça pek gönüllü değildi.”

ÇATOM' da aldığım bilgiler sayesinde kendime güvenim biraz da olsa artmıştı. Ama kısa sürdü. Eşim eğitilmiş ve bilgili bir kadın olmamdan yana değildi. Çünkü artık ona cevap verebiliyor, haksızlık ve hakaretlerine göz yumuyordum. Bütün bunlar bir kenara eşimin amcaksızını

sevdiğini duydum ve daha sonra eşim beni beğenmediğini kendine layık görmediğini ve yakıştırmadığını söyleyerek tekrar evden kovdu. Resmi nikâhım olmadığından dolayı boşaması çok kolay oldu. Uğruna her şeye göz yumduğum kızımı da benden aldı. Bir gün karşı mahalleden düğün sesleri duyuluyordu. Kimin düğünü diye sormaya gerek kalmadan eşimin amcasının kızıyla evlenip iç güveyi gittiğini duydum. Bir kez daha yıkıldım. Bunlarda yetmezmiş gibi ailem de üstüme gelmeye başladı ve beni bir kez daha ölüme yolladılar tekrar evlendirdiler. Hiç tanımadığım biriyle. Bir kadın olarak ayakta kalmanın özellikle Güneydoğu Anadolu gibi bir bölgede ne kadar zor olduğunu bir kez daha anladım ve kaderime gözyaşlarımla sitem ettim. Kendi kendime hep bunu sordum acaba bütün bunları hak edecek ne yaptım ben. Tek dileğim bu durumu düşmanım bile yaşamasin.”

(F., Şırnak, İdil ÇATOM)

“Yolda yürürken bir bayan sordu bana, “ÇATOM nerede, yerini biliyor musunuz?” diye şaşırdım karşısında, ÇATOM' da nedir, neresidir? Nerden bilirdim ÇATOM' un kaderim olacağını. Bir gün babam işten gelirken Anneme “Hanım” kızlar bir şeyler öğrenebilecekleri sadece kızların gittiği bir yer bildim”, Annem “iyi de neresi?” dedi. Babam, “ÇATOM” dedi. Bu benim ikinci duyuşum, hayret ettim birincisi babamın bizleri bir yere göndermek istemesi, ikincisi ÇATOM kelimesini tekrar duymak. ÇATOM” a iki ablamla beraber kayıtlı olduk. ÇATOM, Çok Amaçlı Toplum Merkeziymiş. ÇATOM' a ilk gittiğimde Merkezin Sorumlusu Leyla Hanım'a sordum, o söyledi. ÇATOM benim için bir fırsattı okuyup Avukat olmak istiyordum. Bir davayı su yüzüne çıkarmak, mağdur olan insanları özellikle kadınları savunmak ve konuşmak kendilerini ifade edebilecek kadar konuşmak. Avukat olmadım ama ÇATOM' da bu çok sevdiğim mesleği kariyeri, yasaları, hakkımı nasıl savunabileceğimi öğrenebileme fırsatını buldum. Bir avukat haftada bir kez gelip bize iki saatini ayırıyor. Medeni kanunu, evlenmeyi, boşanmayı, aile içi şiddeti, mal rejimini yani kadınlarla ilgili her şeyi ondan öğreniyoruz. Ben ve arkadaşlarım sanki

Hukuk Fakültesi'nde ders görüyordum gibi geliyor bana. Gözlerimi her kapattığımda bunu hissediyorum. Kızıltepe ÇATOM' da geçen sene arkadaşlarım tarafından kurul üyesi seçildim ve ben ÇATOM' a daha çok bağlandım. ÇATOM vesilesiyle Deniz Feneri'ne üye oldum. Gönüllü çalışmak, insanlarla bire bir iletişim kurmak, muhtaç olan bir insana yardımcı olmak ne kadar gurur vericidir. Bunu ÇATOM' a gittikten sonra öğrendim. Her geçen gün kendime daha çok güveniyorum. Sağlık eğitimi dersinde ebeye veya doktora kafamıza takılan soruları rahatça sorabiliyoruz. Bu yaşa kadar yaşamak zorunda kaldığımız bazı kurallardan kurtulmuş olduk. Artık neyin nasıl olduğunu öğrendim. Eve geldiğimde evli abımlara “hayır bu böyle değildir, bu yanlış” diyebiliyorum. Rahatça konuşabiliyoruz etkenlerinden bir tanesi de ÇATOM sorumlusudur. Bu çatıda bizlere bu rahatı, bu güveni vermeseydiler biz de böyle kendimizi iyi ifade edebilen, esprili rahat bir söyleşi yapamazdık. ÇATOM iyi ki varsın, iyi ki benimlesin.”

(E. A., Mardin, Kızıltepe ÇATOM)

“ÇATOM 'da makine nakışları kursuna iki yıldır devam ediyorum. İlkokul mezunuyum. Ben iki yıldır ÇATOM' da yaşadığım ve gözlemlediğim başarıları sizlerle paylaşmak istiyorum. Hayatın kimseye kolay gülmediği ve özellikle kızların okutulmadığı, umutların yitirildiği böyle bir yerde ÇATOM herkese umut ışığı olmaya çalışıyor. Sadece erkeklerin özgürce dolaşabildiği bu yerde her alanda yaptığı çalışmalarla ÇATOM bütün kadın ve genç kızların sorunlarına tercüman oldu. Okuma yazma eğitimi, bilgisayar kursu, sağlık eğitimi, gelir getirici kurslarıyla beraber sosyal anlamda birçok faaliyet sayesinde kadın ve genç kızlarımız kendilerine olan özgüvenlerini ÇATOM sayesinde kazanmış oldular. Bizlere bayan olduğumuzu daha doğrusu insan olduğumuzu hatırlatan ÇATOM sadece açtığı kurslarla değil okumayı isteyip imkânı olmayan kızlarımıza umut ışığı olarak temin

ettiği burslarla okumalarını sağlıyor. Sadece ÇATOM' da kurslara katılan bizlere değil, taşımali eğitimle köylerden okuma uğruna ilçeye gelen kız öğrencilerine kendi imkânları ve ilçedeki hayırsever esnafla yaklaşık olarak 40 öğrencinin yemek ve yemek yiyebilecekleri mekânı sağladı. Eskiden bu öğrenciler öğlen arasını okul bahçesinde aç ve soğukta üşüyerek geçirirlerdi. Şimdi hem karınları doyuyor hem de öğlen arasını sıcak bir mekânda geçiriyorlar. Böyle bir olaya önderlik eden ÇATOM' u diğer kurumlarda örnek alarak onlar da bu öğrencilere destek çıktılar. Bölgemiz kızlarına umut ışığı olan ÇATOM bizlere bu toplumda var olduğumuzu hissettirdi. Bütün bunlar bizler için büyük başarı ve ilçe için büyük gelişme. İYİ Kİ VARSIN ÇATOM.”

(A. Y., Mardin, Ömerli ÇATOM)

“Fatma Ç. 22 yaşında, kilim atölyesi katılımcısı. Ailesi onu amcasının oğluyla evlendirmeyi düşünüyor, Fatma'ya baskı uyguluyorlardı. Aslında Fatma'nın istediği akrabası olmayan bir başka kişiydi ve asla akraba evliliği yapmak istemiyordu. Ayrıca ablası da akraba evliliği yapmıştı ve çok mutsuzdu.

Fatma bunları bizimle paylaştı. Fatma'nın ailesini ziyaret ederek ÇATOM olarak aileden olduğumuzu belirttik, aile

bize Fatma'yı evlendireceklerini amcasının oğluna verilen bir sözlerinin olduğunu söyledi. Bizler de Fatma'nın fikrinin alınması gerektiğini anlattık. Aile vermiş olduğu yanlış kararın farkına vardı. Fatma yanlış bir evliliğin eşiğinden döndü. Fatma istediği kişiyle, doğru bir evlilik yaptı.”

(D. S., Mardin ÇATOM)

“Şu anda 23 yaşındayım, ilkokul mezunuyum, 7 yıllık evlilikten sonra eşimden boşandım, 2 çocuğumla beraber annemin yanındayım şimdi. Evde 7 kardeşiz. 14 yaşında görücüyle evlendirildim. Evlendikten sonra geçim sıkıntısından dolayı İstanbul'a göç ettik. Bir varoştan çıkıp metropolde yaşamak çok zor. Birçok eksiklik var bizim buradaki yaşamımızda. Metropole gidince birden yaşamaya başlıyorsun, oraya ayak uydurmak zorundasın ve oradaki iş imkânları gerçekten çok zor. Eşim taksi şoförü olarak çalıştı, ben de ara sıra iş buldukça bir şeyler yapıyordum. Ama orda sürekli para kazanmak zorundasın, içtiğin suya dahi para veriyorsun. Yaşam şartları öyle gerektiriyor; bir gün para kazanmazsan o gün açsın. Adam sürekli çalışıyor, tek mücadelesi para kazanmak. Öylelikle aile dengemiz bozuldu;

karı koca olmamıza rağmen hiç bir şey paylaşamaz duruma geldik. Bu kadar büyük zorluklar içinde aradaki sevgi de bitiyor, hem sevgi hem saygı. Doğudan oraya giden bir erkeğin büyük şehirde gözü açılıyor, kendi ev ortamı artık kendine yetmemeye başlıyor. Burada görüyorsunuz, çoğu bayan kapalı, ama orda tam tersine, çok rahat bayanlar da var, her türlü var ve birden büyük bir çeşitliliğin içine giriyor, ve adamın orda gözü açılıyor. O özgür yaşayabildiği halde ben özgür yaşayamıyorum çünkü orda da benim çevrem var, akrabalarım var, laf oluyor, filancaının gelini bal nasıl değışti diye.”

(Siirt ÇATOM)

“Hep nakış işleyecek değiliz ya, daha değışik şeyler istiyoruz.. İlkokul diploması alıp dışarıdan bitirmek istiyorum. İçimde yara oldu, diplomamın olmaması. Ailelerimiz bize gelecek sağlamadı, şimdi olgunlaştık ve kendi ayaklarımızın üstünde durmak istiyoruz, evlenip boşanırsak ortada kalacağız.. Diploma olmayınca her kapı yüzümüze kapanıyor. Okumak isterdim, araştırmacı- köşe yazarı olmak isterdim, en doğru haberi yazmak isterdim. ÇATOM'un toplu bir yer olması ve kadınlarla ilgili olması hoşuma gidiyor. Kadınların ezilmesi

kader olmasın diyorum. Kadınlar horlanmaktadır. İnsan kendini değıştirdiği takdirde karşısındakini de değıştirebilir. Güneydoğu'da sadece erkek kadını ezmiyor, kadın da kadını eziliyor. Bir yerde okumuşlarsa doktor ya da hemşire olmuşlarsa, bizi laflarıyla eziliyorlar, kovmaktan beteri ediyorlar. Beni ne hakla ezidersun? Benim diplomam yok, ama kafam var!”

(A. B., Batman ÇATOM)

"Bu sene ilseyi bitirdim. Binlerce arkadaşım gibi benim de en büyük hayalim üniversite kapısından içeri girmektir. Bu noktaya gelmem de bana yardımcı olan ÇATOM çalışanlarına, Gül Abla'ya, eğitimimizi yürütmemizi sağlayan burs verenlerimize sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Ve benim aracılığımla Ömerli halkının duygularını yansıtan Ömerli ÇATOM'a bir mektup var.

Hasret ile başlasın bu mektup. Yüreğimizin bir yerlerinde saklanmış akmak için gözlerimizden izin bekleyen bir damla gözyaşıyla başlasın. Hayata hâkim değil de mahkûm olmuş Ömerli insanlarının mektubu olsun. Umutları kırılmış olsa da dimdik ayakta durmayı başaran Anadolu insanını anlatsın bu mektup. Kızların dar bir pencereden hayatın akışını takip ettiği annelerin ezilmişliğine tanıklık eden bir kentten Ömerli'den mektup var, ÇATOM'a. Tam bütün umutlar ve hayaller suya düşmüşken imdada yetişen bir el misali tutup

karanlıklardan kurtaran ÇATOM dur bizleri. Bizler için yaşam kaynağı olduğu içindir belki de bu kadar anlamlı oluşu. Okuma yazma bilmediği için yüreğinde hep bir kırıntı taşıyan insanların öğretmeni, evde dört duvar arasında hayatını sürdürmek zorunda olan genç kızların geniş dünyasıdır bazen de. Adı umut olan bir nehir gibi akıyor Ömerli içinde ÇATOM. Alıp bizi mahkûm olduğumuz dar dünyamızdan kurtarıran bir anneden farksızdır. Bekletilmiş özlemlerimizle bizi buluşturduğunuz için, hayallerimizi bize geri verdiğiniz için, annemi cehaletten, ablamı dört duvar arasından kurtardığınız ve beni hayata en iyi şekilde hazırladığınız için TEŞEKKÜR EDERİM ÇATOM.

En önemlisi de Ömerlime hayat verdiğiniz için TEŞEKKÜR EDERİM."

(K. G., Mardin, Ömerli ÇATOM)

"Okul mezunuyum. 6 çocuklu bir ailenin kızıyım. Öncelikle şunu söylemek istiyorum ÇATOM'dan önce bulaşıkçıydım, evi temizlerdim. Okulu yarıda bırakan bir kızdım. Günü 24 saatini içeride geçirirdim, tıpkı hap hanede yaşayan mahkûmlar gibiydim. Evde otura otura bu işi bıraktım, hep ailemin dediğini yapardım ama gönülümce bir şey yapamazdım. Yazın herkes tatile gidiince benim günüm her zaman tarlalarda çalışmakla geçerdi. Dışarıya çıkıyordum zaman liseye giden öğrencileri görünce gerçekten buradan kaçtığımı söylüyordum içim parçalanırdı ve kendi kendime derdim ki "ben de liseye giden öğrenciler gibi değil miyim, benim de hayallerim yok mu" diye kendi kendime söylerdim.

Ama iyi ki ÇATOM gibi bir yer açıldı ve bizler öğrenci gibi gidip geliyoruz ve bundan çok mutluluk duyuyorum ve kendimi çok şanslı görüyorum. ÇATOM'u da liseden daha çok üstün görüyorum. ÇATOM'da gerçekten sevgiyi, saygıyı, sevmeyi, sevilmeyi, öğrenmeyi, öğretmeyi, sıcaklığı, dostluğu ve arkadaşlığı öğrendik. Hepimiz ÇATOM'u çok seviyoruz. Üstelik Kızıltepe Kaymakamlığı'na, GAP İdaresi'ne çok ama çok teşekkür ederiz. Allah Leyla Hanım gibi birisini karşımıza çıkardığı için çok ama çok şanslıyız. Umarım ÇATOM hiç kapanmaz."

(M. D., Mardin, Kızıltepe ÇATOM)

"Merhaba. Ben Mardin'in Ömerli İlçesi'nde oturan 21 yaşında 8 çocuklu bir ailenin ikinci çocuğuyum. Güneydoğu'da yaşamak zordur hele bir de kadınsanız. Doğumumdan beri kadının olmanın eksikliği öğretilerek büyüdüm. Belki bu sebeple babam sadece ilkokulu okumamın yeterli olduğuna karar verdiği zaman karşı çıkamadım. Ama şimdi bana yaptıkları haksızlıklara karşı çıkabiliyorum. Çünkü üç senedir ÇATOM'u tanıyorum. ÇATOM'da katıldığım kurslar ile hem el becerilerimi hem de kendimi geliştirebiliyorum. Yaptığım ürünleri satma imkânı buluyorum. Kendi kazandığım parayla ailemin karşısına çıkıp "ben de bir işe yarıyorum" diyebiliyorum. Yine ÇATOM'da aldığım hukuk eğitimiyle bu ülkedeki kadınların da yasal hakları olduğunu öğreniyorum.

Meğerse kadın ve erkek eşitmiş Ben okuyamadım ama benim kız kardeşlerim ÇATOM'dan aldıkları eğitimlerine katkı burslarıyla okullarına devam ediyorlar. ÇATOM bize çok şey öğretti. Evimde olamadığım kadar rahatım ve orda benim de bir söz hakkım var. Orada toplumdan hatta ailemden görmediğim bir sıcaklık var. ÇATOM benim için bitmesini hiç istemediğim bir rüya gibi. Kapısından çıkınca uyandığım ertesi gün olsun da yine aynı rüyayı göreyim diye can attığım tarifi imkânsız bir duygu bu. Benim gibi yaşayan tüm genç kız ve kadınların da bu rüyayı görmesini istiyorum."

(E. G., Mardin, Ömerli ÇATOM)

“O kadar karmaşık duygular içerisindeyim ki şimdi neler yazabileceğimi bilemiyorum. Bu nedenle rastgele yazacağım. Ben ÇATOM' la gelen dostluğu, heyecanı ve bilgi paylaşımını anlatmak istiyorum. Geçen dönem benim halam, ÇATOM' da makine nakışları programına geliyordu. Bir gün ısrar etti ve ben de onunla beraber ÇATOM' da yapılan bir kutlamaya katıldım. Artık çoktan ÇATOM' la ilgili hayaller kurmaya başlamıştım. Ama evimiz ÇATOM' un çok uzağındaydı ve bu yüzden annem gitmemi istemiyordu. İçimdeki istek bu engeli de aştı ve şu an ÇATOM'dayım. Arkadaşlarım ve hocalarımla paylaşımlarımız çok güzel. Ben yaklaşık beş aydır buradayım. İlk geldiğim aylarda kurul diye bir şeyden söz edildi. Önce ne olduğunu öğrendim. Hemen sonra seçimler başladı. Ben de seçimlerde üye oldum ve seçimi iki arkadaşla beraber kazandım. Yani kocaman ÇATOM' un kocaman kararlarına ben de katılıyorum. Burada birçok şeyi bir arada öğrendim. Bazen kuaförlük, bazen el sanatları,

bazense makine nakışları programlarında eğitim alıyorum. Ayrıca Perihan hocamdan da bilgisayar eğitimi alıyorum. Her gün kurul üyelerinden biri Perihan hocamızın yanında kalıyor ve gerekli olan işleri, resmi yazıları, raporları, öğrenci listelerini, dosya düzenlenmesi ve gün içerisinde gerekli olan telefon görüşmelerini birlikte yapıyorlar. Herkes sırasıyla ipe çekiyor. Bir gün resmi bir yazı yazacağım, bilgisayar kullanacağım, internetle tanışacağım hiç aklıma gelmezdi. İşte bu yüzden ben hafta içinin beş değil de yedi gün olmasını istedim. Yada sizlerden böyle bir isteğim olsun, ÇATOM hafta sonunda da açık olsun. Bizlere burada bu güzel imkânlardan faydalanma fırsatı veren ÇATOM' a, adının sık geçtiği fakat tanışamadığımız GAP İdaresi ve TKV' ye teşekkürler.”

(N. Y., Şırnak ÇATOM)

“9 çocuklu bir ailenin yedinci çocuğuyum ve ilkokul mezunuyum. 25 yaşındayım. Cizre ÇATOM' a geldikten sonra yaşadığım güzel sürprizlerden birini size anlatacağım. Belki de Cizre gibi bir yerde hiçbir kıza nasip olmayacak kadar güzel bir olay. 28.11.2002 tarihinde, TRT GAP'ta yayınlanan "Gide Gide GAP" programına, canlı telefon bağlantısı ile katıldım. ÇATOM' da ki ortamı, yaşadığım olayları anlatarak, Cizre'deki genç kızların yaşamış oldukları olayları belki de hayatımda ilk ve son kez televizyonda canlı olarak anlattım. Bana gösterilen ilgi ve şefkat karşısında çok duygulandım.

Bugüne kadar hiç kimse beni bu kadar önemsememişti. Bu ortam beni çok mutlu etti ve yarınlara daha umutla bağlanmamı sağladı. Ayrıca programa katılmamdan dolayı çevremden ve arkadaşlarımdan aldığım tebrikler kendime olan güvenimin artmasını sağladı. ÇATOM' da ki eğitime ve Açık Öğretim'den almayı düşündüğüm eğitime dört elle sarılmaya başladım. Programdan sonra İstanbul'dan bir ev hanımının beni arayıp tebrik etmesi ayrı bir güzellikti.”

(B. B., Şırnak, Cizre ÇATOM)

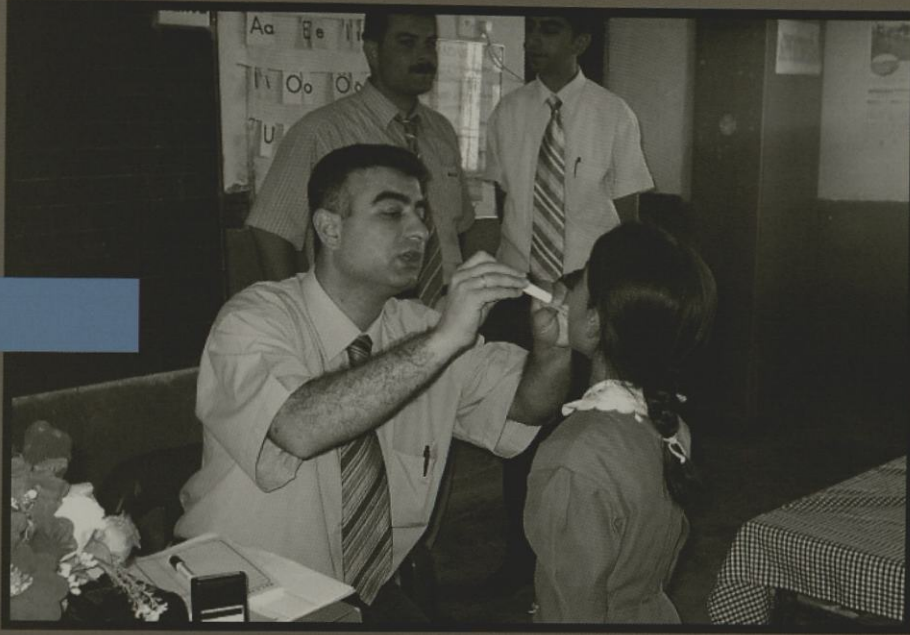
“Üç beş yaşımdan beri itilip kakıldım. Önceleri itaat etmesini, sonra da sadık kalmayı öğrendim. On beş on altı yaşlarında kendime geldim. Peki, ama ben neden okula gitmiyorum? "Nerede görülmüş kızların okula gittiği? Evinde oturursun, yemekler, çamaşırdır oyalanırsın. Öyle birini münasip görürsek seni evlendiririz" dediler. On yedide evlendim, şehre gelin gittim. Yüzünü hiç görmediğim birine eş gittim. Hemen çoluk çocuğa karıştım. Gördüm, evet gördüm. Televizyonda gördüm, alışveriş yaparken gördüm, doktora giderken gördüm. Birçok yerde çalışan, okuyan başarılı kadın, kız gördüm. Bize neden bunlar öğretilmedi? Gözyaşlarım siler mi geçmişimi, geri getirir mi çektiklerimi? Haykırış var içimde. Haykırsam duyar mı sesimi kimse? Yoksa "köylüdür, cahildir" diye gülüp geçerler mi acaba? Doğarken herkes saf bir bebektir, boş bir sayfa gibidir. İyi yazarsan iyi olur, kötü yazarsan kötü olur. Peki, ama bunda suçlu kim? Suçlu annem mi, suçlu babam mı, yoksa eşim mi? Hayır sadece onlar değil, siz hepiniz suçlusunuz, evet suçlusunuz. Anlamadınız

değil mi? Kadın bir köle değil, kadın bir yaratık değil, evlenip de aldığın bir hizmetçi değil. Çocuklarına ana, yar, eş olacak. Hani çok sevip de aldığın, "nazlı gülüm" dediğin. İkinci gün attığın tokat da bu sevginin tuzu biberi mi oldu? Yapmadığınızı bırakmadınız, kadındır kızdır elbet evine bakacak çalışacak dediniz, kar kış demeden tarlaya yolladınız. "Çocuk hasta" dedim, senin yavrun, sırtlatıp hastaneye gönderdiniz. Güzel süslü insanların yanında "Tanımam etmem, acıdım da getirdim" dediniz. Başımı önüme eğdirip gözyaşı döktürdünüz. Evet yeni uyandım, kırkımdan sonra da olsa uyandım. Babamın beş evladından biriyim, mirastan ben de hakkımı isterim. Kadınıma ama ben de evladiyim, okuma yazma öğrenmeyi isterim ben de, sevip seilmeyi isterim. Nerede eşitlik, köşe bucak arar oldum. Milyonlarca sene evvel kaybolan kadın hakları, kadını kadın yapan kutsal kılıp yüce tutan KADIN HAKLARI ARANIYOR.”

(S. E., Şanlıurfa, Siverek ÇATOM)

SAĞLIK

ÇATOM KADINLARININ KENDİ AĞIZLARINDAN SAĞLIK İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ...

“Bizim yörede hiçbir kadın aile planlaması uygulamıyor. Ben kendim bile çalışan bir bayan olmama rağmen 7 çocuğum var, ayrıca 3 düşük yaptım. Ben istemezdim bu kadar çocuk sahibi olmak, çocuğun olmadığı zaman ya eşim evlenir ya da komşular eşine durmadan sorarlar. Eşiniz neden çocuk yapmıyor? hep ayıplanır. Bu yeni nesil hep birlikte aile planlaması uygularsa, bu sorunda çözülür artık. Kadın kadın olduğunun farkına varır. Kadının sorunu çoktur. Çocuk

yetiştirme, çocuğa eğitim vermek, kaynana ve kayınbabasına bakmak, evini çekip çevirmek hepsi kadını omuzlarındadır. Kadının artık kendi sorunlarına vakit ayırmıyor, kendi sorununu dile getirmiyor, doğurganlık azaldığı zaman kadın kendisine zaman ayırmaya başlar.”

(Batman ÇATOM)

“Ben çalışan bir bayanım, çok zengin olmama rağmen çok mutsuzum. Çocuğum olmuyor. Kendim memurum eşimde öğretmendir. Çok tedavi olmama rağmen çocuk sahibi olamayacağım. Eşimin ailesi sürekli eşime seni evlendirelim bir çocuğun olsun diye baskı yapıyor. Her gün bu sorunlarla karşı karşıya geliyorum. Sorun benden değil, eşimden kaynaklanıyordu. İkimizde bunun eşimin ailesine söylemedik.

Ama evimizde huzur kalmadı. Her gün kavga her gün tartışma, nedense her acıyı kadın çekmek zorunda kalıyor. Nedense kadınlar hep eziliyor bu yalnız doğuda değil. Türkiye'nin her tarafında bu böyledir. Kadınlar, ikinci sınıf vatandaş olarak görülüyor.”

(Batman ÇATOM)

“Ben Seyitler Mahallesi'nde oturan bir vatandaşım. Bende 3 yıldan beri mide ülseri var eşimde bel fıtığı olmuş. Bel rahatsızlığından dolayı eşim zaten hiç çalışmıyor, 5 çocuğum var, 1 tane oğlum özürlüdür. Bir gün ÇATOM' a geldim kendi derdimi ÇATOM sorumlusuna anlattım, önce bana yeşil kart çıkarttı, sonra özürlü olan oğlumu alıp çocuk doktoruna gittik, bizi Diyarbakır Tıp Fakültesi'ne sevk ettirdi. Gidecek yol paramız bile yoktu beraber Vali Yardımcısı'na gittik. Vali

Yardımcısı bize Diyarbakır'a gidiş-dönüş yol ve ilaç alacak para verdiler. Çocuğumda kemik gelişmesi olmuyordu, çocuğu 9 yaşında olmasına rağmen dişleri bile çıkmamıştı. Birde hiç büyümemişti. Gelin evimizi görün biz bir bodrumda yaşıyoruz bizim hayatımızı gördüğünüz zaman kendi elbise bile bize verirsin.”

(Batman ÇATOM)

ŞİDDET

ÇATOM KADINLARININ KENDİ AĞIZLARINDAN ŞİDDET İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ...

“Çoğumuzun eşleri çalışmıyor, buna rağmen bizler hem ev de hem işte bütün gün çalışmaktayız. Akşam evde çalışıyoruz, eşlerimiz bizlere yardımcı olmuyorlar, bir şey söylediğimiz zaman bizleri dövüp kızıyorlar, eşlerimiz bütün paralarımızı alıyorlar, ne komik bana beş yüz bin aylık harçlık verdi ve al sana çekirdek parası diyerek, bazen sinirden

alıyorum. Keşke eşim çalışsaydı ben de evde otursaydım. Bazen ev hanımlarını kıskanırım. Eşleri çalışıyor hem alışverişleri eşleri tarafından yapılıyor.”

(Tekel'de çalışan bir kadın, Batman ÇATOM)

“Çok acılar çektim, 11 yaşında iken ailem beni evlendirdi. Bir çocuğum oldu. Eşim her gece içip, eve gelir beni döverdi. 5 yılını hep işkence ile dolu geçti. Sonra eşimden ayrılıp, babama geldim. Ben aslen Malatyalıyım. Batman'a geldiğim zaman hiç kimseyi tanıımıyordum, çok yoksuldum, kimse bana kötü gözlen bakmasın diye çevremdeki insanlara oğlumu kardeşim olarak gösterdim. Çok çalışkan ve azimli idim. Oğlum liseye başladı. Ben bu arada genç biriyle tanıştım, adam o zaman çavuştu. Kendisine durumu anlattım ve sonunda evlenmeye karar verdik. Eşimle evlendiğim zaman eşimin çok borcu vardı. Ben eşimin bütün borçlarını ödedim hiç borç kalmamıştı. Ben 9 aylık hamileyken

eşim karşı komşumun kızıyla beni aldatmış, haberim yoktu. Beni hastaneye kaldırdıkları zaman eşim komşu kızını alıp Batman'ı terk etti. Benimde bir kızım olmuştu. Eşimin kaçırdığı kız eşimden 3 aylık hamileydi. Kızın ailesi duyduğu zaman hem kızı hem eşimi öldürmeye karar vermişler. Eşim işten atıldı, ben boşanma davası açtım. İşte benim acılarım 2 kez evlendim mutlu olamadım nedense eşim benimle evlenmesinin sebebi param içindi. Bu kadar güzel ve çalışkan olmama rağmen hiç mutlu olamadım. İşte biz kadınların kaderi böyledir.”

(Batman ÇATOM)

“Kadın evliliğinin ikinci gününde eşine biraz naz yapmak ister. "Mehmet ben ölsem sen ne yaparsın" diye sorar. Eşi de "evlenirim" diye cevap verir. Eşi de aynı soruyu kadına sorar. Kadın " ben de evlenirim" diye cevap verir. Bunun üzerine eşi kadını döver.”

(Batman ÇATOM)

10 Aralık 1974 yılı Şanlıurfa doğumluyum. Bir hanede toplam 17 kişi kalıyoruz. Ailenin 4. çocuğuyum. Babam 2 evli. Hayata evdeki huzursuzluk kavga gürültü ile başladım. Babam anneme ve üvey anneme hatta bizlere de çok baskı yapardı dayak yemediğimiz günler çok azdı.

Baskı yüzünden okutulmadım halbuki en büyük hayalimdi okumak, babam sürekli bize bakamayacağını ve hemen evlenmemiz gerektiğini her gün tokat gibi yüzümüze çarpardı en fazla bir kaç yıl buna direnebilirdim 24 yaşına bastığımda yine aile zoruyla evlendirildim evleneceğim kişiyi düğün günü görebildim. Nedir kimdir kimin nesidir. Belki rahata kavuşurum diye içimde ümitlenirken kendimi koca bir yalanın içinde buldum.

Evlendiğimın ertesi sabahı eşimin yaşadığı şehre taşındık orda öğrendim ki benden evvel 3 evlilik daha yapmış ve eşlerine nikâh kıymayıp her yeniyi aldığında eskiyi kapı dışarı etmiş. İş gücü yok içip bana şiddet uygulamaya başladı. Gelmek hiç bir yerim yoktu oralar Şanlıurfa gibi değildi hiç dışarıya çıkarılmadığım için kapının önünü bile bilmiyordum. Eşim günlerce eve gelmezdi. Komşu hayatta kalabilmem için rada bir yemek yollardı ve her defasında buradan kaç alırken yanına git derledi. Aileme arada bir yansıtıyordum ama her defasında dayan cevabıyla karşı karşıya kalıyordum. Buradan bir kaç ay geçmeden o işkenceden kaçmaya karar verdim komşum yol paramı verip eşimin evde olmadığı bir saatte otogara bıraktı ve ağılaya ağılaya Şanlıurfa yolunu

tuttum. Belki çok mutlu olacağım yere dönmüyordum ama en azında o korkunç kâbüstan kurtuldum. Boşanma davası açma gibi bir durumum yoktu çünkü. Nikâh kıymamıştı bana. Baba evine geldiğimde hamileydim yaklaşık 3 aylık. Babamın baskısıyla çocuğumu aldırma zorunda kaldım almasaydım sokakta yaşamak zorunda kalacaktım.

Tam karamsarlığa hatta intihar etmeyi bile düşünürken, ÇATOM la tanıştım ve bu benim için çok büyük bir yer edindi. Zamanla orda ki programların içinde buldum kendimi yavaş yavaş geçmişimin izinden uzaklaştım. İlk olarak çok isteyip ta bir türlü imkân bulamadığım okuma yazma eğitimine katıldım sonrada mesleki becerilerimi geliştirdim, daha önce yaşadıklarım çevre dedikodusundan başım eğik yürüdüğüm yollarda, ÇATOM a katıldıktan sonra başım dik yürüdüm. Bir sürü arkadaşım oldu. Kendimi geliştirdim kendime güvenim arttı. ÇATOM yöneticisi ve eğitimcilerin bunda desteği çok oldu. Yaklaşık 4 yıldır ÇATOM ailesine katıldım halen kurolda görev alıyorum ve aynı zamanda da çalışıyorum ÇATOM da hem kendi ihtiyaçlarımı hem de aileme de destekte bulunuyorum. Hayatımın en güzel günlerini burada geçiriyorum.

Teşekkürler ÇATOM.

(Şanlıurfa, Bağlarbaşı ÇATOM)

Zengin ve kültürlü bir ailenin 4. çocuğuydum. Rahatsızlığım sebebiyle eğitimime devam edemedim.13 yaşındayken çok sevdiğim nişanlımla tanıştım. Çok mutluydum. Nişanlım Tıp Fakültesinde okuyordu, arkadaşlarıyla birlikte Ceylan pınar'a çiftliği ziyaret etmek için geldi, delikanlılığın verdiği coşkuyla suya girdi arkadaşlarıyla. Bütün arkadaşları sudan çıktı ama onun cansız bedenıyla karşılaştık. Dünya başıma yıkılmıştı, hayat benim için bitmişti artık. Sonra yaşamımın mutlu ve mesut günleri nişanlımın kaybolması gibi yok oldu.

Daha nişanlımın acısını unutmadan 12 yaşındaki kardeşimi kaybettim, halam vefat etti bütün ailem sarsılmıştı artık. Oda bizim yere sığamaz olduk. Kardeşimin vefatının ardından babam kendisini toparlayamadı ve iflas etti. İzmir'e taşınmak tarlada çalışmak için. Artık ne maddi ne manevi tutunacağımız hiçbir şey kalmadı. İzmir'de taşındığımız evde ardın Kızıltepe komşumuz beni görmüş ve kardeşine istediği ve karar vermiş. Benim zaten hayatım sona ermişti artık bundan sonra ne olacağı umurumda olmadı...

Ve istemeye geldiler, ailemi de beni de kandırarak bu nişanı gerçekleştirdiler. Aşiret sahibi iyi bir ailenin oğluymuş sözde. Bunlar ailemin mutluluğu için yeterli sebeplerdi belki ama

ben sevmediğim tanımadığım biriyle evlenmek istemiyordum. Amcamları aradım, abime yalvardım beni vermesinler diye. Olayı duyan Amcamın oğlu babama bu düşünün asla gerçekleşmemesi gerektiğini söyledi. Amcamın oğluyla babam konuşurken kaynımda olaya şahit oldu ve kıyamet koptu. Damat tarafı eğer bu olay bozulursa ailemizin şerefiyle oynarsınız dedi ve ikinci gün kına yapıldı ardından düğün bile yapmadan zorla evlendirildim, gelinlik bile giymeden. Gerdek gecesi ben odada beklerken çok yakın bir arkadaşım yanımdaydı bana destek olmak için. Bende ona beni buradan kaçırmışsın dedim. O dışarıyı gözetlerken ben odadan çıktım ve evden kaçtım tam kapıda kaynımla karşılaştım, fark ettiler benim niyetimi ablamı çağırdılar. Oda bana yüzümüzü yere eğdirme dedi. Bende sustum... Bomboş bir ev, ne tencere ne tabak ne yatak ne yorgan, bana ev tutmuşlardı sözde. Dayanamadım isyan ettim ağladım ama çaresi yoktu artık. Gündüz herkes işe gidiyordu ben tek başıma çaresizliğimle kalıyordum. Babamın evinde giydiğim hiçbir elbisemi giymeme izin vermediler, bana uzun bir fistan diktiler. Kirlendiğinde kaynanamın kıyafetlerini veriyorlardı. 2 ay sonra İzmir'den Kızıltepe'ye taşındık. Evde 2 elti,3 kaynım, kaynanam ve eltimin iki çocuğuyla birlikte yaşamaya başladık. Bir göz odada kaderime terk edildim. Bu ilk çocuğuma hamile kalmışım hiç istemeden. 5 ay beni

doktora götürmediler mahalledeki koca karılara götürüyorlardı. Bir gün çok sancım oldu komşum beni doktora götürdü ve bir oğlum olacağını öğrendim. 15 yaşındaydım henüz ve çocuk nasıl bakılır bilmiyordum çok korkuyordum. Üzerime giyeceğim kıyafetim kalmadığında kocam bana git kardeşime söyle diyordu, o karıma söyle diyordu... Herkes birbirine devredip duruyordu. Hamileliğim süresince yemek bile yiyemedim, aş erdiğim zaman söyleyecek kimsem yoktu. Eltim bana acıyordu ve bir gün benim sevdiğim yemeği yapmıştı. Kocam geldiğinde benim yemek yediğimi görünce tencereye tekme attı ve bir daha asla tek basına özel bir yemek yemeyecek dedi... Ailemi çok özlüyordum. Kimseyle konuşmama izin vermiyorlardı.

Doğum zamanım geldi mahalle ebesini getirdiler çok zor bir doğum oldu ebe bile kocama yalvardı yaşı çok küçük, çok riskli bir doğum hastaneye götürmeniz gerekiyor demesine rağmen evde doğum yaptım. Gizlice doğum kontrol hapları almaya başladım. Eşim fark edince şiddet gösterdi ve çöpe attı hapları. 1 yıl geçmeden 2. çocuğa hamile kaldım ve dünyaya geldi. Eşimin evde olmadığı bir günde komşumla birlikte gizlice sağlık ocağına gittik ve spiral taktırdım. 2 yıl korudu beni ardından 3. çocuk, 4. çocuk... Sonra kaynanamlar İzmir'e taşındılar ve bir daha dönmediler. Biraz rahatlamıştım artık. Onlar yüzünden çocuklarıma bile bakamıyordum. Tam huzura kavuştum derken kanser olduğumu öğrendim. Komşularımın baskısıyla tedaviye başlamama izin verildi, ailem kanser olduğumu öğrenince beni tedavi için İzmir'e götürdüler ve 6 aylık bir tedaviyle azda olsa sağlığıma kavuşmuştum. Hormon tedavisi görmeye başladığımda doktorum bana 1 çocuk daha doğurursan hastalığına iyi gelebilir dedi ve hamile kaldım 5. çocuğumu doğurdum. Kocam bu arada hamallık yaparak aileyi geçindirmeye çalışıyordu. Durumumuz çok kötü olduğu için devlet desteği olan çocuk maaşına başvurmak için şartlı nakit transferi birimine gittim. ÇATOM diye bir merkezin açılıyor olduğunu öğrendim ve sorumluyla tanıştım. Çatom'u uzun uzun anlatı bana çok etkilenmişim yıllar sonra ilk kez yeniden doğmuş gibi hissediyordum kendimi. Kendim için bir şeyler yapmak istemiştım, kocama anlattım hastalığımlı sebebiyle biraz moralimin yüksek olmasını olumlu karşıladı ve birlikte

ÇATOM'a geldik. Eşimde çok güven duydu sorumlunun anlattıklarından. Okuma yazma kursuna kaydımı yaptırdım kendimi çok iyi hissetmeye başlamıştım biçki dikiş kursuna, halk oyunları kursuna gittim ÇATOM'a nerdeyse her gün gelmeye başladım evimden daha çok vakit geçiriyordum bana çok güveniyorlardı bende onlara hatta seçimlerde kurul üyesi seçilmiştim. Bende ki olumlu değişimi farkedenden çevremde benimle birlikte merkeze gelmeye başladılar. Hane ziyaretlerine çıkıyordum, tanıtım yapıyordum, sosyal çalışmalar yapmaya başladım. Benim için en heyecan verici olan şeylerden biride 8 Martta tiyatro yapıldı bende oyuncu olarak oynadım. Yaşamım komple değişmeye başladı kocamda yavaş yavaş değişmeye başladı kıyafetlerime karışmamaya başladı. Yeniden yaşamaya başladığımı fark ettim. Kocam bende ki iyileşmeleri fark edince mutlu oldu. Hastalığımlı hızla iyileşiyordu çocuk maaşı için sık sık gittiğim ŞNT de bir abim tarafından Deniz Feneri derneğinin Kızıltepe de çalışma yapmak istediğini söyledi bende büyük bir istekle üye olmak istedim. Hemen ÇATOM a geldim ve bu mutlu haberi onlarla paylaştım. Saha çalışmaları yapılması gerekiyordu, rapor tutulması gerekiyordu ben ise tam anlamıyla okuma yazma bilmiyordum. ÇATOM benimle sahaya çıkacak kadınları yönlendirdi onlar sayesinde fakir ailelere destek oluyordum 4 yıldır halen deniz fenerinde v ÇATOM da gönüllü olarak çalışmalara katılmaktayım. Üzerime kıyafet alamazken artık toplantılara katılmaya başlamıştım. Üstün başarılarımdan dolayı Deniz feneri banı teşekkür plaketi verdi.

Çocuklarımlı büyüdü artık okula gidiyorlar 5 çocuğumda okul gidiyor ÇATOM un yapmış olduğu destek sayesinde çocuklarıma burs bağlandı, kıyafet desteği, gıda desteği alıyorum, kaymakamlıktan nakit yardımı verildi. ÇATOM'da Yaptığım ürünler sergilerde satıldıkça para kazanabiliyorum çocuklarıma harçlık oluyor. Hala maddi sıkıntılarım var ama yinede Allaha binlerce şükür kendimi buldum, tekrar yaşamaya başladım, insan olduğumu hatırladım. Herkese sonsuz sevgiler ve saygılar.

(Mardin, Kızıltepe ÇATOM)

Tanıdık bir serüvenle başlar yaşam; aslında sonu baştan belli hikâyeler vardır. Aileler karar verir gençlerin evlenmesine sevgisiz, bilinçsiz, zorunlu bir birliktelik başlar evliliğin ilk yılında. Helin doğar 1983 yılında Mardin'in herhangi bir köyünde. Daha 2 yaşındayken babasının annesini aldatması, şiddetli geçimsizlik ve ardından ikinci bir evlilik.. Anneyi tamamen yıkar. Bütün baskılara şiddette, fakirliğe boyun eğen, yuvası yıkılmasın diye bütün acıları kabul eden anne, kocasını başka bir kadınla paylaşmaya dayanamaz. Kocasından boşanır .

Helin henüz hiçbir şeyin farkında değildir. Anne ile Baba boşandıktan sonra Kadının Baba evine dönebilmesi, yeniden evlenebilmesi için ailesi tek şart koşar. "Helin'i Babasına vereceksin!"... Böylelikle Törenin acımasız yüzü de görünmeye başlar. Yüreği yaralı annenin canından çok sevdiği çocuğundan ayrılmaktan başka çaresi yoktur ne yazık ki. Helin Babasının ve Üvey Annesinin yanında sevgisiz ve ilgisiz yaşamaya başlar. Aradan 3 yıl geçer Helin 5 yaşına gelir. Üvey Anne kocasını kandırır ve artık o çocuğu evde istemediğini söyler. Baba zaten duyarsız, gamsız biridir. Üvey Anne onu istediği gibi yönetebilmektedir.

Durumu farkedenden Helin'in dayısı onu yanına alır, Helin kimsesiz ve çok zor bir çocukluk dönemi geçirmektedir. Annesiz, Babasız ve Sevgisiz büyüyen Helin dayısının evinde de bir siyirtidir. Helin'in Annesi de, Babası da başka insanlarla yeni uvalarını kurar, başka çocukları olur ikisinin de ayrı ayrı Helin'i ise unuturlar. Zaman hızla akıp geçer.. Helin çevre de hep hor görülür, küçümsenir ve Piç damgası yer etrafındaki çocuklardan. Bu durum o günahsız çocuğun çok zorlu a gider, boynunu bükerek ve bir suçlu gibi kimseyle konuşmamaya mahkûm eder kendini; ama o küçücük yüreğinde çok büyük umutlar ve sevgi taşır. O küçücük dünyasında Helin'in kocaman hayalleri vardır. Okul okumak ve meslek sahibi olmak ister, mutlu bir evlilik yapmak ve çok iyi bir Anne olmak ister. Annesi ile Babasından hesap sormak ister; fakat Helin'in hayalleri sadece hayal olarak kalır. Çünkü bu sefer onu engelleyen bir dayısı olur. Helin sadece ilkokulu okur. Her şeyi elinden alınan Helin'in eğitim hakkı da elinden alınır.

Helin 7 yaşına gelir, artık evlilik çağını çoktan geçmiştir diye düşünür dayısı. Onu bir an önce başından atmak için gün sayar. Beklediği gün nihayet gelir. Asıl zor ve acı dolu bir hayat Helin için bundan sonra başlar. Helin'in görücüleri gelir Kızıltepe'nin bir köyünden. Çocuk hoş, delikanlı görünür.. Helin mutlanır ve der ki "Allah'ım çocukluğumu ve gençliğimi yaşamadım. Bari evliliğimde mutlu bir yuva kurayım." Dayısı Helin'i delikanlıya verir. Helin çok umutludur. Çünkü sahile gidecek, onu koruyup, kollayacak biri vardır artık. Eşinin maddi durumu iyi olmadığından düğün demek yapılmaz. Helin beyaz gelinlik giydirilir ve o karanlık geleceğine doğru hiçbir şeyin farkında olmadan habersizce yürür. Dokuz kişilik bir evde 10. kişi olarak, yaşayacağını düğün günü öğrenir.

Düğün akşamı evin içinde kendisine ayrılan küçük bir odaya geçer, heyecanla eşini bekler. Eşi gelir, tuhaf hareketler sergiler. Helin buna bir anlam veremez, üstünü değiştirmek için dolabın çekmecesini açar ve eşine ait bir belge bulur. Bu belge eşinin %68 ruh ve sinir hastası olduğunu kanıtlayan bir belgedir. Derin bir şok yaşar! Ne yapacağını bilemez. Çok çaresizdir. Korkmaya başlar. "Eve geri mi dönsem acabal" diye düşünürken gerçekler bir tokat gibi yüzüne çarpılır. Eğer ilk geceden evine giderse Helin'in namusundan şüphe edilir ve ölüme mahkûm edilir. Yapacak hiçbir şeyi olmayan Helin kaderine razı gelir.

Acı ve korku dolu günler birbirini kovalar. Özellikle Kocasının kriz anlarında çok dayak yer, şiddet görür. Buna rağmen Kocasının iyileşmesi için çaba sarf eder. Altınlarını satar, elde avuçta ne varsa kocasının sağlığına kavuşması için harcar. Kocası zaten çalışacak durumda değildir. Kayın Baba ve Kayın Valide hiç destek olmazlar. Zaten destek olacak maddi durumları da yoktur. Yol parası buldukça eşini Diyarbakır Tıp Fakültesi Psikiyatri bölümüne götürür. Onu uyuşturacak iğneler Verilir ama iğneler bittiğinde bunu ikinci defa alacak imkânı olmaz. Gittikçe durumu kötüleşir. Helin daha çok dayak yer; kimsesiz ve çaresizdir. Baba şuan 4 yaşında olan oğluna da zarar vermeye başlar, Helin'in artık dayanacak gücü kalmamıştır. Onun ve 4 yaşındaki çocuğunun da psikolojisi bozulmuştur. Bir taraftan çocuğu ve eşiyle ilgilenirken kendisi sağlık problemleri yaşar ve sık sık baygınlık geçirir. Durumunu bilenler destek olmak için Helin'i Kızıltepe ÇATOM'a yönlendirirler.

Helin tedirgin bir şekilde ÇATOM'a gelir, Sorumluyla konuşur ve bütün hayat hikâyesini anlatır. Sorumlu Helin'le ilgilenir ve çözüm üretmeye çalışır. Öncelikle Kızıltepe SYDV'na dilekçe yazar, Kaymakam Beye durumunu açıklar ve nakdi yardım talebinde bulunur. Acil ihtiyaçlar ve çocuğun beslenmesi için bir miktar para yardımı yapılır. Bu yardımlar ara ara tekrarlanır. Deniz Feneri Derneğine durumunu açıklayan bir mektup gönderir. Oradan da yardımlar gelmeye başlar. Sonra ÇATOM sorumlusu Helin ile birlikte Mardin Sosyal Hizmetler Müdürlüğüne giderek, eşinin durumu anlatılır. Sağlık raporundan dolayı özürü maaşı için evraklar düzenlenir ve işleme koyulur, özürü olan kişinin bakıcısına verilen bir maaş olduğunu orada öğrenirler. Babasının maddi durumunun çok iyi olduğunu ve Kızıltepe de yaşadığını söyler Helin. Kendisinin de yaptığı araştırmalar sonucu gerçekte maddi durumunun iyi olduğu ortaya çıkar. Ve Helin'e "Babana tazminat davası açalım mı?" der.

Helin: "Babamı niçin Mahkemeye vereceğiz Leyla abla" der. Leyla: seni hayata getirip Babalık yapmadığı için, O evinde, sıcak yatağında yatarken, sen kocan tarafından öldürülecek korkusuyla, çocuğunla birlikte soğuktan tir tir titreyerek, sokakta yatmak zorunda kaldığın için, sen kendini bırak, çocuğuna alacak süt paran olmadığı için yüreği yanan bir Anne olarak, yaşadığın için, bu arada Baban diğer eşinden

olma diğer çocuklarıyla sofrada sıcak yemekler yediği için, sen Babana gidip, kocam hasta, oğlum aç. Yardım isterken kendi öz evladını evinden kovduğu için...

"Bunlar yeterli sebepler değil mi sence Helin" der?

Helin: Biran dona kalır ve gözünün önünden bütün acı dolu yaşamı bir film şeridi gibi geçer. Leyla onu kâbus dolu uykusundan uyandırmış ve kendine getirmiştir. Yıllarca suçluluk duygusuyla yaşayan Helin hak etmediği bu utançı üzerinden atmış ve asıl utanması gerekenin Babası ve Annesi olduğunu ilk kez yüksek sesle söylemeyi başarmıştı. Artık Helin geçmişinin hesabını sormak istemektedir ve ilk işi Babasına dava açmak olur. Danışmanlık yapması için ÇATOM Sorumlusu tanıdığı bir Avukata yönlendirir Helin'i. Avukat hikâyeyi dinler Helin den ve Dava açılır.. Helin'in dava açtığını duyan Babası ve Amcaları arayıp tehdit ederler. Davasından vazgeçmesini, geçmediği takdirde öleceğini söylerler. Helin çok korkar ama kararından vazgeçmez. İkinci evi olarak gördüğü ve başından beridir her türlü desteği aldığı güvenilir yuvası olan ÇATOM'a gelir. Sorumlu onu sakinleştirir ve Avukatı arayıp tehdit edildiğini söyler. Avukatta bunun için Savcılığa dilekçe yazar. Şuan ise Mahkeme süreci devam etmektedir. Yıllarca suçluluk duygusuyla yaşayan Helin hak etmediği bu utançı üzerinden atmış ve asıl utanması gerekenin Babası ve Annesi olduğunu ilk kez yüksek sesle söylemeyi başarmıştır. Artık Helin geçmişinin hesabını sormak istemektedir ve ilk işi Babasına dava açmak olur. Dava açılır.. Helin in dava açtığını duyan Babası ve Amcaları arayıp tehdit ederler. Davasından vazgeçmesini, geçmediği takdirde öleceğini söylerler. Helin çok korkar ama kararından vazgeçmez. İkinci evi olarak gördüğü ve başından beridir her türlü desteği aldığı güvenilir yuvası olan ÇATOM'a gelir. Sorumlu onu sakinleştirir ve Avukatı arayıp tehdit edildiğini söyler. Avukat da bunun için Savcılığa dilekçe yazar. Halen mahkeme süreci devam etmektedir.

Umarım Helin bu mahkemeyi kazanır ve yörede aynı durumu yaşayan birçok kadına örnek olur. Bu arada yapılan gıda ve para yardımlarıyla Helin biraz toparlanmıştır. Ama bu yardımlar geçici çözümlerdir. Helin'in çalışıp, kocasına ve çocuğuna bakması gerekmektedir. Helin'e ÇATOM mutfağında çalışması teklif edilir; teklifi seve seve kabul eder. Çünkü ÇATOM u çok seven Helin ÇATOM la birlikte yenilikleri yaşamaya başlar. Artık Kaderine boyun eğmeyen

, mücadele eden, güçlü bir kadın vardır... ÇATOM personeli kendi aralarında para toplayarak her ay düzenli olarak aylık ücret vermektedirler. Kaymakam Beyle görüşerek, kendisine her ay bir miktar para verilmesini sağlar. Helin'in evi köyde olduğu için çocuğuyla birlikte her gün gidip gelmesi çok yorucu ve ekstra bir masraf olduğu için Kızıltepe'de ÇATOM a yakın bir ev, uygun bir fiyatla kiralanır. Evi ÇATOM sorumlusu kendi imkânlarıyla boyatır ve ÇATOM öğretmenleri ile katılımcılar kendi aralarında ev eşyalarını eksiksiz toplayarak evi yerleştirirler. Daha önce yapılan başvuru sonucu Mardin İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğünden kendisine 1000 TL. Yardım yapılır, Çocuğunun bakımı ve beslenmesi için her ay düzenli olarak, 200 TL para yardımı da yapılmaktadır.

Helin şimdi Kızıltepe'de kendi evinde çocuğu ve eşiyle, huzurlu bir yaşam sürmektedir. Eşinin bakıcılık maaşı ile çocuğun bakımı ve beslenmesi için il sosyal hizmetler müdürlüğünden aldığı iyi bir maaşla rahat bir şekilde geçimini sağlamaktadır. Eşi ilaç tedavisi olmakta ve belirli aralıklarla Elazığ Ruh ve Sinir hastalıkları hastanesinde tedavi görmektedir. Helin çocuğuyla vakit geçirebilmek ve sağlık sorunlarından dolayı çalışmaya şimdilik ara vermiştir. Ancak kendisi için yeni ve mutlu hayatı hazırlayan, ÇATOM çatısı altında toplanmış dostlarından ayrı kalmamak ve kendisini geliştirmek için ÇATOM'daki sosyal etkinliklere ve eğitimlere katılmaktadır. Ülkemizde yaşanan ve yaşanmakta olan binlerce kadın hikayesinden bir tanesidir bu hikâye.. Ama çoğu böyle mutlu bitmiyor.

Bir Kadının ne kadar güçlü bir iradeye ve mücadelecî bir ruha sahip olduğunu, kadın dayanışmasının nasıl bir başarıyla sonuçlandığını göstermiştir bize bu hikâye.

Gücünü aşan sorunlarla boğuşan, Helin gibi binlerce kadının olduğunu farkındayız. Ama ne yazık ki farkında olmayan hatta umurunda olmayan insanların da olduğunu bilmek acı veriyor insana.

Empati kurarak, herkes çevresinde olup bitenlere şöyle bir bakarsa Helinler daha mutlu doğarlar; daha mutlu ve insancık yaşarlar. Daha sağlıklı evlilikler yapılır ve toplumdaki insanların daha özgür, insan haklarından daha haberdar olurlar.

(Mardin, Kızıltepe ÇATOM)

TÖRE

ÇATOM KADINLARININ KENDİ AĞIZLARINDAN TÖRE İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ...

"Ben çok yoksul bir ailenin çocuğuydum, annem ve babam beni zorlan evlendirdiler. Sırf başlık parasını alsınlar diye adeta beni sattılar, eşimde çalışmıyordu. Sonunda bir iş buldum, Tekel Yaprak Tütün İşletmeciliği'nde, iyi bir gelirim oldu. Ama yine eşim çalışmıyordu, o kadar işsizlik var ki GAP İdaresi erkeklerle iş sahaları açsın artık erkekler biz bayanları ezmekten vazgeçsinler, ben çalıştığım için eşimden çok zarar görüyorum. Kendi paramı harcamıyorum. Eşim

benim bütün paramı alıyor. Çocuklarıma da bir şey alamıyorum zorlan evlendirildiğim için ailemde bir şey yapamıyor bana bile sahip çıkmıyorlar beni bile ailem ezmeye çalışıyor erkekler her şey yapabilir diye kızıyorlar törelere karşı çıkmıyorlar, sonuç olarak ne olursa olsun evin reisi erkektir. Senin hiçbir şey demeye hakkın yoktur."

(Batman ÇATOM)

"42 yaşındayım. Bu yaşıma kadar cahil hiç bir şey bilmeyen bir insandım. 18 yaşında evlendim. Ailem beni berdel olarak verdi. Evliliğim çok güzeldi eşimi çok seviyordum ve çok mutluydum. Berdelim eşiyle anlaşılamayınca ayrılana kadar. Beni ailem zorla eşimin yanından aldılar. Küçük çocuğum vardı elimden alıp sevdiğim eşime verdiler o da bakamayınca çocuğum da öldü. Babamdan nefret ettim "sen o eve gidersen seni öldürürüm" diye tehdit ediyordu. Eşim ve ben birbirimizi çok severken birbirimizden ayırdılar. Beni kalkıp bir başkasına verdiler. Şimdi 5 çocuğum var. Daha sonra ÇATOM diye bir yeri duydum ve gelmeye başladım. ÇATOM bana neler getirdi bir bilseniz..."

Resmi nikâhımı yaptılar. Önceki evliliğimde nikâhım yoktu daha sonra bilinçlendim anladım ki nikâhım olsaydı babam mutluluğumu bozamazdı beni ayıramazdı. İş işten geçmişti. Okuma-Yazma öğrendim sertifikamı aldım. Mesela telefon çaldığı zaman "ne" derdim şimdi kibar bir şekilde "efendim" diye cevap veriyorum. Otobüse bindiğim zaman yanlış biniyordum şimdi ise kendime güvenerek her yere gidebiliyorum.

Biçki-Dikiş kursuna geliyorum çocuklarıma kıyafetler dikiyorum. Sağlık eğitimi derslerine geliyorum eğitim alarak aldıklarımı da uyguluyorum. Ev Ekonomisi dersine katılıyorum daha temiz daha güzel pastalar, yemekler, tatlılar yapıyorum gücüm hangisine yetti ise onu yapmaya çalışıyorum. Eşim inşaat işçisiydi. Çalıştığı bina üzerine çökünce şu an evde yatalak bir şekilde yatıyor. Maddi açıdan hiç gelirim olmadığı için ÇATOM bana yardım etti. Vakfa

kaydederek yemek ve erzak yardımı alıyorum. Giyim yardımı yapıyorlar ondan yararlanıyorum.

Kızım Çocuk Okuma Odasından yararlanıyor ve ÇATOM sayesinde burs alıyor. ALLAH ÇATOM'dan razı olsun her şeyimi karşıladı. Hocalar yeri geldi bana annelik etti yeri geldi bana arkadaş bacı oldu. En güzel olan yanı okumayı öğretti. Konuşmayı öğretti. Sinemaya, pikniğe, konferansa, panele her yere beni davet etti. Bir panel de konuşma yaptım. Bir eğlencede ortaya çıkarak oynamaya, eğlenmeye katıldım.

Hayata geri döndürdü benim yaşama sebebim oldu. Sabah kalkar kalkmaz ilk geleceğim baba evim ÇATOM oldu.

Mutluyum cahil değilim artık şimdi yalnız başıma her yere gidebiliyorum. Kendime güveni arttı. Haklarımı savunabiliyorum. Kendimi seviyorum babamı sevmiyorum ama öldü, ölüsüne bile gitmedim. Keşke yıllar önce ÇATOM olsaydı ben bu halde olmazdım. ÇATOM SENİ SEVİYORUM çok mutluyum. Herkese teşekkür ediyorum bana bu imkânı sağladığı için benim gibi bayanlar cahil kalmasınlar okusunlar ki benim yaşadıklarımı yaşamasınlar.

Benim adım ANZILHA ama dert, çile, keder, hazin dolu bir hayat yaşadım.

Sevgilerle..."

(A. D., Şanlıurfa Bağlarbaşı ÇATOM)

■ "Hepimizin bir hayat hikâyesi vardır. İşte size adam gibi çocuk diye niteleyeceğimiz D. G.'nin hayat hikâyesi.

Berdel (karşılıklı kız alıp verme) usulüyle evlendirilen V. G. (Doğan'ın annesi) tam olarak bilmese de 43 diyor yaşını. 17 yaşında, görücü usulü, berdel yöntemiyle evlendirilmiş. O "imam nikâhlı" evlilik ile başlayan hikaye şimdi Mardin Teker Mahallesi, ara sokakların birinde, derme çatma bir evde sürüyor.

Mardin'in Kızıltepe İlçesine bağlı Kocasirt köyünde 10 nüfuslu bir ailenin üç kızından biri olarak doğdu. Aşiret bağları ve dini kurallar çok hâkimdi. O nedenle okula gönderilmedi. "Tam yaşımı bilmiyorum ama 17'yi geçmiştim, berdel usulü, Aziz ile evlendirildim. Aziz'in kız kardeşi Ayşe'de benim ağabeyim ile evlendirildi. Şu an benimle birlikte olan onullarım Doğan ve Özgür'ün haricinde eski eşimde kalan ve yaşlarını bile hatırlayamadığım bir kızım ve bir oğlum daha var" diyor ve ekliyor "Ağabeyim evlendikten sonra vatan görevini yapmak üzere askere gittiği sırada eşi Ayşe'nin, babasının bulunduğu yer olan Kızıltepe'ye gitmesini vaktiçerlik dönüşüne kadar orda kalmasını istedi. Aslına baktırsanız Ayşe çok iyi bir insandı o da babasında kalmak istediğinden aralarında çıkan sorunlar yüzünden boşandılar. Çocuğun boşanmaları bizim boşanmamıza zemin hazırladı. Çocuğu töre bunu gerektiriyordu. Üç çocuk ile altı aylık hamile ben Şeyhmus beni boşadı. Yalnız ağabeylerimin resmi evlilikleri vardı, ben ise imam nikahlıydım, ağabeylerimin de beş çocukları bulunuyordu."

Çocuklar hayatını karartmıştı V'nin . Ailesinin ona sahip çıkacağını umuyordu. Ancak bir hayal kınıklığı daha yaşıyordu ailesinden. Çünkü onlar V'nin çocuklarına kendi deyimi ile "kız" gözüyle bakıyorlardı ve çocuklarını öldürüp dereye atılmasını söylüyorlardı bunu son çocuğu olan Özgür de öğrenmiş ama ana yüreği buna müsaade etmemişti.

Mardin Merkez'e taşınarak hayatını orada yaşamaya karar verdi. O artık dul bir kadın ve yetim iki çocuk annesiydi. Hayatında çektikleri zorlukları o bizlere her anlattığında yüreğimiz burkuldu acıyla dinlemek zorunda kaldık. Onun bizlere anlatmış olduklarının belki de yüzde birini sizlerle paylaştık. Geride kalan açlık, sefalet ve yoksullukla geçen dönemi artık sizler tahmin edebilirsiniz. Biz arkadaşlarla Doğan'ın ve dolayısıyla ailesinin hayat hikâyesini dinledikten sonra şu kanaate vardık. Yaşadıkları eve tabi buna ev denirse derme çatma aylık 35 milyon kira ödeyerek oturuyorlar. Anneleri evlere gündelikçi temizlikçi olarak çalışmaya gidiyor. Her gün kesintisiz olarak Mardin Belediyesi'nin Aşevinden çocuklarına yemek getiriyor. Bir televizyonları var halen siyah beyaz onu da temizliğine gittiği bir doktor eşi vermiş. Onun haricinde hani insanların çok kıymetli eşyaları olur ya onu nereye koyup muhafaza edeceklerini bilmezler ya işte onların da o paha biçilmez değeri bizim imkânlarımız ile Turkcell A.Ş. de çalışan Nazan A. adlı hayırsever den temin etmiş olduğumuz bisiklet onu nasıl özenle, itina ile korunduğunu görürseniz içiniz burkular. Onun haricinde evlerinde üzerinde yatılabilecek bir yatakları bile yok.

Sonuç olarak yine bizim kendi imkânlarımız ile Add medya grubunda çalışan S. E. adlı şahıs tarafından Doğan'ın ailesine aylık 160 TL. Nakdi yardım, giyim, kırtasiye ve gıda yardımı yapılmaktadır.

Kim bilir belki de Doğan, Latifiye ÇATOM'da açılmış olan Çocuk Okuma Odamıza gelmemiş olsaydı, belki de hayat ile olan mücadeleleri daha dramatik olabilirdi. Bu yardım Doğan ve ailesinin hayata bakış açısını değiştirdi. V. G.'nin hayat ile olan mücadelesinde yaşama azmi ve kurtuluşu oldu."

(V. G., Mardin, Kızıltepe ÇATOM)

ÇATOM
KADINLARI'NDAN
DİZELER

ÇATOM GÜNEŞİ

Güneş görmemiş bir çiçekti
Karanlıktı ona hayat
Kaybolmuştu sararan otlar içinde
Görmemişti güneşin aydınlığını

Kim bilir ne güzelliği vardı
Kim bilir ne hayalleri ne ümitleri
Ve neye muhtaç ve neye hasretti
Kim bilir belki de duasıydı doğacak güneş

Olmasaydı çiçek sararan otlar içinde
Yağmur yağsa toprağına güneş görse
Can gelse dalına yaprağına
Büyüse fidan olsa

Öyle hasretti ki havaya güneşe
Suya toprağa
Ve çiçeğin duası gerçek oldu
ÇATOM denen güneş doğdu

O çiçeğe hayat verdi can verdi
Çiçek iken büyüdü çiçek açan fidan oldu
Ve şimdi meyve veren ağaç oldu
ÇATOM denen güneş doğdu

Çiçek açan meyve veren ağaca
Hayat verdi can verdi
Ağaçta toprağına gölge verdi can verdi
Bunların hepsini ÇATOM güneşi verdi

(A. Y., Mardin, Ömerli ÇATOM)

ÇATOM VE BEN

Bütün dertler hep üst üste gelmişti.
Altında şu yorgun bedenim ezildi.
Ne gecem, ne gündüzüm belliydi.
Umutsuz bir hasta gibi.
Dört duvar arasında can çekişiyordum...

Şimdi birbirinden güzel bütün anılarım.
Saatler bir hoş oldu. Artık ne güzel geçiyor günlerim.
Çatom seninle içim huzur doludur benim.
Tanrım bu ne büyük bağdır mutluluktan duracak sanki kalbim.

Çatom'a geldiğim an üzüntülerden uzak
Çocuklar kadar neşeli.
Uçan kuşun sevinci kadar özgür oluyorum ben.
Hele birde Medine hocamızı gördüğüm an.
Bir başka huzur veriyor oradaki ortam.
Yazıyorum tanık olsun bütün Çatomlular
Örölmüş dostluğumuzun duvarlarını yıksalar da
Hiç kimse ayıramaz beni Çatom'dan...

(M. A., Mardin, Nusaybin ÇATOM)

ÇÜNKÜ BEN BİR KADINIM

Umudum yok gelecekten
Dertlerimden kaçırım
Hayatımı bile yaşayamadım
Kaderime ağlarım
Süngülenir gözlerim
Yarınlarımdan korkarım
Çünkü ben bir kadını
On dördümde anne oldum
Çocukluğumu bilmeden
Kaderimi babam çizmiş
Daha ben beşikteyken
Seviyorum diyemeden
Delicesine severken
Çünkü ben bir kadını
Töre dedim sustum
Aydınlığı bir tek ay ışığında gördüm
Çocuklarca ağladım
Hayatın, yokluğun
Vazgeçilmez bilincini ta yüreğimde yaşadım
Çünkü ben bir kadını.

(İ. A., Mardin, Kızıltepe ÇATOM)

ÇATOM GÜNEŞİ

Güneş görmemiş bir çiçektir
Karanlıktı ona hayat
Kaybolmuştu sararan otlar içinde
Görmemişti güneşin aydınlığını

Kim bilir ne güzelliği vardı
Kim bilir ne hayalleri ne ümitleri
Ve neye muhtaç ve neye hasretti
Kim bilir belki de duasıydı doğacak güneş

Olmasaydı çiçek sararan otlar içinde
Yağmur yağsa toprağına güneş görse
Can gelse dalına yaprağına
Büyüse fidan olsa

Öyle hasretti ki havaya güneşe
Suya toprağına
Ve çiçeğin duası gerçek oldu
ÇATOM denen güneş doğdu

O çiçeğe hayat verdi can verdi
Çiçek iken büyüdü çiçek açan fidan oldu
Ve şimdi meyve veren ağaç oldu
ÇATOM denen güneş doğdu

Çiçek açan meyve veren ağaca
Hayat verdi can verdi
Ağaçta toprağına gölge verdi can verdi
Bunların hepsini ÇATOM güneşi verdi

(A. Y., Mardin, ÖMERLİ ÇATOM)

ÇATOM'A KOŞ

Çatom bizim evimizdir.
Vazgeçilmez yerimizdir.
Hem atölye hem iştir
Çalışmaya ÇATOM'a koş

Hayat uzun bir yol ise
Yollar dolu engel ise
Engellerde durmak niye
Aşmak için ÇATOM'a koş

Dünyada olup biteni
Kitabı, broşürü, bülteni
Okumak için gazeteyi
Durma ÇATOM'a koş

Okumanın yoktur sonu
Okuyana sor sen bunu
En iyisi doğru yolu
Bulmak için ÇATOM'a koş

Özlerken kardeşini
Askerdeki abisini
Yazmak için mektubunu
Ablacığın ÇATOM'a koş

(S. K., Mardin, Dargeçit ÇATOM)

İLMEK İLMEK AŞK

Avuçlarımda, emeğe hayran çiçekler büyüttüler
Aşk ile nakış işlemeye hazır bekler,
Nakkaş kalpler

Nakkaş kalp gezginidir.
Zira gönülden gönüle dolaşır,
Dolaşırdı her yöreye, her dem sırlar işler.

Oysa yar hep ansız bir nağmedir.
Ansızın vurulur eller, gönül tellerine,
Ve yardan kalma masallar konuşur

O nakkaş'ın emeğinde,
Masalın gönlü,
Aşktır, hasrettir, çiledir.

Günler süren nice bir özlemdir.
Ozanlar şiir, çocuklara umutmuş meğerse,
Nakkaş...

(S. D., Diyarbakır, Silvan ÇATOM)

SİLVAN ÇATOM

Hayattan bıktığım bir anda,
Nasıl oldu bilmiyorum ama;
Tanıştım bir çok insanla,
Devletin açtığı ve
Bir çok kızların umudu oldu
ÇATOM'LAR...
Kimi hayalini döktü bir parça beze,
Kimisi benim gibi kavuştu idealine,
Hocalarımız ve arkadaşlarımız ile
Olduk bir aile
Hani büyük sözdür,
Bana bir harf öğretenin
Kırk yıl kölesi olurum diye
Benim hocam oldu annem, babam
Annem oldu çünkü; şefkat kanatlarıyla sarıldı bizlere
Babam oldu çünkü; mesleğime, idealime kavuştu
Bir değil bin şeyi öğretti bize
Yeryüzünde ÇATOM'lar oldukça
Daha kolay kavuşuruz ideallerimize

(D. C., Diyarbakır, Silvan ÇATOM)

BEN YİNE BENİM

Bir gün daha bitti ve ben yine yeni benim.
Tekrar aradım eski kaybettirdikleri beni
Kim bilir belki minik bir kuşkanadına tutunup uçmuş.
Minik dedim çünkü o zamanlar ben de minnacıktım
Büyümeden aldılar çocukluk hayallerimi, sevdiklerimi
Bozdular küçük evimi, büyüğünü verdiler.
Aldılar elimden oyuncak bebeğimi canısını verdiler.
Çok değer verdiğim çocukluğumu hırçın elleriyle sona erdirdiler.
Çocuktum ve hala çocuğum, büyümedim.
Çünkü yaşayamadım çocukluğumu
Hala yaşıyorum deyip avutuyorum kendimi
Sudan çıkmış balık gibi çırpınıyorum bu hayatta
Ama hala anlayamadım neden çocuklara düşmanlar
Onlar yaşamadıkları için mi
Yoksa çocukluklarından bir zevk almadıkları için mi bu yaptıkları
Bilemiyorum ama yine de yaşamak isterdim çocukluğumu
Yaşamak mümkün değil deyip hayatıma son vermek istiyorum.
Ama yapamıyorum her şeye rağmen yaşamalıyım
Çünkü oyuncak olmayan sahici bebeğimi bırakamıyorum.
Oynatıcılarımı değil, özlem duyduğum çocukluk günlerimi yaşatmak istiyorum.
Ve belki ben bir çığlık olacağım
İnancın gönlünde isyan etmek için
Oynatmak olacağım çocukları avutmak için
Ama sonra ne yazık ki yine küçük anne olacağım.

(M. A., Mardin, Kızıltepe ÇATOM)

Çatom denince
Harikalar gelir aklıma
Büyük küçük demeden
Davet eder bilgi yoluna

Neşeli odalar gülümser bizlere
Birlik dolu öğretmenler
Yardımcı olur bizlere
Severek gelirim çatom'a

Arkadaşım gibidir çatom
Eğlenceli, neşeli, öğretici
Gelin büyütelim odaları
Dolduralım çatomu.

(Z. K., Şanlıurfa, Siverek ÇATOM
Çocuk Okuma Odası)

ÇÜNKÜ BEN BİR KADINIM

Umudum yok gelecekten
Dertlerimden kaçırım
Hayatımı bile yaşayamadım
Kaderime ağlarım
Süngülenir gözlerim
Yarınlarımdan korkarım
Çünkü ben bir kadını
On dördümde anne oldum
Çocukluğumu bilmeden
Kaderimi babam çizmiş
Daha ben beşikteyken
Seviyorum diyemeden
Delicesine severken
Çünkü ben bir kadını
Töre dedim sustum
Aydınlığı bir tek ay ışığında gördüm
Gecelerce ağladım
Hasretin, yokluğun
Ve sevginin bilincini ta yüreğimde yaşadım
Çünkü ben bir kadını.

(E. A., Mardin, Kızıltepe ÇATOM)

SİHİRLİ ELLER

Güzelliğin kapısı, umudun yarısı,
Can sıkıntısına iyi gelir
Güzelleşmenin kapısı, zamanı iyi geçirir
İşi sabır ister, zamanın değerini bilir.
Kuaför isterse şekilden şekle değiştirir görünümünü
En ufak bir dokunuşta
Sihirbaz gibi işler saçı, başı, yüzü
Huzur verir insana umut verir benliğine
Zamanın en iyisi huzurun yeri
Kuaförün duruşu ayrı,
Saç yapışı ayrı
Konuşması ayrıdır,
Bakımsızları bakımlı yapar,
İnsana değer vermeyi öğretir.
Kuaförlük sabır işi, el işi, yürek işi...

(S. D., Diyarbakır, Silvan ÇATOM)

ÇATOM GÜCÜ

Bazen yürektir inanmak
Gücü yetmez siren seslerinden
Başarmak için çaba ister
Gülümser hayata dört elden

Kuaförlük dediğim nedir ki...!
Bilemesin ÇATOM var olmasa
Söylesinler sana nasıl bir düşünüş
İstersin hayattan

ÇATOM var oldukça hayatta
Bizler güvenirsek kendimize
Çabamız inancımıza yeterse
Güçü hayli gelir şu vakitlerde

Kuaförlük elimizde
Tutana tıraşı, makası
Olmasa biraz su, limon
İşimiz budur inancımızın gücü
Elimizdeki mağrifet...

(S. Ç., Diyarbakır, Silvan ÇATOM)

ÖĞRETMEN

Kalem ile silgi ile
Geldi benim öğretmenim
Övgü ile sevgi ile
Geldi benim öğretmenim

Bilgiye giden yoldu
Elimden tutan kolumdu
Sevgi ile içimi doldurdu
Doldu benim öğretmenim...

(C. A., Şanlıurfa, Siverek Çatom
Çocuk Okuma Odası)

Çeşitli aktivitelerle
Hayatıma renk kattı.
ÇATOM sayesinde
Güvenim daha çok arttı

Her gün büyük bir hevesle
ÇATOM'a geliyorum
Yeni şeyler öğrendikçe
Çocuk gibi sevinıyorum

Evimin her bir yeri
Cennetten köşe gibi
Evime gelen dostlarımin
Zevkle geçiyor içi

Sanki sihirli değnek
Ellerime dokundu
ÇATOM artık benim
Gelir kaynağım oldu.

Artık seccadelerim
Işıl, ışıl parlıyor
Çatom sayesinde
Boş vaktim hiç kalmıyor.

(F. Ç., Diyarbakır, Silvan ÇATOM)

SİHİRLİ ELLER

Güzelliğin kapısı, umudun yarısı,
Can sıkıntısına iyi gelir
Güzelleşmenin kapısı, zamanı iyi geçirir
İşi sabır ister, zamanın değerini bilir.
Kuaför isterse şekilden şekle değiştirir görünümünü
En ufak bir dokunuşta
Sihirbaz gibi işler saç, baş, yüzü
Huzur verir insana umut verir benliğine
Zamanın en iyisi huzurun yeri
Kuaförün duruşu ayrı,
Saç yapışı ayrı
Konuşması ayrıdır,
Bakımsızları bakımlı yapar,
İnsana değer vermeyi öğretir.
Kuaförlük sabır işi, el işi, yürek işi...

(S. D., Diyarbakır, Silvan ÇATOM)

Her gün büyük bir istekle
Gidiyorum ÇATOM'a
ÇATOM sayesinde
Huzur geldi yuvama.

Renk, renk seccadeler,
Desen, desen havlular
Burada bizi saran
Sevgi dolu ortam var.

Öğrendikçe yaparak
İçime huzur doluyor
İnsan huzur buldukça
Daha mutlu oluyor.

Şimdi artık vaktim dar,
Her gün yeni şeyler var.
Peçeteler, havlular
Işıl, ışıl boncuklar.

Şimdi artık sandığımı
El işleri ile doldu.
ÇATOM artık benim
İkinci evim oldu.

Sevimli hocaları
Bana cesaret verdi.
Onlar sayesinde
ÇATOM daha renklendi.

Dilerim bu güzel rüya
Daha uzun yıllar sürsün.
ÇATOM sayesinde,
Bütün hanımlar gülsün.

(F. Ç., Diyarbakır, Silvan ÇATOM)

HAYATIMI DEĞİŞTİRDİN ÇATOM

Gittim karşıma çıktı bir bayan,
Tatlı dilli güler yüzlüydü,
Sanki tanıyordum yıllardır beni,
Hayatımı değiştirdin sen ÇATOM.

Her şey seninle başladı,
Sonsuzluğa uzanan bu yolda,
İlk adımımı sen attırdın,
İlk ışığımı sen oldun ÇATOM.

Sen yanımda yol gösterici,
Yüksek dağların mor menekşesi,
En değerli dostluğu sen verdin,
Hayatımı değiştirdin sen ÇATOM.

Sevgiyi, saygıyı kadın haklarını,
Ayrımlarım üzerinde durmayı,
Peş etmeyip hep ileri gitmeyi
Sen bana öğrettin bana ÇATOM.

(Z. Diyarbakır, Silvan ÇATOM)

ÇATOM GÜCÜ

Bazen yürektir inanmak
Gücü yetmez siren seslerinden
Başarmak için çaba ister
Gülümser hayata dört elden

Kuaförlük dediğim nedir ki...!
Bilemesin ÇATOM var olmasa
Söylesinler sana nasıl bir düşünüş
İstersin hayattan

ÇATOM var oldukça hayatta
Bizler güvenirse kendimize
Çabamız inancımıza yeterse
Gücü hayli gelir şu vakitlerde

Kuaförlük elimizde
Tut şu tarağı, makası
Olmasa biraz su, limon
İşte budur inancımızın gücü
Elimizdeki mağrifet...

(S. Y., Diyarbakır, Silvan ÇATOM)

ÇİZGİLERLE
KADINLARIN
DÜŞLERİ

anlamı = Tek hayalim okumak.
izin vermediler

Dursun
Sürer

Kids Druk
Zentropa

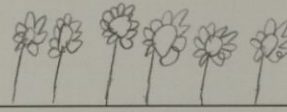
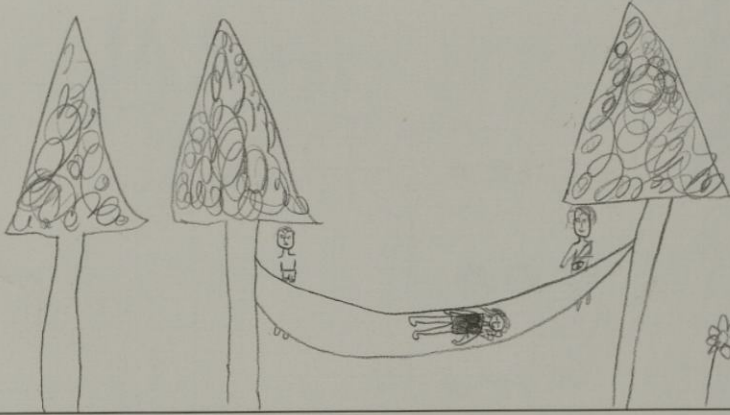
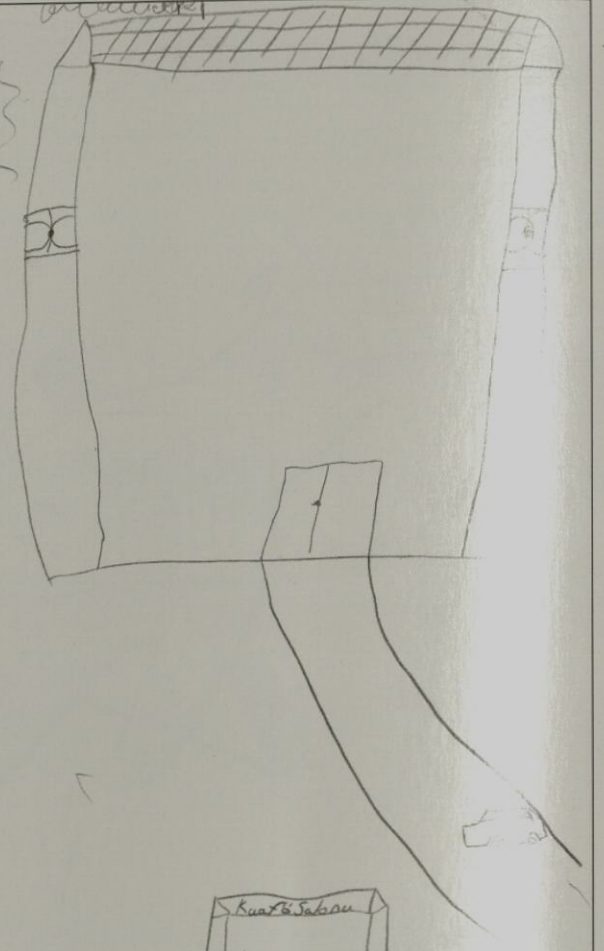
Kızın öğretmen olmak'tı ve herkesin
istediği gibi okulumu evime getirekti.

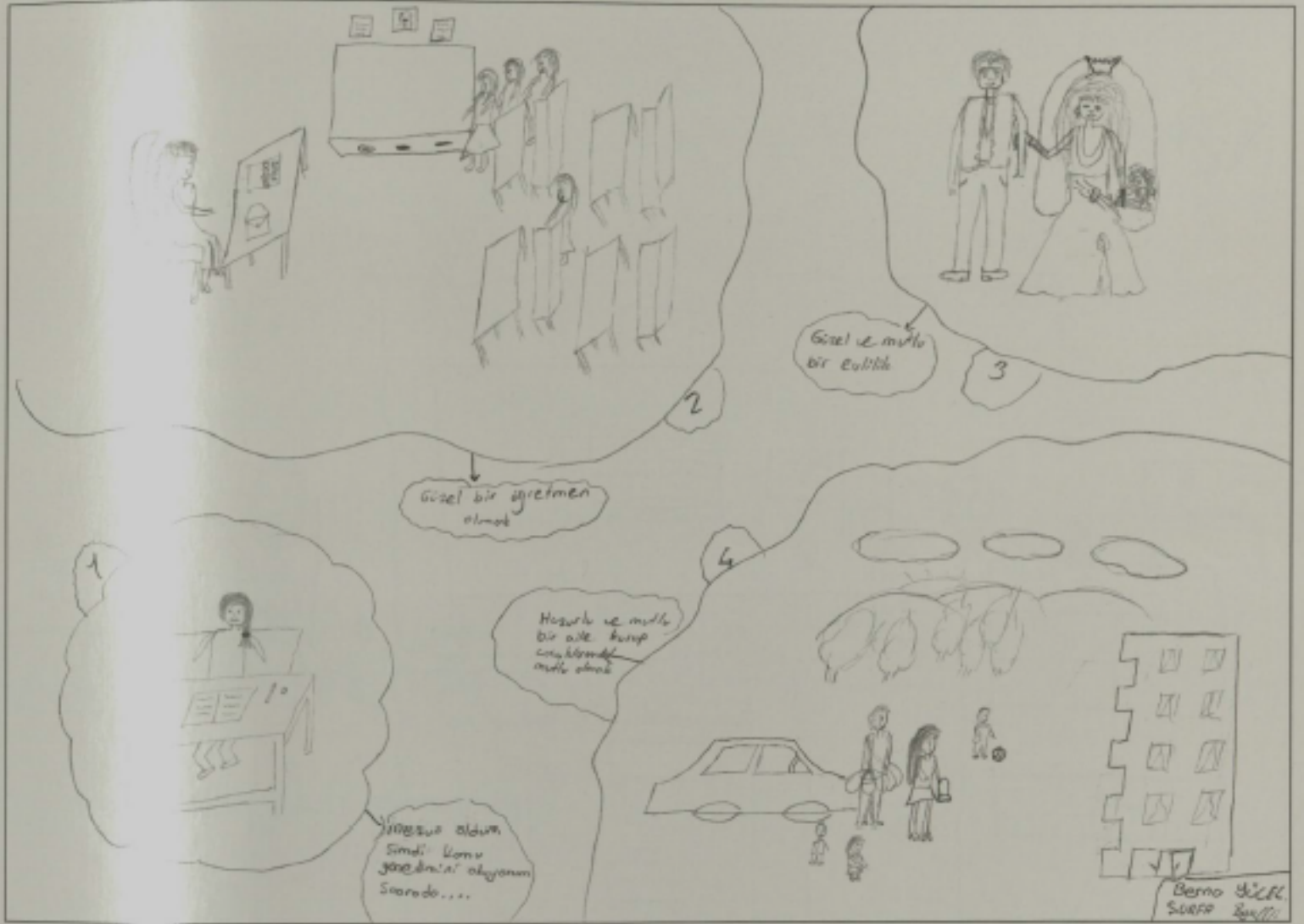

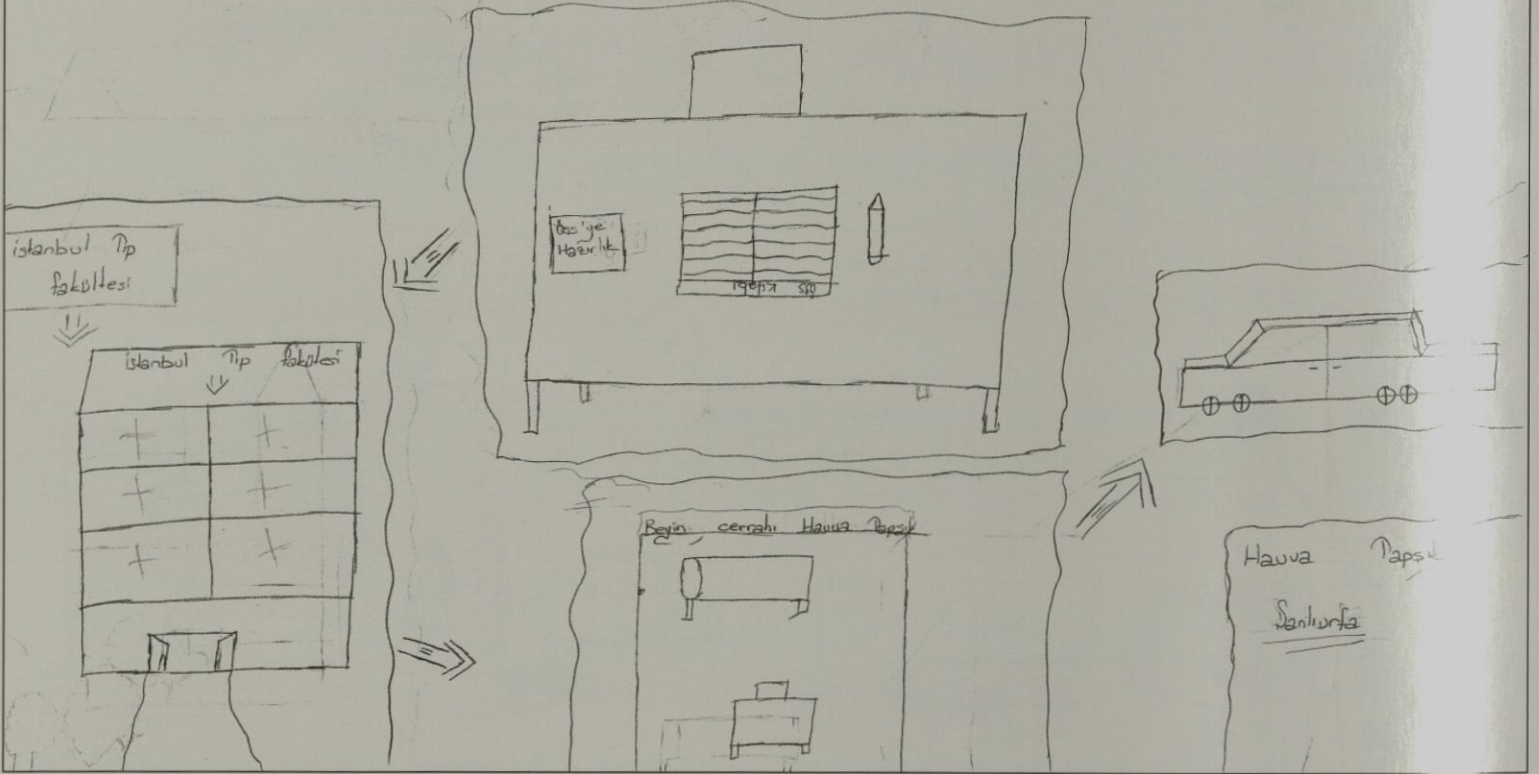
Zeliha Kılıçlı
Sanatçı

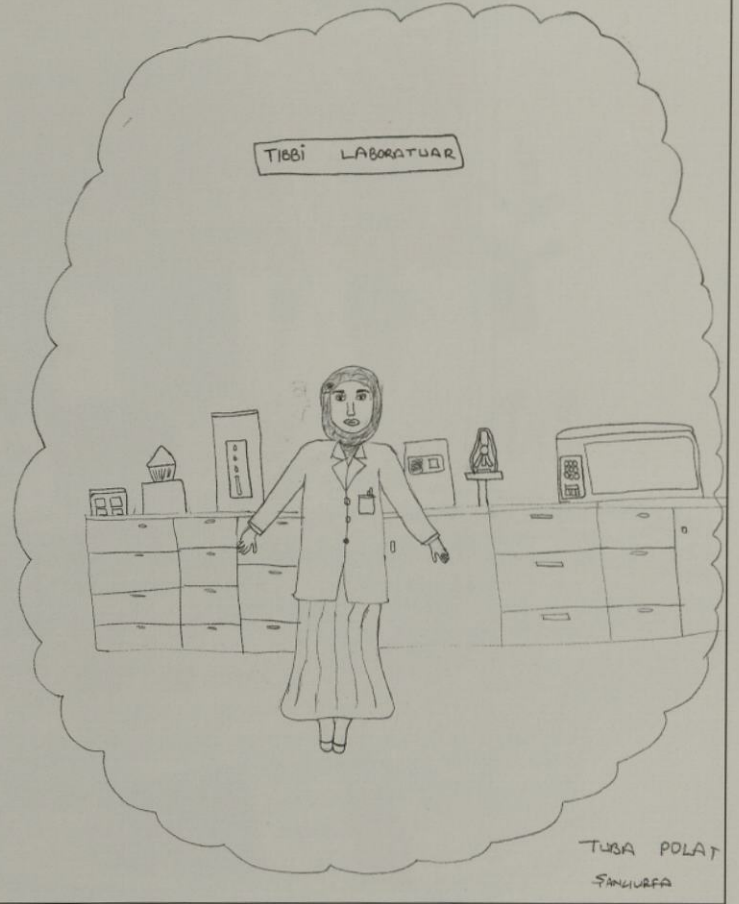

TEK DİLEYİMİ
MUTLU BİR
YUVAYA

TUBA POLAT
SANGIURFA

Nazide YASAR

Nezahat Budak

MEVLUP
AKMAN

Eme Eneze

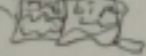

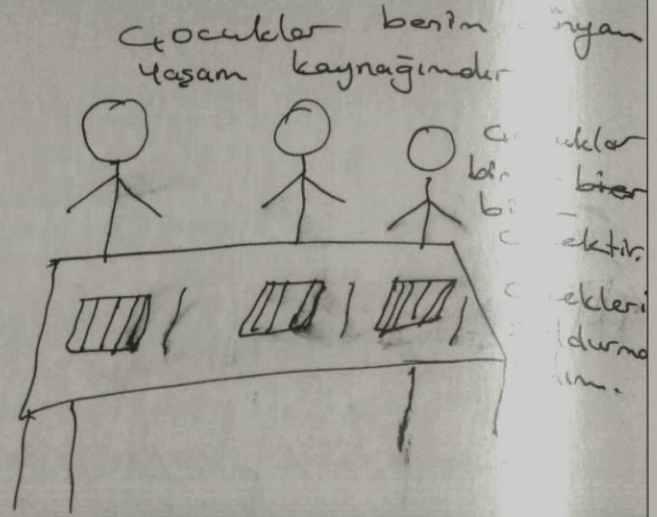
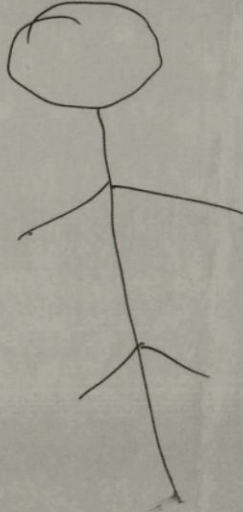
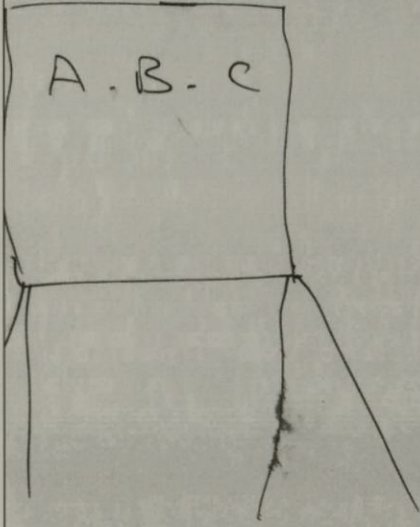
a, Mardin
ana

bir kadınlar
buluşunda
katılmayı
yeterince
kötü düşün
alabiliriz

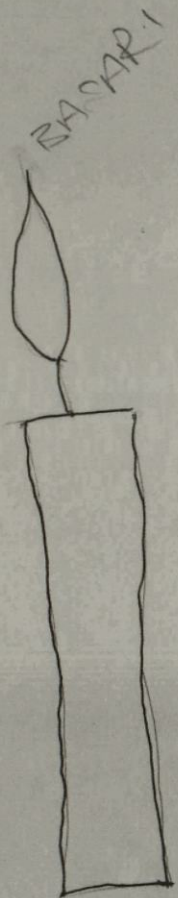
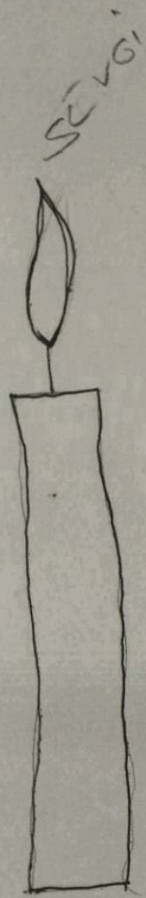
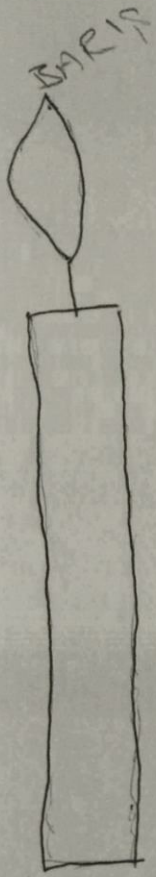
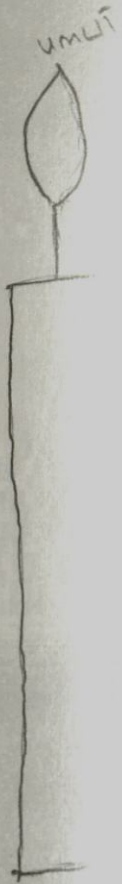
42

Berim hayallim öğretmenlik yapmak
 Bidaha dünyaya gelsen yine
 öğretmenlik etar yaparım.

iclal - M. d'n
 f

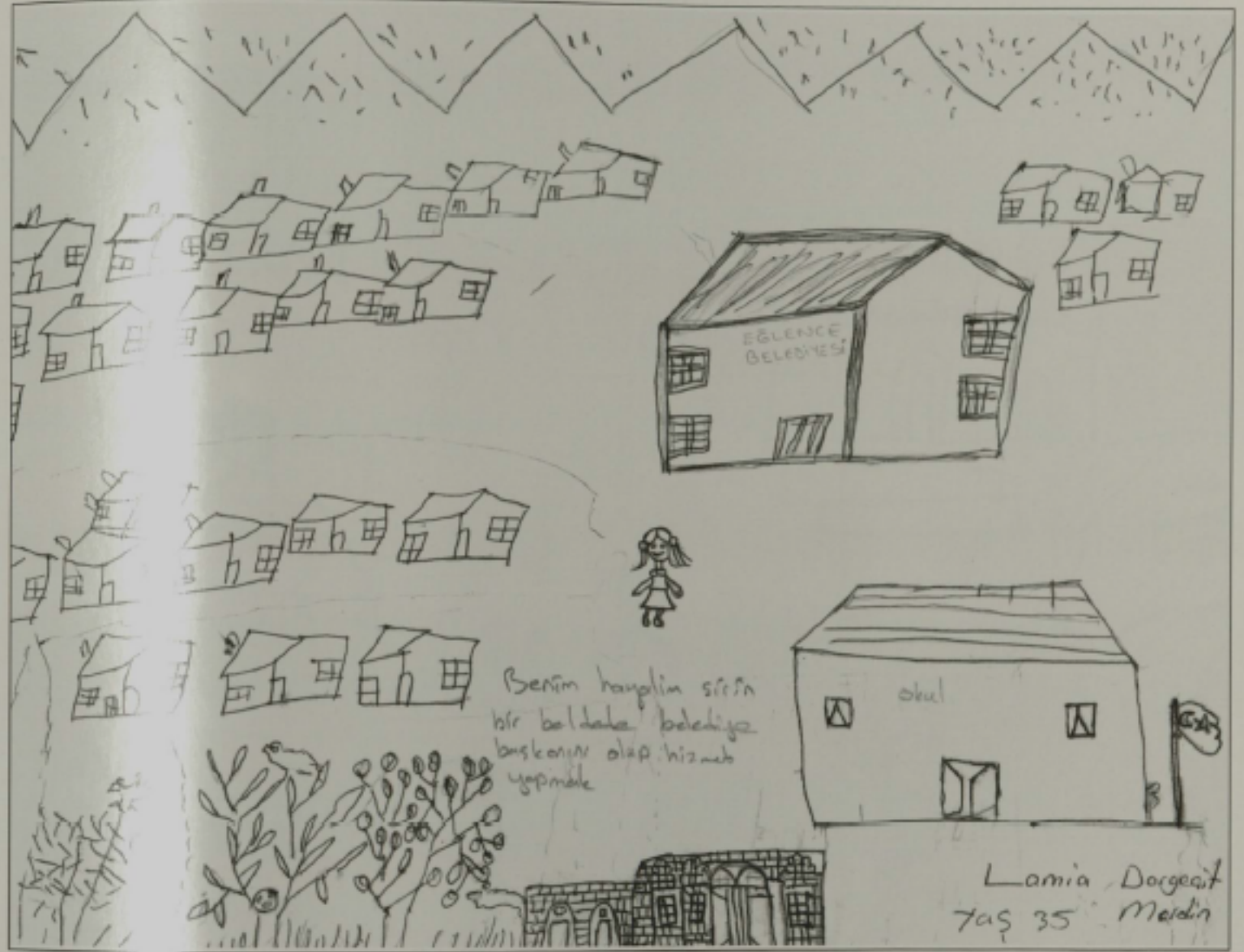
İya Ömerli
29

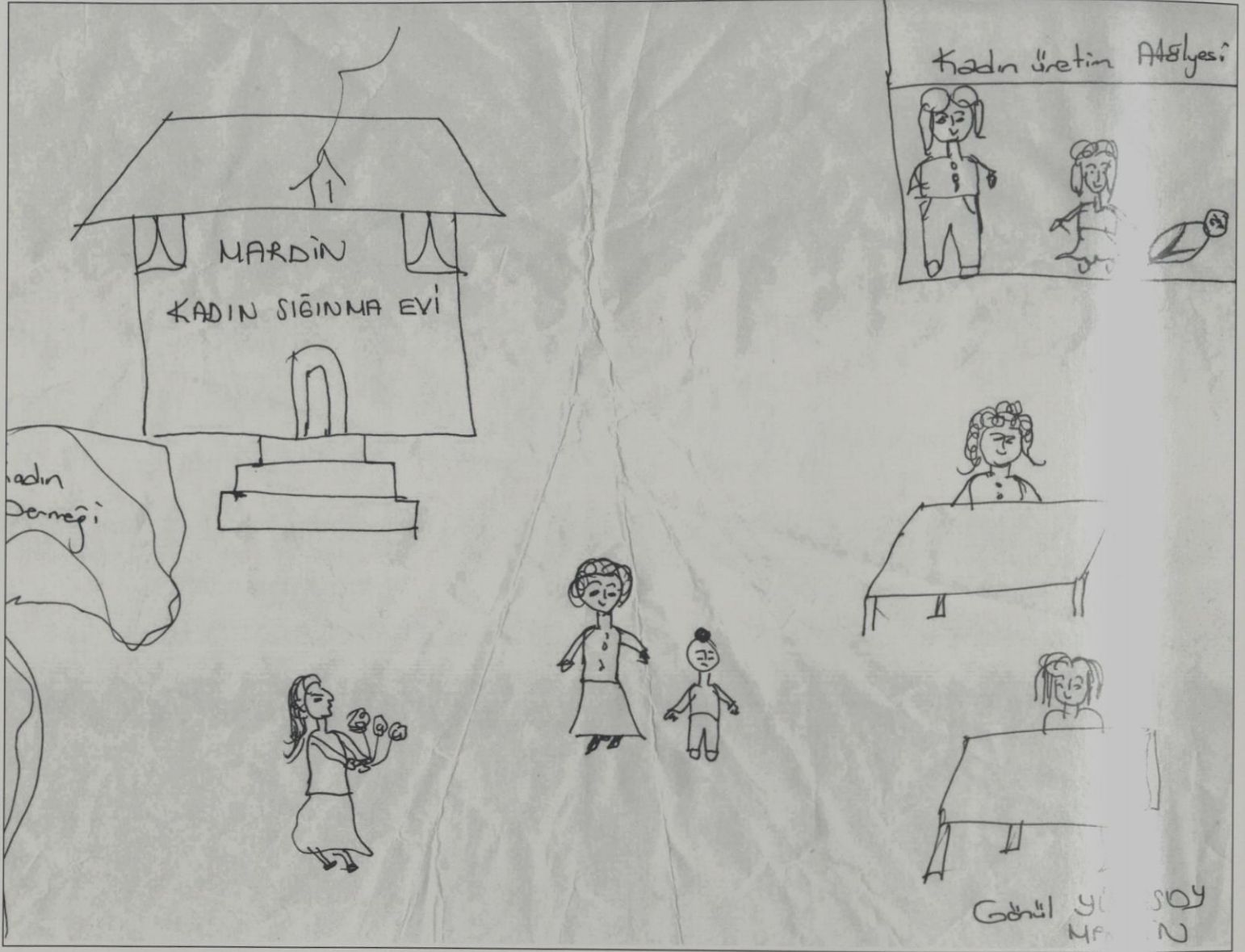

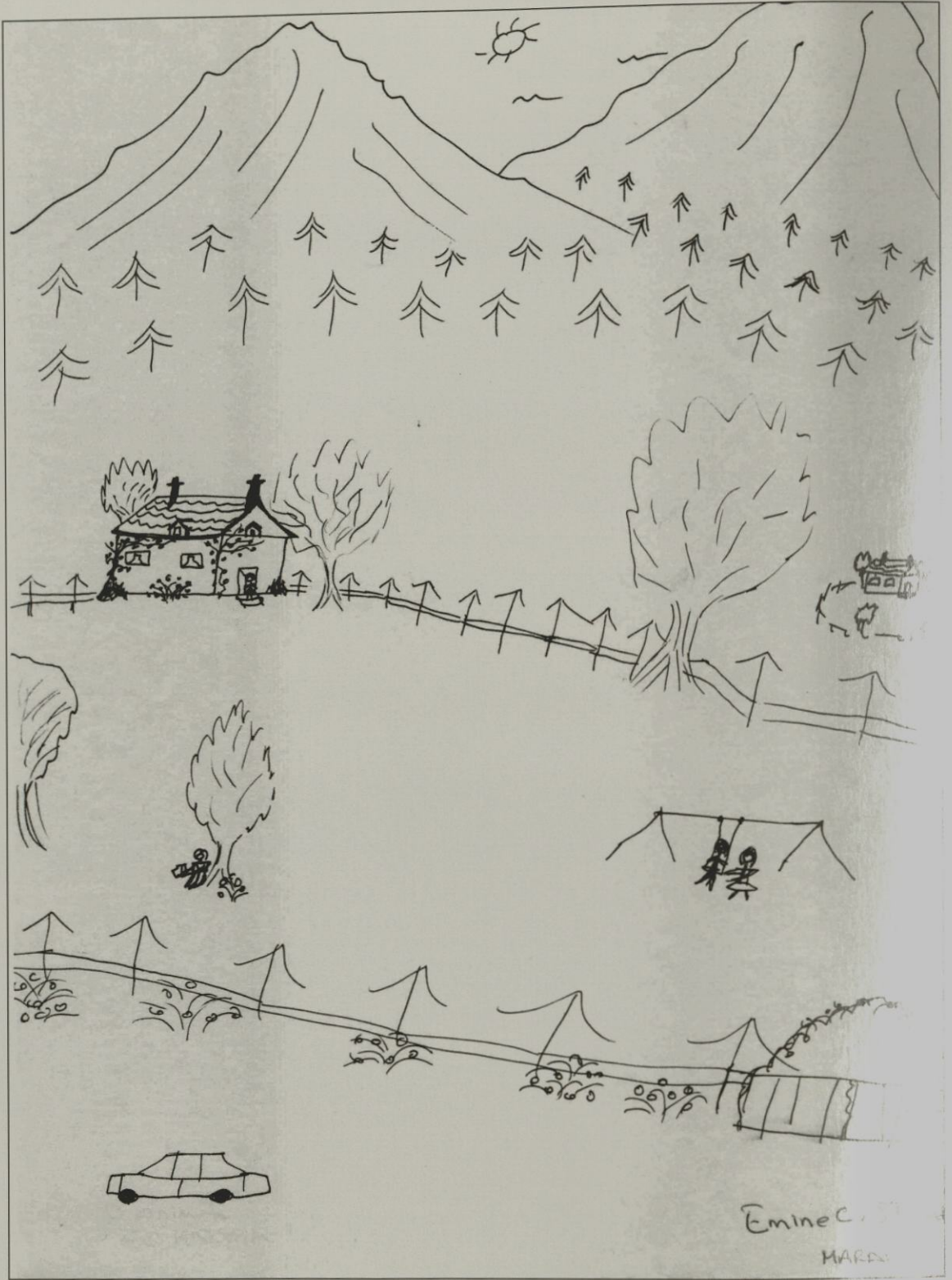
Okuyup resam olmak isterdim. Çatama geldim büyük bir keyif.
kumaş boyama yapıyorum.

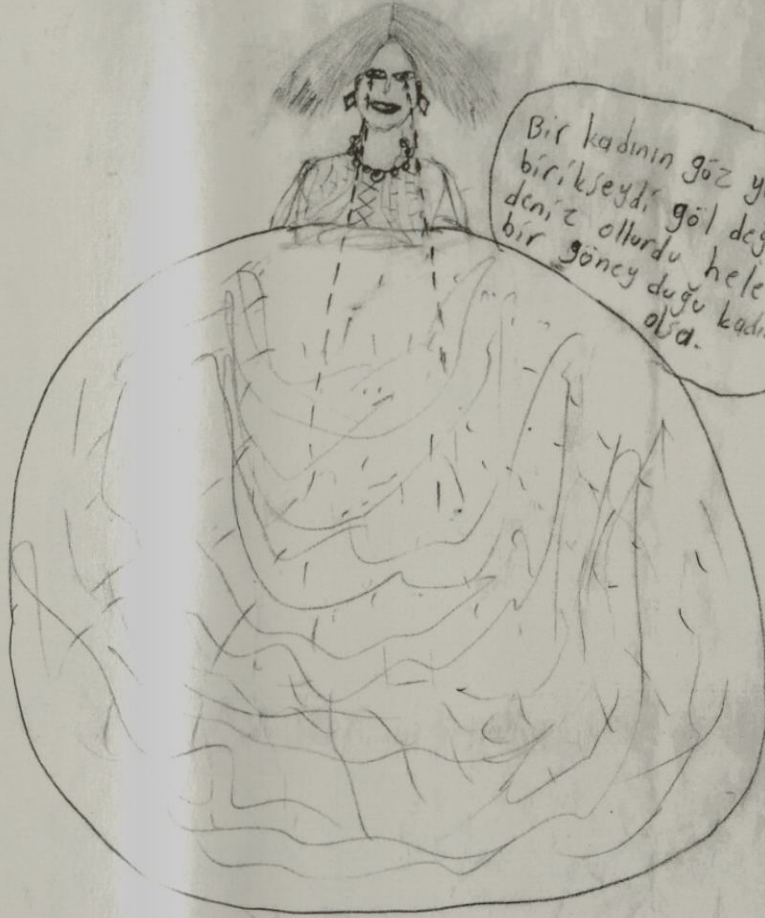
Meliha BÜLBÜL, 18 yaşındayım
MARDİN

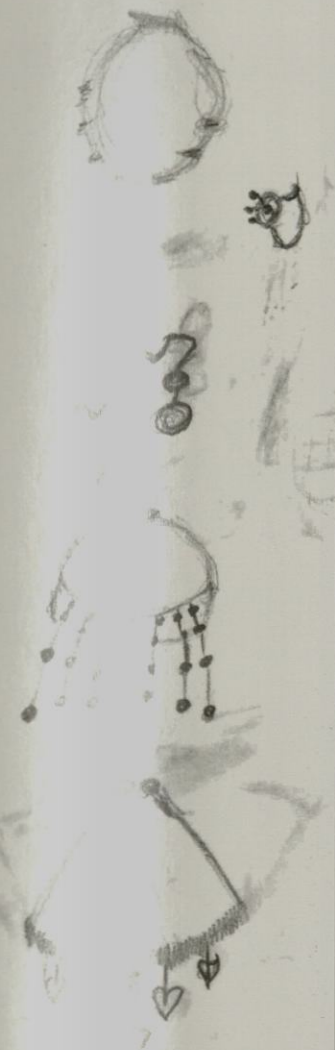
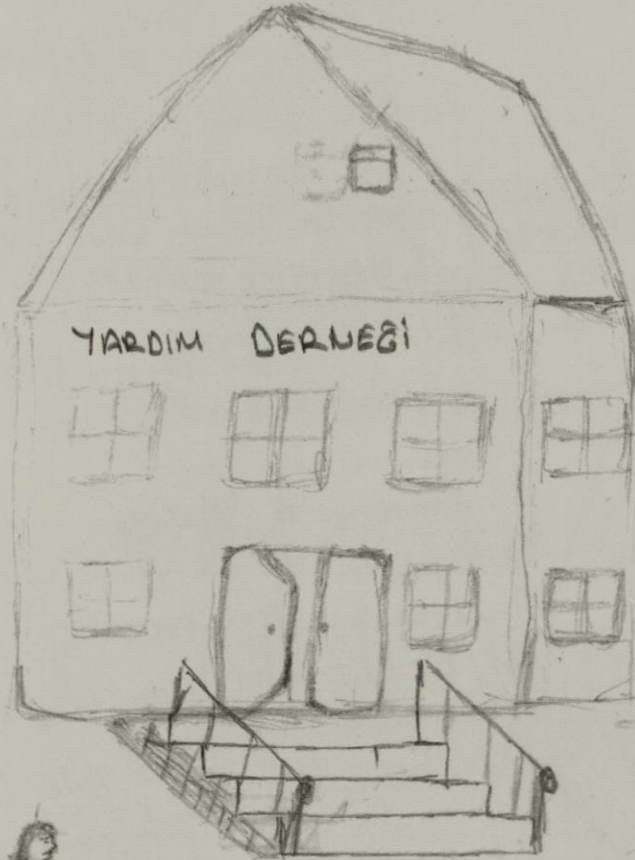
Bir kadının göz yaşları
birikseydi göl değil de
deniz olurdu hele bu
bir güneydoğu kadını
olur.

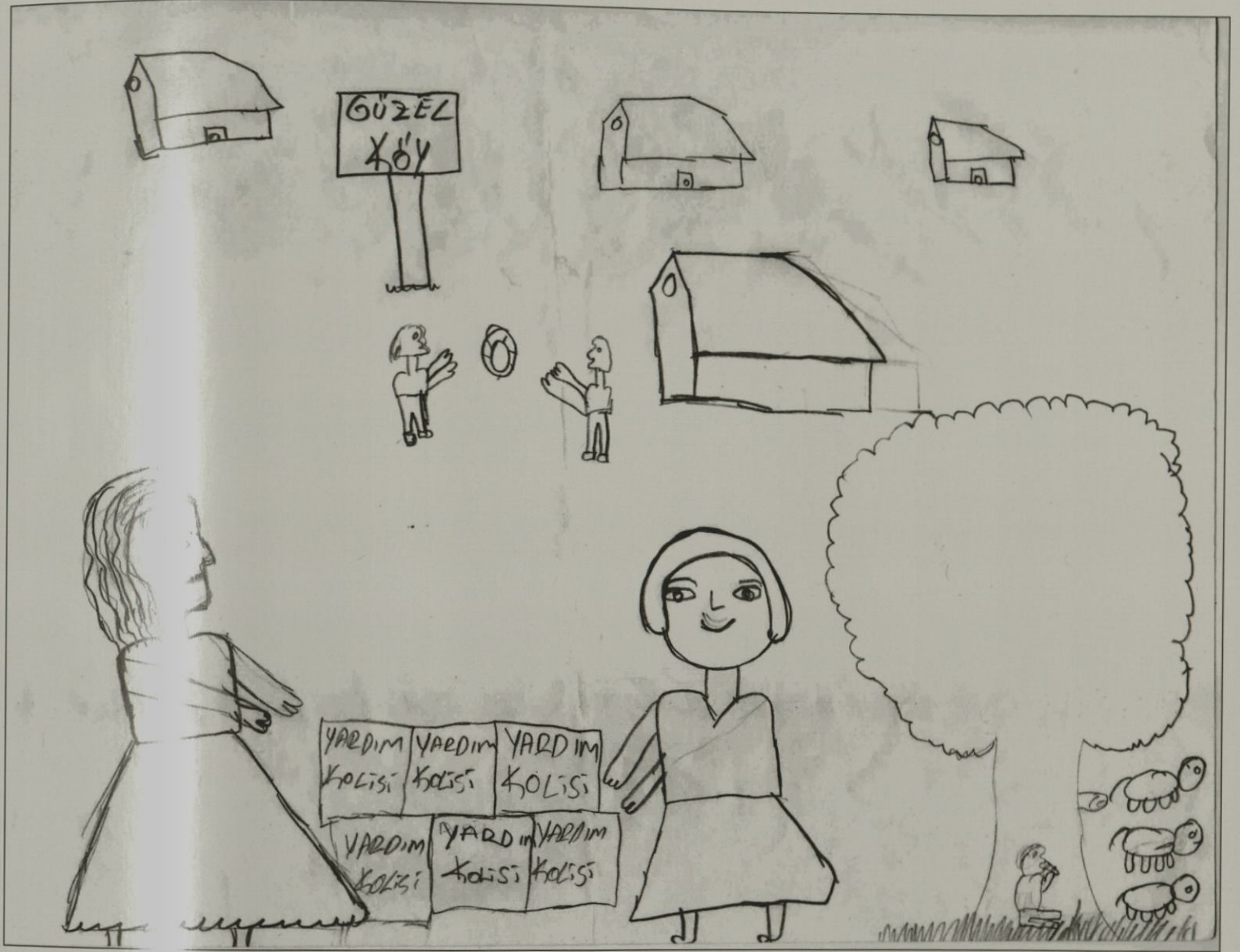
Doğuda kadın olmak çok farklı...
boğazından geçen lokmayı düşünmez.
Onurunu şerefini hep düşünür.
Özerine giyeceği kıyafeti düşünmez.
Kıyafetin içinde nasıl bir insan
olabileceğini düşünür.
Kendisini ifade edebildiği halde
ifadesini vermemek,
ağı var dili var
konuşmamak yakar, ya...

Ben şahsen bir güneydoğu kadını
olmaktan çok gurur duyuyorum.
Ki bir kez daha dünyaya gele bilme
ihtimalimiz olsaydı yine de bir
doğu kadını olarak gelmek isterdim.

ZEYNEP OLTAY

(KIZILTEPE GATOM TAKI KUR)

FOTOĞRAFLARLA GÜNEYDOĞU'NUN IŞIĞI KADINLAR

GAP Bölgesi'nde kırsal alanda üretim sürecine yoğun olarak katılan kadın, kentsel alanda da yavaş da olsa ekonomik yaşam içinde kendini göstermeye, hayatın yükünü erkekle dengeli bir şekilde paylaşmaya başlamıştır.

Bölgeye baktığımızda kadınları; bağda üzüm toplarken, bahçede tohum ekerken, tarlada pamuk toplarken, pazarda ürettikleri ürünü satarken, kentlerin ana caddelerinde, sokaklarında günün çalışma yorgunluğuyla ama çalışıyor olmanın verdiği tebessümle görmek mümkün...

Kadınlar, bölge içerisinde karşımıza bazen Şanlıurfa'nın kenar mahallesinde parçaları tozdan kaban diken bir gecekondu kadını olarak, bazen Gaziantep'te mahalle aralarında ağız dastığı kırarak ev geçindiren anne bir annenin emeği olarak, bazen Mardin'de bir elinde iğne bir elinde ip dokuduğu motiflerden iğne oyası yapan genç kız ve gelinler olarak, bazen Gaziantep'ta önündeki kocaman sepetten üzümünü pazarlayan Ayşe Teyze olarak, bazen Hakkâri'de Barajdan etkilenen ne kadar toprağının sular altında kalacağını öğrenmek için elinde kapusu ile ÇATOM'ların kapısını aşındıran Gülbahar Nine olarak, bazen Diyarbakır'da kuaför, hakkânî işleten girişimci Türkan Hanım, bazen de Besni'de kooperatif kurup, pastane işleten üretici kadınlar olarak çıkıyorlar karşımıza...

Ve her yerde aynı manzara KADIN artık kendi ayakları üzerinde durmak istiyor ve emekle kalmayıp çalışıyor, emek veriyor, üretiyor, ürettiğinin pazarını oluşturup, kazandığı ile evinin bacasının tütmesine katkı sağlıyor.

Bu kitaptaki fotoğrafları gördüğünüzde bilin ki o kadınlar var olmanın sevincini, o şeyler başarmanın huzurunu yaşıyorlar...

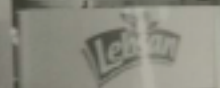

T.C.
BATMAN VALİLİĞİ

MİKRO KREDİ STANDI

Doğan

